

ΝΟΜΟΣ 4314/2014 (ΦΕΚ Α' 265/23.12.2014)

**Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020,
Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α 297) και άλλες διατάξεις**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΜΕΡΟΣ Ι
ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΣΥΣΤΗΜΑ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΣΤΑ ΕΠ ΤΟΥ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ ΚΑΙ
ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α`
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΟΡΙΣΜΟΙ**

**Άρθρο 1
Αντικείμενο**

Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση των κανόνων που διέπουν το συντονισμό, τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και της εθνικής συμμετοχής, ο συντονισμός μεταξύ τους, καθώς και με τα άλλα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής της Ένωσης.

**Άρθρο 2
Πεδίο εφαρμογής**

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου έχουν εφαρμογή στα προγράμματα που περιλαμβάνονται στο Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) της περιόδου 2014 - 2020 και χρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ).

**Άρθρο 3
Ορισμοί**

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία» εφεξής ΕΔΕΤ: τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία: α) Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), β) Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), γ) Ταμείο Συνοχής και τα Επενδυτικά Ταμεία: α) Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και β) Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), τα οποία λειτουργούν βάσει ενός κοινού πλαισίου που ορίζεται από τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. «Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020»: Το έγγραφο που καταρτίζεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με τη

συνεργασία των συναρμόδιων Υπουργείων, Περιφερειών και των λοιπών οικείων εταιρών, και εγκρίνεται, μετά από διάλογο, από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής Επιτροπή) και το οποίο αποτελεί το πλαίσιο για την κατάρτιση του προγραμματισμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), του Ταμείου Συνοχής, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

3. «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα» εφεξής ΕΠ: έγγραφο το οποίο καταρτίζεται από τα αρμόδια Υπουργεία, Περιφέρειες και τους λοιπούς αρμόδιους εταίρους και εγκρίνεται από την Επιτροπή και το οποίο καθορίζει μία αναπτυξιακή στρατηγική που θα επιτευχθεί με τη συνδρομή ενός ή περισσοτέρων ΕΔΕΤ.

4. «Άξονας Προτεραιότητας»: κάθε προτεραιότητα της στρατηγικής στο πλαίσιο του ΕΠ που έχει συγκεκριμένους μετρήσιμους ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους.

5. «Πράξη»: έργο, σύμβαση, δράση ή ομάδα έργων που επιλέγονται από τη διαχειριστική αρχή των οικείων προγραμμάτων ή υπό την ευθύνη της, η οποία συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της σχετικής προτεραιότητας ή των σχετικών προτεραιοτήτων στο πλαίσιο των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής, η πράξη συνίσταται στις χρηματοδοτικές συνεισφορές από ένα πρόγραμμα σε μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής και στη συνακόλουθη χρηματοδοτική υποστήριξη που παρέχουν τα εν λόγω μέσα.

6. «Δικαιούχος»: δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας και, για τους σκοπούς του κανονισμού για το ΕΓΤΑΑ και του κανονισμού ΕΤΘΑ μόνο, φυσικό πρόσωπο που έχει την ευθύνη για την έναρξη ή την έναρξη και την εφαρμογή πράξεων. Στο πλαίσιο των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων, ο φορέας που λαμβάνει την ενίσχυση ενώ στο πλαίσιο των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής ο φορέας που εφαρμόζει το Μέσο Χρηματοοικονομικής Τεχνικής ή το Ταμείο Χαρτοφυλακίου, κατά περίπτωση.

7. «Μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής»: χρηματοδοτικά μέσα για χρηματοδοτική ενίσχυση, σε συμπληρωματική βάση, από τον προϋπολογισμό, με στόχο την υλοποίηση ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στόχων πολιτικής της Ένωσης. Τα μέσα αυτά είναι δυνατόν να έχουν τη μορφή επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου, δανείων ή εγγυήσεων ή άλλων μέσων επιμερισμού κινδύνου, και να συνδυάζονται, εφόσον ενδείκνυται, με επιδοτήσεις.

8. «Κρατική ενίσχυση»: ενίσχυση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και θεωρείται ότι περιλαμβάνει επίσης τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας κατά την έννοια του Κανονισμού 1407/2013 της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, 1408/2013 της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στον τομέα της γεωργίας, 717/2014 της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

9. «Ταμείο Χαρτοφυλακίου»: κεφάλαιο που συστήνεται με πόρους προγράμματος ή προγραμμάτων με σκοπό τη δημιουργία μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής.

10. «Τελικός Αποδέκτης»: νομικό ή φυσικό πρόσωπο που λαμβάνει χρηματοδοτική υποστήριξη από ένα μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής.

11. «Περατωθείσα πράξη»: πράξη που έχει ολοκληρωθεί φυσικά ή εφαρμοστεί πλήρως και για την οποία έχουν καταβληθεί όλες οι σχετικές πληρωμές από τους δικαιούχους και έχει καταβληθεί στους δικαιούχους η αντίστοιχη δημόσια συμμετοχή.

12. «Δημόσια δαπάνη»: κάθε δημόσια συνεισφορά για τη χρηματοδότηση πράξεων η οποία προέρχεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών, τον προϋπολογισμό της Ένωσης που αφορά τα ΕΔΕΤ, τον προϋπολογισμό οργανισμών δημοσίου δικαίου ή τον προϋπολογισμό ενώσεων δημοσίων αρχών ή οργανισμών δημοσίου δικαίου στην οποία, προκειμένου να προσδιοριστεί το ποσοστό συγχρηματοδότησης για προγράμματα ή τις προτεραιότητες του ΕΚΤ, σε αυτήν είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται οποιοδήποτε χρηματοδοτικοί πόροι στους οποίους συνεισφέρουν συλλογικά εργοδότες και εργαζόμενοι.

13. «Ενδιάμεσος φορέας»: κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που ενεργεί υπό την ευθύνη μίας διαχειριστικής αρχής ή αρχής πιστοποίησης ή εκτελεί καθήκοντα εξ ονόματος μίας τέτοιας αρχής σε σχέση με δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις.

14. «Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ)»: εργαλείο εφαρμογής των ολοκληρωμένων προσεγγίσεων για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη ή για άλλες Χωρικές Στρατηγικές, όπως περιγράφονται στο ΕΣΠΑ 2014-2020 και προβλέπονται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα 2014-2020.

15. «Στρατηγική τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία κοινοτήτων»: ένα συνεκτικό σύνολο πράξεων για την ικανοποίηση τοπικών στόχων και αναγκών, το οποίο συμβάλλει στην επίτευξη της στρατηγικής της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και η οποία σχεδιάζεται και εφαρμόζεται από μία ομάδα τοπικής δράσης.

16. «Αίτηση πληρωμής»: αίτηση πληρωμής ή δήλωση δαπανών που υποβάλλει το κράτος - μέλος στην Επιτροπή.

17. «Οικονομικό έτος»: για τους σκοπούς του τρίτου και του τέταρτου μέρους του Κανονισμού, η περίοδος από 1η Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου.

18. «Εφαρμοστές εκ των προτέρων αιρεσιμότητες»: συγκεκριμένος και επακριβώς προκαθορισμένος κρίσιμος παράγοντας, ο οποίος αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την αποτελεσματική και αποδοτική υλοποίηση του ειδικού στόχου επενδυτικής προτεραιότητας ή προτεραιότητας της Ένωσης, έχει δε άμεση και πραγματική σχέση με την εν λόγω υλοποίηση και άμεσο αντίκτυπο σε αυτήν.

19. «Παρατυπία»: κάθε παράβαση του ενωσιακού δικαίου ή του σχετικού με την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα που εμπλέκεται στη θέσπιση, εφαρμογή των ΕΔΕΤ, και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει τον προϋπολογισμό της Ένωσης με καταλογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

20. «Οικονομικός φορέας»: σημαίνει οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλη οντότητα που λαμβάνει μέρος στην εφαρμογή της βοήθειας από τα ΕΔΕΤ, με εξαίρεση κράτος - μέλος που ασκεί τα δικαιώματά του ως δημόσια αρχή.

21. «Συστημική παρατυπία»: παρατυπία που έχει ενδεχομένως επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα, με μεγάλη πιθανότητα εμφάνισης σε παρεμφερή είδη πράξεων, η οποία προκύπτει από σοβαρή ανεπάρκεια στην αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της παράλειψης καθορισμού κατάλληλων διαδικασιών, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και τους ειδικούς κανόνες για κάθε ταμείο.

22. «Δημοσιονομική Διόρθωση»: η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της ενωσιακής ή και εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο η πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησης

του από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα, η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται.

23. «Αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό»: κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί σε ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης.

24. «Ανάκτηση»: η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από τον λαβόντα για μη νόμιμη αιτία.

25. «Σοβαρή ανεπάρκεια στην αποτελεσματική λειτουργία ενός συστήματος διαχείρισης και ελέγχου»: για τους σκοπούς της εφαρμογής των Ταμείων, ανεπάρκεια για την οποία είναι απαραίτητο να υπάρξουν ουσιώδεις βελτιώσεις στο σύστημα, η οποία εκθέτει τα Ταμεία σε σημαντικό κίνδυνο παρατυπιών και η ύπαρξη της οποίας δεν συμβιβάζεται με θετική ελεγκτική γνώμη σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

26. «Κανονισμός»: ο υπ' αριθμ. 1303/2013 Κανονισμός (ΕΚ) του Συμβουλίου της 17.12.2013 «περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1083/2006.»

27. «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου» εφεξής ΣΔΕ: το ΣΔΕ είναι ένα σύνολο διοικητικών αρχών που βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση, διαρθρωμένων με συγκεκριμένη οργανωτική δομή, οι οποίες αναπτύσσουν επί μέρους δραστηριότητες με αντικειμενικό σκοπό τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων.

28. «Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης» εφεξής ΥΠΑΣΥΔ 2014-2020: η απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με την οποία προσδιορίζονται οι βασικοί κανόνες της διαχείρισης των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020.

29. «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα» εφεξής ΟΠΣ: το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, όπου καταχωρίζονται τα δεδομένα που αφορούν στο ΕΣΠΑ και άλλα αναπτυξιακά προγράμματα.

30. «Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων» εφεξής ΠΣΚΕ: το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας όπου καταχωρίζονται τα δεδομένα που αφορούν στα επενδυτικά σχέδια των ιδιωτών που αιτούνται Κρατική Ενίσχυση.

31. «Πληροφοριακό Σύστημα Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων»: το πληροφοριακό σύστημα όπου καταχωρίζονται τα δεδομένα που αφορούν στον έλεγχο σώρευσης, όπως αυτή περιγράφεται στους Κανονισμούς της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της ΕΕ.

32. «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσίων Επενδύσεων» εφεξής ΟΠΣ-Π.Δ.Ε ή «e-rde»: το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, όπου καταχωρούνται τα δεδομένα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

33. Μηχανισμός «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη / Connecting Europe Facility» εφεξής ΔΣΕ/CEF: Χρηματοδοτικός Μηχανισμός για τη χρηματοδότηση

δράσεων Διευρωπαϊκού Δικτύου στους τομείς των Μεταφορών, της Ενέργειας και των Τηλεπικοινωνιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β **ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Άρθρο 4 **Αρμόδιες αρχές**

1. Αρμόδιες αρχές για τη διαχείριση και έλεγχο των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 είναι:

α) Η Διαχειριστική Αρχή η οποία ορίζεται για κάθε ΕΠ.

β) Η Αρχή Πιστοποίησης η οποία ορίζεται για το σύνολο των ΕΠ.

γ) Η Αρχή Ελέγχου η οποία ορίζεται για το σύνολο των ΕΠ.

δ) Οι Ενδιάμεσοι Φορείς εφεξής ΕΦ, στους οποίους ανατίθενται η διαχείριση μέρους ενός ΕΠ ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής, υπό την ευθύνη της.

2. Αρμόδιες αρχές και δομές για το συντονισμό του σχεδιασμού και της εφαρμογής των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 αποτελούν:

α) Η Εθνική Αρχή Συντονισμού εφεξής ΕΑΣ, η οποία ορίζεται ως αρχή που ασκεί καθήκοντα συνδέσμου και παρέχει πληροφορίες στην Επιτροπή εκπροσωπώντας τη χώρα συνολικά για το ΕΣΠΑ, το ΔΣΕ/CEF, το Ταμείο Αλληλεγγύης και τα Λοιπά Αναπτυξιακά Προγράμματα και Ταμεία, συντονίζει τις δραστηριότητες των άλλων σχετικών ορισθεισών αρχών και δομών και προωθεί την εφαρμογή του ενωσιακού και του εναρμονισμένου εθνικού δικαίου.

β) Οι Επιτελικές Δομές Υπουργείων.

Άρθρο 5 **Διαχειριστικές Αρχές Τομεακών ΕΠ**

1. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ», η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. με αριθμ. Δ13/Φ5.27/18038 (Β` 1502), όπως ισχύει, μετονομάζεται σε «Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» και αναλαμβάνει αρμοδιότητες διαχείρισης του οικείου ΕΠ, σύμφωνα με το άρθρο 125 του Κανονισμού επιπροσθέτως των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο ν. 3614/2007.

2. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007 - 2013», η οποία συστάθηκε με το άρθρο 5, παρ. 5, εδάφιο α` του ν. 3614/2007, μετονομάζεται σε «Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ» και αναλαμβάνει αρμοδιότητες διαχείρισης του οικείου ΕΠ, σύμφωνα με το άρθρο 125 του Κανονισμού επιπροσθέτως των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο ν. 3614/2007.

3. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ», η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. με αριθμ. 118267/14.12.2000 (Β` 1595), όπως ισχύει, και η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ», η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. με αριθμ. 3345/14.12.2000 (Β` 1533), όπως ισχύει, συγχωνεύονται και συνιστούν νέα Ειδική Υπηρεσία με την

επωνυμία «Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ», η οποία αναλαμβάνει αρμοδιότητες διαχείρισης του οικείου ΕΠ, σύμφωνα με το άρθρο 125 του Κανονισμού. Στη νέα Ειδική Υπηρεσία περιέρχεται το σύνολο των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο ν. 3614/2007, των θέσεων και του προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών που συγχωνεύονται, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους.

4. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. με αριθμ. 34576/11/5.1.2001 (Β` 35), όπως ισχύει, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΓΙΡΟΣΓΙΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ», η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. ΕΥΔ/ΕΠ-ΟΑΛΑΑ/οικ765/11.2.2008 (Β` 641), όπως ισχύει, και η Ειδική Υπηρεσία Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Μεταφορών που μετονομάστηκε με βάση το άρθρο 5, παρ. 2 εδάφιο α` του ν. 3614/2007, συγχωνεύονται και συνιστούν νέα Ειδική Υπηρεσία με την επωνυμία «Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», η οποία αναλαμβάνει αρμοδιότητες διαχείρισης του οικείου ΕΠ, σύμφωνα με το άρθρο 125 του Κανονισμού. Στη νέα Ειδική Υπηρεσία περιέρχεται το σύνολο των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο ν. 3614/2007, των θέσεων και του προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών που συγχωνεύονται, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους.

5. Η διαχείριση των ΕΠ που εντάσσονται στο στόχο «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» ασκείται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης των ΕΠ του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. αριθμ. 175294/ΔΙΟΕ 196/13.6.2002 (Β` 730), όπως ισχύει.

6. Η διαχείριση του ΕΠ ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ 2014 - 2020, ασκείται από Μονάδα της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής Σχεδιασμού και Αξιολόγησης, η οποία αναλαμβάνει αρμοδιότητες διαχείρισης, σύμφωνα με το άρθρο 125 του Κανονισμού.

7. Οι νέες Ειδικές Υπηρεσίες που μετονομάζονται ή συνιστώνται με τις ανωτέρω παραγράφους 1 έως 5 υπάγονται διοικητικά στον οικείο Ειδικό Γραμματέα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 6.

Άρθρο 6 **Σύσταση Ειδικών Γραμματειών Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**

1. Στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας συνιστάται ενιαίος διοικητικός τομέας με τίτλο «Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΚΤ» με αρμοδιότητα την επίβλεψη και το συντονισμό των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης του ΕΠ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ και του ΕΠ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ.

2. Στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας συνιστάται ενιαίος διοικητικός τομέας με τίτλο «Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΤΠΑ και ΤΣ» με αρμοδιότητα την επίβλεψη και το συντονισμό των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης του ΕΠ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, του ΕΠ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ και των ΕΠ του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία».

3. Στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας συνιστάται θέση μετακλητού Ειδικού Γραμματέα, ο οποίος προϊστάται της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΚΤ και θέση μετακλητού Ειδικού Γραμματέα, ο οποίος προϊστάται της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΤΠΑ και ΤΣ με βαθμό 2ο της κατηγορίας των ειδικών θέσεων.

Άρθρο 7 **Διαχειριστικές Αρχές Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**

1. Οι Ειδικές Υπηρεσίες των Περιφερειών που μετονομάστηκαν με βάση το άρθρο 6 του ν. 3614/2007 σε «Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές», αναλαμβάνουν αρμοδιότητες διαχείρισης των οικείων Περιφερειακών ΕΠ, σύμφωνα με το άρθρο 125 του Κανονισμού επιπροσθέτως των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο ν. 3614/2007 και στις αποφάσεις εκχώρησης αρμοδιοτήτων για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2007-2013. Οι ανωτέρω Ειδικές Υπηρεσίες μετονομάζονται σε Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ..., στην οποία προστίθεται η ονομασία κάθε Περιφέρειας και υπάγονται διοικητικά στον οικείο Περιφερειάρχη.

Άρθρο 8 **Αρμοδιότητες Διαχειριστικής Αρχής**

1. Οι Διαχειριστικές Αρχές των Τομεακών και Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση του οικείου επιχειρησιακού προγράμματος, σύμφωνα με το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του εδαφίου δ` της παρ. 3 του άρθρου 14 και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή του κάθε επιχειρησιακού προγράμματος:

α) Υποστηρίζει το έργο της Επιτροπής Παρακολούθησης και της παρέχει τα απαιτούμενα στοιχεία για την εκτέλεση των καθηκόντων της, και ιδίως δεδομένα που αφορούν την πρόοδο του ΕΠ ως προς την επίτευξη των στόχων του, δημοσιονομικά δεδομένα και δεδομένα που αφορούν τους δείκτες και τα ορόσημα, ενώ μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Επιτροπής.

β) Συντάσσει και, μετά από την έγκριση της Επιτροπής Παρακολούθησης, υποβάλλει στην Επιτροπή ετήσιες και τελικές εκθέσεις υλοποίησης.

γ) Θέτει στη διάθεση των ενδιάμεσων φορέων και των δικαιούχων πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων τους και την υλοποίηση πράξεων αντίστοιχα.

δ) Διασφαλίζει τη συλλογή και καταχώρηση στο ΟΠΣ δεδομένων για κάθε πράξη, τα οποία είναι αναγκαία για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιονομική διαχείριση, την επαλήθευση και τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων για μεμονωμένους συμμετέχοντες σε πράξεις κατά περίπτωση.

ε) Εξασφαλίζει ότι τα αναφερόμενα στο στοιχείο δ` δεδομένα συλλέγονται, καταχωρίζονται και αποθηκεύονται στο σύστημα και ότι τα δεδομένα σχετικά με τους δείκτες αναλύονται ανά φύλο, όταν αυτό επιβάλλεται από το Παράρτημα Ι του Κανονισμού του ΕΚΤ.

στ) Πραγματοποιεί τις αξιολογήσεις του επιχειρησιακού προγράμματος που διενεργούνται, σύμφωνα με τα άρθρα 54 και 56 του Κανονισμού, βάσει του εγκεκριμένου σχεδίου αξιολόγησης από την επιτροπή παρακολούθησης και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων τους.

ζ) Προβαίνει στην εξειδίκευση του επιχειρησιακού προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 19, παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής του και συντάσσει προτάσεις τροποποίησής του, τις οποίες υποβάλλει στην Επιτροπή Παρακολούθησης για έγκριση.

η) Διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας που ορίζονται στο άρθρο 115 του Κανονισμού.

θ) Υποβάλλει στην Επιτροπή τις απαιτούμενες για τα μεγάλα έργα πληροφορίες, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Κανονισμού.

ι) Για την επιλογή των πράξεων, η Διαχειριστική Αρχή:

αα) συντάσσει και, μετά από την έγκρισή τους, εφαρμόζει τις κατάλληλες διαδικασίες και κριτήρια επιλογής τα οποία:

i) διασφαλίζουν τη συμβολή των πράξεων στην επίτευξη των ειδικών στόχων και των αποτελεσμάτων της σχετικής προτεραιότητας,

ii) δεν συνιστούν διακριτική μεταχείριση και είναι διαφανή,

iii) τηρούν τις γενικές αρχές που ορίζονται στα άρθρα 7 και 8 του Κανονισμού.

ββ) διασφαλίζει ώστε μία επιλεγείσα πράξη να εμπίπτει στο πεδίο του αρμόδιου Ταμείου ή Ταμείων και σε κατηγορία παρέμβασης στο πλαίσιο της προτεραιότητας ή των προτεραιοτήτων,

γγ) παρέχει στον δικαιούχο έγγραφο που καθορίζει τους όρους για την υποστήριξη της κάθε πράξης, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών απαιτήσεων που αφορούν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πρέπει να παρασχεθούν στο πλαίσιο της πράξης, το σχέδιο χρηματοδότησης και την προθεσμία εκτέλεσης,

δδ) εξασφαλίζει ότι ο δικαιούχος διαθέτει τη διοικητική, χρηματοοικονομική και επιχειρησιακή ικανότητα να τηρήσει τους όρους που καθορίζονται στο στοιχείο γ` πριν από την έγκριση της πράξης,

εε) προβαίνει σε εξέταση των σταδίων εξέλιξης δημοσίων συμβάσεων και ιδίως κατά τη διαδικασία διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης σύμβασης,

στστ) εξασφαλίζει ότι σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης έχει αρχίσει πριν από την υποβολή της αίτησης για χρηματοδότηση στη Διαχειριστική Αρχή, τηρούνται οι ενωσιακοί και εθνικοί κανόνες σχετικά με την εν λόγω πράξη,

ζζ) διασφαλίζει ότι οι πράξεις που επιλέγονται για στήριξη από τα Ταμεία δεν περιλαμβάνουν δραστηριότητες που αποτελούν τμήμα πράξης, η οποία έχει υποβληθεί ή θα έπρεπε να υποβληθεί σε διαδικασία ανάκτησης, σύμφωνα με το άρθρο 71, μετά τη μετεγκατάσταση μίας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής του προγράμματος,

ηη) καθορίζει της κατηγορίες παρέμβασης στις οποίες αποδίδονται οι δαπάνες της πράξης.

ια) Παρέχει στους δυνητικούς δικαιούχους σαφείς και λεπτομερείς πληροφορίες τουλάχιστον σχετικά με:

αα) τους όρους επιλεξιμότητας των δαπανών που πρέπει να ικανοποιούνται για να υπάρξει υποστήριξη από ένα ΕΠ,

ββ) την περιγραφή των διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων χρηματοδότησης και τις σχετικές προθεσμίες,

- γγ) τα κριτήρια επιλογής των πράξεων που θα χρηματοδοτηθούν,
- δδ) τους αρμόδιους επικοινωνίας που μπορούν να δώσουν πληροφορίες σχετικά με τα επιχειρησιακά προγράμματα σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο,
- εε) ότι οι αιτήσεις πρέπει να προτείνουν δραστηριότητες επικοινωνίας, ανάλογες με το μέγεθος της πράξης για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τους στόχους της πράξης και την υποστήριξη της ΕΕ στην πράξη,
- σστ) ενημερώνει τους δικαιούχους ότι η αποδοχή χρηματοδότησης συνιστά αποδοχή της εγγραφής τους στον κατάλογο των πράξεων που δημοσιοποιούνται, σύμφωνα με το άρθρο 115, παράγραφος 2 και ότι ο κατάλογος των πράξεων ανά ΕΠ και ανά Ταμείο θα είναι προσβάσιμος μέσω ενιαίου διαδικτυακού τόπου ή ενιαίας διαδικτυακής πύλης.
- ιβ) Διενεργεί επαληθεύσεις κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21 και, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 125 του Κανονισμού.
- ιγ) Διασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι που εμπλέκονται στην υλοποίηση πράξεων χρηματοδοτούμενων βάσει επιλέξιμων δαπανών που όντως έχουν γίνει τηρούν είτε χωριστό λογιστικό σύστημα είτε επαρκή λογιστική κωδικοποίηση για όλες τις συναλλαγές που αφορούν μία πράξη.
- ιδ) Θέτει σε εφαρμογή αποτελεσματικά και αναλογικά μέτρα καταπολέμησης της απάτης, λαμβάνοντας υπόψη τους εντοπισθέντες κινδύνους.
- ιε) Ορίζει διαδικασίες που διασφαλίζουν την τήρηση όλων των εγγράφων σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους που απαιτούνται για τη διασφάλιση επαρκούς διαδρομής του ελέγχου.
- ιστ) Συντάσσει για κάθε λογιστική χρήση τη διαχειριστική δήλωση αξιοπιστίας για τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων και την τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, μαζί με έκθεση που παρουσιάζει τα αποτελέσματα των διενεργηθέντων ελέγχων, ενδεχόμενων αδυναμιών που εντοπίστηκαν στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και των διορθωτικών μέτρων που έχουν ληφθεί.
- ιζ) Παρέχει στην αρχή πιστοποίησης όλες τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και τις επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται σε σχέση με κάθε δαπάνη, για σκοπούς πιστοποίησης.
- ιη) Προβαίνει στην ακύρωση μέρους ή του συνόλου της ενωσιακής συνεισφοράς σε μία πράξη, η οποία επιβάλλεται βάσει των αποτελεσμάτων επαλήθευσης ή ελέγχου και εισηγείται στον Ειδικό Γραμματέα ή αιρετό Περιφερειάρχη που την εποπτεύει, την έκδοση απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.
- ιθ) Συνεργάζεται με την Εθνική Αρχή Συντονισμού, την καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία συντονισμού και την Επιτροπή και παρέχει σε αυτές κάθε πληροφορία που ζητείται.
2. Στην περίπτωση που η διαχειριστική αρχή είναι και δικαιούχος στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος οι ρυθμίσεις για τις επαληθεύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 21 θα πρέπει να διασφαλίζουν επαρκή διάκριση αρμοδιοτήτων στο εσωτερικό της.
3. Στην περίπτωση ανάθεσης συγκεκριμένων καθηκόντων της διαχειριστικής αρχής ή αρμοδιοτήτων διαχείρισης μέρους του επιχειρησιακού προγράμματος σε ενδιάμεσους φορείς, η Διαχειριστική Αρχή διατηρεί την ευθύνη της διαχείρισης για το σύνολο του

προγράμματος. Στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου παρακολουθεί συστηματικά την εκτέλεση των καθηκόντων ή αρμοδιοτήτων διαχείρισης από τον ενδιάμεσο φορέα και εφόσον απαιτείται λαμβάνει κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

4. Υποστηρίζει τους δικαιούχους σε όλα τα στάδια εκτέλεσης των έργων τους. Σε αυτό το πλαίσιο στις διαχειριστικές αρχές των ΠΕΠ δύναται να συσταθεί οργανωτική μονάδα, λειτουργικά ανεξάρτητη από τις μονάδες που ασκούν καθήκοντα διαχείρισης.

Άρθρο 9 **"Κατανομή αρμοδιοτήτων των Αρχών διαχείρισης και ελέγχου"¹**

"1. Στο πλαίσιο της οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων των Διαχειριστικών Αρχών και προκειμένου να λειτουργήσει ευέλικτα και αποτελεσματικά το νέο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και να διασφαλιστεί ο αναγκαίος βαθμός αυτονομίας στην άσκηση των καθηκόντων τους, οι αρμοδιότητες διαχείρισης, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες, διαχωρίζονται και κατανέμονται ως εξής:

Α. Στις αρμοδιότητες του εποπτεύοντος οργάνου των ειδικών υπηρεσιών, ήτοι του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα ή Περιφερειάρχη περιλαμβάνονται κυρίως τα ακόλουθα:

1. Διαχειριστικές αρμοδιότητες

α. Η εισήγηση προς έγκριση από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ, για την περαιτέρω εξειδίκευση του ΕΠ μετά από διαβούλευση και για τυχόν αναθεώρηση αυτού.

β. Η έκδοση της πρόσκλησης για τη σύγκληση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠ στην οποία προεδρεύει.

γ. Η εισήγηση στην Επιτροπή Παρακολούθησης των κριτηρίων ένταξης πράξεων στους άξονες προτεραιότητας του ΕΠ.

δ. Η έκδοση των προσκλήσεων για την υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης.

ε. Η έκδοση των αποφάσεων ένταξης των πράξεων, των αποφάσεων ανάκλησης ένταξης, των αποφάσεων ολοκλήρωσης, των αποφάσεων απόρριψης προτάσεων για το ΕΠ, σε συνέχεια προηγούμενης εισήγησης του προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής.

στ. Η έκδοση αποφάσεων δημοσιονομικών διορθώσεων και ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

2. Γενικές αρμοδιότητες

α. Η διαμόρφωση και η επικαιροποίηση σε ετήσια βάση του προγραμματισμού των δραστηριοτήτων και του συντονισμού της λειτουργίας της Ειδικής Υπηρεσίας και η θέσπιση ποιοτικών και ποσοτικών στόχων.

β. Η διασφάλιση ότι το πρόγραμμα και οι δραστηριότητες της Ειδικής Υπηρεσίας συμβαδίζουν με τον προγραμματισμό και τους τεθέντες στόχους, καθώς και ο έλεγχος και η εποπτεία των δραστηριοτήτων αυτών.

---

¹Ο εντός " " τίτλος του άρθρου 9 αντικαταστάθηκε με την παρ. 11 του άρθρου 5 του Ν.4328/2015 (ΦΕΚ Α 51/14.5.2015) αντί του προηγούμενου "Κατανομή αρμοδιοτήτων των Διαχειριστικών Αρχών"

γ. Η υπογραφή απαντήσεων στις αιτήσεις επανεξέτασης ή αναφορές παραπόνων πολιτών ή νομικών προσώπων κατά ενεργειών ή παραλείψεων της παραπάνω Ειδικής Υπηρεσίας.

δ. Η έκδοση των αποφάσεων μετακίνησης εντός και εκτός έδρας για εκτέλεση υπηρεσίας στο εσωτερικό ή εξωτερικό του Προϊσταμένου της Ειδικής Υπηρεσίας, καθώς και η έγκριση των σχετικών δαπανών.

ε. Η χορήγηση αδειών στον προϊστάμενο της Ειδικής Υπηρεσίας.

στ. Η απόφαση σύστασης, συγκρότησης και ορισμού μελών των συλλογικών οργάνων - επιτροπών και ομάδων εργασίας χωρίς αμοιβή για θέματα που άπτονται περισσοτέρων της μίας Ειδικής Υπηρεσίας που υπάγονται σε αυτόν.

Β. Στις αρμοδιότητες του Προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής περιλαμβάνονται κυρίως τα κάτωθι:

1. Διαχειριστικές αρμοδιότητες

α. Η προηγούμενη εισήγηση για την έκδοση των αποφάσεων ένταξης πράξεων και των τροποποιήσεών τους, η εισήγηση για την έκδοση των αποφάσεων ανάκλησης ένταξης, των αποφάσεων ολοκλήρωσης, των αποφάσεων για απόρριψη προτάσεων για το ΕΠ και για τις πράξεις για τις οποίες η Ειδική Υπηρεσία ασκεί καθήκοντα Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

β. Οι απαντήσεις σε ερωτήματα για την έννοια των διατάξεων που αφορούν σε θέματα της Ειδικής Υπηρεσίας τους, για τα οποία υπάρχουν νομολογιακές λύσεις ή είναι δεδομένη η πρακτική της υπηρεσίας, καθώς και τις απαντήσεις σε αιτήσεις υπηρεσιών πολιτών ή υπαλλήλων, με τις οποίες παρέχονται πληροφορίες.

γ. Οι απαντήσεις σε πορίσματα ελέγχου των εθνικών και ενωσιακών ελεγκτικών οργάνων και λοιπών αρμόδιων φορέων.

δ. Η υπογραφή εγγράφων που αφορούν στον προγραμματισμό και συντονισμό των δραστηριοτήτων της Ειδικής Υπηρεσίας, καθώς και στην εφαρμογή και εξειδίκευση, όπου απαιτείται, των απαραίτητων εργαλείων, προτύπων και προδιαγραφών για τη σωστή λειτουργία της Ειδικής Υπηρεσίας,

ε. Η υπογραφή των εγγράφων προς όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις απόψεις της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης που αφορούν στο ΕΠ αρμοδιότητάς της,

2. Λοιπές αρμοδιότητες

α. Η υπογραφή εγγράφων επί θεμάτων προσωπικού (διοικητικά, οικονομικά, εκπαίδευσης, οργάνωσης), τα οποία δεν περιλαμβάνονται στις αρμοδιότητες του Ειδικού Γραμματέα ή Περιφερειάρχη.

β. Έγγραφα με τα οποία ζητείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες ο ορισμός εκπροσώπων ως μελών σε συλλογικά όργανα ή ειδικές ομάδες εργασίας.

γ. Η απόφαση σύστασης, συγκρότησης και ορισμού μελών των συλλογικών οργάνων - επιτροπών και ομάδων εργασίας, χωρίς αμοιβή, για θέματα της αρμοδιότητάς του.

δ. Η έκδοση αποφάσεων μετακίνησης εκτός έδρας των προϊσταμένων μονάδων και των υπαλλήλων, στο εσωτερικό ή εξωτερικό για υπηρεσία, καθώς και ερωτήματα και αποφάσεις χορήγησης άδειας στους υπαλλήλους αυτούς για εκπαίδευση ή μετεκπαίδευση στο εσωτερικό ή εξωτερικό, καθώς και η έγκριση των σχετικών δαπανών.

ε. Η χορήγηση αδειών στους προϊσταμένους των μονάδων και των στελεχών της.

"2. Στις αρμοδιότητες των προϊσταμένων των λοιπών Ειδικών Υπηρεσιών του άρθρου 4 περιλαμβάνονται οι αρμοδιότητες που αναφέρονται στις ανωτέρω παραγράφους 1B1β, 1B1γ, 1B1δ, 1B1ε και 1B2".

"3. Οι αρμοδιότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 1B ασκούνται και για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2007-2013. Ειδικότερα, για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2007-2013 οι αρμοδιότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 1B ασκούνται από τους αρμόδιους Υποδιευθυντές".

"4. Με αποφάσεις του, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο προϊστάμενος της Ειδικής Υπηρεσίας μπορεί να μεταβιβάζει στους προϊσταμένους των οργανικών μονάδων της Υπηρεσίας τις αναγκαίες αρμοδιότητες, για όσες εκ του παρόντος άρθρου έχει την αρμοδιότητα, προκειμένου αυτοί να ανταποκριθούν στους στόχους που τους τίθενται, όπως και να ανακαλεί τη μεταβίβαση αυτή των αρμοδιοτήτων, ανεξάρτητα αν έλαβε χώρα πριν ή μετά την ανάθεση των καθηκόντων του".

Άρθρο 10 **Αρχή Πιστοποίησης**

1. Η Ειδική Υπηρεσία με τίτλο «Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των κοινοτικών πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής» που συνεστήθη με την αριθμ. 43491/ΔΙΟΕ 789/21.12.2000 (Β` 1639) κ.υ.α., όπως ισχύει, μετονομάζεται σε «Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων», (εφεξής Αρχή Πιστοποίησης). Η Αρχή Πιστοποίησης αποτελεί διοικητική μονάδα, επιπέδου Διεύθυνσης Υπουργείου, υπάγεται διοικητικά στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων-ΕΣΠΑ και αναλαμβάνει αρμοδιότητες πιστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 126 του Κανονισμού επιπροσθέτως των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο ν. 3614/2007.

2. Η Αρχή Πιστοποίησης έχει κυρίως τις παρακάτω αρμοδιότητες:

α) Με βάση το άρθρο 126 του Κανονισμού, την κατάρτιση και υποβολή των πιστοποιήσεων, αιτήσεων, στις αρμόδιες υπηρεσίες, σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες των κανονισμών που ισχύουν κατά περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί από τις αρμόδιες αρχές. Δύνатаι να εξαιρεί προσωρινά πληρωμές από τις δηλώσεις δαπανών που παρουσιάζουν προβλήματα, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες. Ενημερώνει το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων, για τη διάθεση των πιστώσεων που εισπράχθηκαν ανά πηγή. Τηρεί, σε ηλεκτρονική μορφή, λογιστικά μητρώα για τις δαπάνες που υποβάλλονται στην Επιτροπή, καθώς και των ποσών που μπορούν να ανακτηθούν και των ποσών που αποσύρονται μετά από ακύρωση του συνόλου ή μέρους της συνεισφοράς για μία πράξη και αποστέλλει τις σχετικές εκθέσεις, σύμφωνα με τον Κανονισμό. Καταρτίζει και υποβάλλει τους λογαριασμούς

---

²Με την παρ. 11 του άρθρου 5 του Ν.4328/2015 (ΦΕΚ Α 51/14.5.2015) το κείμενο του άρθρου αυτού αριθμήθηκε ως παρ. 1 και προστέθηκαν οι εντός " " παρ. 2, 3 και 4.

για κάθε λογιστική χρήση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό. Καταρτίζει και υποβάλλει τις προβλέψεις για τις επόμενες λογιστικές χρήσεις. Συνεργάζεται με τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες για τον καθορισμό των κανόνων λειτουργίας του ΟΠΣ ως προς τις πληροφορίες που χρησιμοποιεί κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, καθώς και την επεξεργασία τους.

β) Τη διενέργεια επιθεωρήσεων στους φορείς που ασκούν διαχείριση και στους δικαιούχους συγχρηματοδοτούμενων πράξεων και στις πράξεις τους και τη σύνταξη εκθέσεων για τη λήψη τυχόν απαιτούμενων ενεργειών. Την ανάθεση διενέργειας ελέγχου ποιότητας των Δημόσιων Τεχνικών έργων και την πρόταση των κατάλληλων μέτρων με βάση τα αποτελέσματά τους και την ισχύουσα νομοθεσία.

γ) Τη διενέργεια εξακριβώσεων των δαπανών των φορέων που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα και συμμετέχουν σε Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας τη διαχείριση των οποίων ασκούν άλλα κράτη - μέλη με το προσωπικό της ή/και αναθέτοντας σε ελεγκτική εταιρεία.

3. Η Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που είχαν ανατεθεί στην Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πληρωμής με βάση το άρθρο 13 του ν. 3614/2007.

Άρθρο 11 **Αρχή Ελέγχου**

1. Αρχή Ελέγχου της παρ. 4 του άρθρου 123 του Κανονισμού (ΕΚ) 1303/2013 για όλα τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 και του ΕΠ «Αλιεία και Θάλασσα 2014-2020» ορίζεται η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών. Η ΕΔΕΛ αποτελείται από τον Γενικό Διευθυντή Δημοσιονομικών Ελέγχων ως Πρόεδρο, από τους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων, Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων και Εκτάκτων και Ειδικών Ελέγχων, καθώς και από δύο εμπειρογνώμονες από το δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, με εμπειρία σε θέματα εφαρμογής δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και ελέγχου συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή δημοσίων έργων ή κρατικών ενισχύσεων. Με την ίδια ή όμοια απόφαση ορίζονται τα αναπληρωματικά μέλη της ΕΔΕΛ και η γραμματεία αυτής, η οποία στελεχώνεται από υπαλλήλους των ανωτέρω Διευθύνσεων. Ανάλογα με το θέμα το οποίο εξετάζεται, εισηγητής της ΕΔΕΛ είναι ο καθ' ύλην αρμόδιος Προϊστάμενος εκ των μελών, ο οποίος μετέχει στη σύνθεση της Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου. Για τα μέλη και τη γραμματεία της ΕΔΕΛ, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 4024/2011 (Α' 226).

2. Η ΕΔΕΛ έχει την ευθύνη για τον έλεγχο της ορθής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 και του ΕΠ «Αλιεία και Θάλασσα 2014-2020». Στο πλαίσιο αυτό η ΕΔΕΛ αναλαμβάνει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

(α) Διασφαλίζει τη διενέργεια ελέγχων για την επαλήθευση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των ΕΠ.

(β) Διασφαλίζει ότι οι έλεγχοι των πράξεων πραγματοποιούνται σε κατάλληλο δείγμα για την επαλήθευση των δηλωθεισών στην Επιτροπή δαπανών. Για το σκοπό αυτόν διαμορφώνει, κατά κανόνα, μεθοδολογία στατιστικής δειγματοληψίας πράξεων. Μη στατιστική μέθοδος δειγματοληψίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά την επαγγελματική κρίση της Αρχής Ελέγχου, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά λογιστικά πρότυπα, καθώς και σε κάθε περίπτωση

όταν ο αριθμός των πράξεων μίας λογιστικής χρήσης δεν είναι επαρκής, ώστε να επιτρέπει τη χρήση στατιστικής μεθόδου.

(γ) Καταρτίζει, εντός οκτώ μηνών από την έγκριση του ΕΠ, στρατηγική ελέγχου που καλύπτει τη μεθοδολογία ελέγχου που θα χρησιμοποιηθεί, τη μέθοδο δειγματοληψίας για τους ελέγχους των πράξεων, καθώς και τον προγραμματισμό των ελέγχων για την τρέχουσα λογιστική χρήση και τις δύο επόμενες λογιστικές χρήσεις. Η στρατηγική λογιστικού ελέγχου επικαιροποιείται σε ετήσια βάση από το 2016 μέχρι και το 2024. Στην περίπτωση που εφαρμόζεται κοινό σύστημα διαχείρισης και ελέγχου σε περισσότερα του ενός ΕΠ, είναι δυνατόν να καταρτίζεται ενιαία στρατηγική ελέγχου. Η Αρχή Ελέγχου υποβάλλει στην Επιτροπή τη στρατηγική ελέγχου, κατόπιν σχετικού αιτήματος.

(δ) Μέχρι τη 15η Φεβρουάριου κάθε έτους από το 2016 έως το 2025 υποβάλλει στην Επιτροπή:

i) Γνωμοδότηση, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του στοιχείου β` της παρ. 5 του άρθρου 59 του Κανονισμού (ΕΕ, ΕΥΡΑΤΟΜ) 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, βάσει των ελέγχων που έχει πραγματοποιήσει δια των Διευθύνσεων του άρθρου 12 ή έχουν διενεργηθεί υπό την ευθύνη της.

ii) Ετήσια έκθεση ελέγχου, στην οποία παρατίθενται τα βασικά ευρήματα των ελέγχων που αφορούν το προηγούμενο λογιστικό έτος που λήγει στις 30 Ιουνίου, σύμφωνα με τη στρατηγική ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των ευρημάτων σε σχέση με τυχόν ανεπάρκειες των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, καθώς και των διορθωτικών μέτρων που προτάθηκαν και εφαρμόστηκαν.

Στην περίπτωση που ισχύει κοινό σύστημα για περισσότερα του ενός επιχειρησιακά προγράμματα, η ετήσια έκθεση του σημείου (ii) ανωτέρω, δύναται να καλύπτει όλα τα σχετικά ΕΠ.

(ε) Συνεργάζεται με την Επιτροπή για το συντονισμό των σχεδίων και των μεθόδων του δημοσιονομικού ελέγχου και ανταλλάσσει τα αποτελέσματα των ελέγχων των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, καθώς και απόψεις επί θεμάτων που αφορούν τη βελτίωση των εν λόγω συστημάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 128 του Κανονισμού.

3. Έχει την ευθύνη της σύνταξης έκθεσης και της διατύπωσης γνώμης που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 124 του Κανονισμού. Το έργο αυτό η ΕΔΕΛ δύναται να το αναθέσει και σε φορέα λειτουργικά ανεξάρτητο από τις Διαχειριστικές Αρχές και την Αρχή Πιστοποίησης. Η ανωτέρω έκθεση και διατύπωση γνώμης συντάσσεται κατόπιν αξιολόγησης που διενεργείται, σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά ελεγκτικά πρότυπα και διαβιβάζεται στην εθνική αρχή συντονισμού. Εφόσον η ΕΔΕΛ ή ο λειτουργικά ανεξάρτητος φορέας καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το τμήμα του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, που αφορά τις Διαχειριστικές Αρχές ή την Αρχή Πιστοποίησης, είναι κατ' ουσία ίδιο με της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού και τεκμηριώνεται, βάσει ελεγκτικών εργασιών που επιτελέσθηκαν, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1083/2006 του Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1198/2006 του Συμβουλίου, η ουσιαστική λειτουργία τους κατά τη διάρκεια εκείνης της περιόδου, δύναται να συμπεράνει ότι πληρούνται τα Κριτήρια του Παραρτήματος XIII του Κανονισμού, χωρίς να απαιτούνται πρόσθετες ελεγκτικές εργασίες.

4. Η ΕΔΕΛ αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες της Αρχής Ελέγχου, όπως αυτές περιγράφονται στους εκάστοτε Κανονισμούς για την υλοποίηση του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού (ΧΜ) του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ).

5. Η ΕΔΕΛ διασφαλίζει ότι το έργο του ελέγχου ασκείται λαμβάνοντας υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου.

6. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της η ΕΔΕΛ μεριμνά ιδιαίτερω για τη διαφύλαξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και εμπιστευτικών πληροφοριών, των οποίων λαμβάνουν γνώση τα όργανα αυτής.

7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να συγκροτούνται επιτροπές ή ομάδες εργασίας για την υποβοήθηση του έργου της ΕΔΕΛ. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι αμοιβές των μελών των επιτροπών ή των ομάδων εργασίας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

8. Η ΕΔΕΛ ασκεί και τις αρμοδιότητες των άρθρων 15 και 16 του ν. 3614/2007, όπως ισχύει, για τους ελέγχους και τις δηλώσεις κλεισίματος των ΕΠ του ΕΣΠΑ 20072013, καθώς και του ΕΠ «Αλιεία 2007-2013». Επίσης, η ΕΔΕΛ είναι αρμόδια για τις ενέργειες που απαιτείται να αναληφθούν, κατά λόγο αρμοδιότητας, για τη δημοσιονομική εκκαθάριση ΕΠ του ΚΠΣ 2000-2006, καθώς και ορισμένων έργων του Ταμείου Συνοχής 2000-2006, σε συνέχεια των υποβληθεισών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Δηλώσεων Κλεισίματος.

9. Η ΕΔΕΛ κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, εφαρμόζει τις πράξεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 127 του Κανονισμού.

Άρθρο 12 **Έλεγχοι Αρχής Ελέγχου³**

1. Για τις ανάγκες της εκτέλεσης των ελέγχων και τη λειτουργία της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου συστάθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών - Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΓΛΚ) Διευθύνσεις, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο π.δ. 111/2014, όπως ισχύει κάθε φορά.

2. α) Οι υπάλληλοι που υπηρετούν στις Διευθύνσεις της παραγράφου 1 και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Δημοσιονομικών Ελεγκτών και Ελεγκτών της ΕΔΕΑ, θεωρούνται κατά την έννοια του νόμου αυτού ελεγκτικά όργανα.

β) Των Διευθύνσεων και Τμημάτων του παρόντος άρθρου προΐστανται υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ των κλάδων Δημοσιονομικών, Μηχανικών, Γεωτεχνικών και Πληροφορικής ή υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ οποιουδήποτε κλάδου που πληρούν τις προϋποθέσεις διορισμού, όπως αυτές ορίζονται στις εκάστοτε κείμενες διατάξεις.

«⁴(γ) Η θητεία των Δημοσιονομικών Ελεγκτών δεν δύναται να υπερβαίνει τα έξι (6) έτη στην ίδια οργανική μονάδα επιπέδου τμήματος, της ίδιας Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων.»

³Με τις παρ.6 και 7 του άρθρου 21 του Ν.4354/2015 (ΦΕΚ Α 176 16.12.2015) και με έναρξη ισχύος από 1-1-2016, όπως ορίζεται με το άρθρο 35 του ίδιου νόμου, ορίζεται ότι: "6. Για τους ελέγχους του άρθρου 12 του ν. 4314/2014 (Α` 265) η ημερήσια ελεγκτική αποζημίωση καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος. Για τους ίδιους ελέγχους έχουν εφαρμογή και οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 48 του ν. 4314/2014. 7. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση Διοικητικών Συμβουλίων ή άλλων οργάνων διοίκησης για τα οποία ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 4 του επόμενου άρθρου."

⁴Η περίπτωση γ` προστέθηκε με τη παρ.1β άρθρου 7 Ν.4374/2016 (ΦΕΚ Α 50/1.4.2016). Με τη παρ.2 του αυτού άρθρου και νόμου ορίζεται ότι: «2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 ισχύουν για τις κατηγορίες και κλάδους υπαλλήλων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους που προβλέπονται και στις λοιπές, πέραν της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων, Διευθύνσεις οι οποίες είναι αρμόδιες για την άσκηση δημοσιονομικών ελέγχων, εκτός των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.), καθώς και των μη αυτοτελών Περιφερειακών Γραφείων Δημοσιονομικών Ελέγχων. Επίσης, έχουν εφαρμογή και στους

3. Η στελέχωση των θέσεων των Διευθύνσεων της παραγράφου 1 μπορεί να γίνεται και με υπαλλήλους που αποσπώνται ή μετατάσσονται ή μετακινούνται από το Δημόσιο, τους ΟΤΑ και τα κρατικά ΝΠΔΔ, με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων και με την επιφύλαξη των οριζόμενων στις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 3801/2009 (Α` 163) και του άρθρου 79 του ν. 3584/2007 (Α` 143). Η στελέχωση των Διευθύνσεων της παραγράφου 1, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, πραγματοποιείται κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, στην οποία θα ορίζονται κατ' ελάχιστο τα τυπικά προσόντα και η αναγκαία εμπειρία των υποψηφίων, καθώς και η διαδικασία αξιολόγησης. Ο χρόνος υπηρεσίας των κατά τα ανωτέρω μετατασσόμενων ή μεταφερόμενων υπαλλήλων, στους φορείς από τους οποίους προέρχονται, θεωρείται ως διανυθείς στην υπηρεσία που τοποθετούνται για τη μισθολογική και βαθμολογική τους εξέλιξη.

4. Οι έλεγχοι της περίπτωσης β` της παρ. 2 του άρθρου 11 του παρόντος, πραγματοποιούνται επιτόπου, βάσει εγγράφων και αρχείων που τηρούνται από τον δικαιούχο.

5. Οι έλεγχοι διενεργούνται βάσει Ετήσιου Προγραμματισμού, που εγκρίνεται από την ΕΔΕΛ στο πλαίσιο της Στρατηγικής Ελέγχου, ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων.

6. (α) Οι έλεγχοι διενεργούνται από ελεγκτικές ομάδες που συγκροτούνται, με απόφαση του προέδρου της ΕΔΕΛ, από υπαλλήλους που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Δημοσιονομικών Ελεγκτών και Ελεγκτών της ΕΔΕΛ.

(β) Οι ανωτέρω ελεγκτικές ομάδες δύναται να συνεπικουρούνται στο έργο τους από εμπειρογνώμονες που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εμπειρογνομόνων σε Δημοσιονομικούς Ελέγχους και Ελέγχους της ΕΔΕΛ.

(γ)⁵.

(δ) Μέχρι την κατάρτιση του Μητρώου Εμπειρογνομόνων σε Δημοσιονομικούς Ελέγχους και Ελέγχους της ΕΔΕΛ, ως Εμπειρογνώμονες ορίζονται υπάλληλοι του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και ιδιώτες, που διαθέτουν σχετικές με το διενεργούμενο εκάστοτε έλεγχο ειδικές γνώσεις και εμπειρία.

Μετά την κατάρτιση του Μητρώου Εμπειρογνομόνων σε Δημοσιονομικούς Ελέγχους και Ελέγχους της ΕΔΕΛ, η επιλογή των Εμπειρογνομόνων θα γίνεται αποκλειστικά από το ανωτέρω Μητρώο.

(ε) Για την κατάρτιση και τήρηση των ανωτέρω μητρώων, ισχύουν τα αναφερόμενα στις παραγράφους 1,2,3 και 5 του άρθρου 12 του ν. 4151/2013 (Α`103), σε συνδυασμό με τα προβλεπόμενα στην αριθμ. 2/95230/ 0004/24.10.2013 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Β` 2730).

προϊσταμένους τμημάτων των προαναφερθεισών Γενικών Διευθύνσεων. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας».

⁵Η περίπτωση γ` της παρ.6 που όριζε: [γ. Κατ' εξαίρεση, με αιτιολογημένη απόφαση του Προέδρου της ΕΔΕΛ, δύναται να μετέχουν σε ελέγχους της ΕΔΕΛ, υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ και ΤΕ, οι οποίοι διορίζονται για πρώτη φορά στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και τοποθετούνται στις Διευθύνσεις της παραγράφου 1, μέχρι την ένταξή τους στο Μητρώο Δημοσιονομικών Ελεγκτών και Ελεγκτών της ΕΔΕΛ. Οι διατάξεις της παρ. 2 του παρόντος άρθρου έχουν εφαρμογή και για τους εν λόγω υπαλλήλους], ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με τη παρ.5 άρθρου 7 Ν.4374/2016 (ΦΕΚ Α 50/1.4.2016)

(στ) Για τους συμμετέχοντες στις ελεγκτικές ομάδες διασφαλίζεται η λειτουργική ανεξαρτησία τους από τις διαχειριστικές αρχές, τους ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης και την Αρχή Πιστοποίησης.

7. (α) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο κατόπιν αιτιολογημένης και διαπιστωμένης αδυναμίας της ΕΔΕΛ να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις ελέγχου πράξεων της περίπτωσης β` της παρ. 2 του άρθρου 11 του παρόντος νόμου, λόγω του εξειδικευμένου αντικειμένου τους, η διενέργεια των ελέγχων αυτών δύναται να ανατεθεί σε ελεγκτικές εταιρίες, που δεν σχετίζονται, με οποιονδήποτε τρόπο, με τη διαχείριση των προγραμμάτων, την υλοποίηση των έργων και την πιστοποίηση των δαπανών. Η ΕΔΕΛ, μετά από εισήγηση του προϊσταμένου της Διεύθυνσης Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, εισηγείται σχετικά στον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος είναι αρμόδιος για την τήρηση των διαδικασιών ανάθεσης. Η ελεγκτική εταιρεία διενεργεί τον έλεγχο πάντα παρουσία Ελεγκτή της ΕΔΕΛ.

(β) Για την ανάθεση του ελεγκτικού έργου σε ελεγκτικές εταιρίες μπορεί να διατίθενται οι απαραίτητοι πόροι από το ΕΠ Τεχνικής Βοήθειας.

8. (α) Μετά το πέρας του ελέγχου, το όργανο ελέγχου των παραγράφων 6 και 7 του παρόντος άρθρου, συντάσσει έκθεση προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου, στην οποία περιλαμβάνει και τυχόν συστάσεις για τη λήψη αναγκαίων δημοσιονομικών διορθώσεων, και την υποβάλλει στη Διεύθυνση Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων. Η Διεύθυνση αυτή, αφού ελέγξει την πληρότητα της έκθεσης, την κοινοποιεί στον ελεγχόμενο, στην οικεία Διαχειριστική Αρχή και στον κατά περίπτωση ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης, στην Αρχή Πιστοποίησης και στην Εθνική Αρχή Συντονισμού. Οι ανωτέρω φορείς έχουν δικαίωμα να υποβάλουν, εγγράφως αντιρρήσεις ή και παρατηρήσεις εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα επίδοσης της έκθεσης ελέγχου. Μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, οι εκθέσεις προσωρινών αποτελεσμάτων ελέγχου με τις τυχόν αντιρρήσεις ή και παρατηρήσεις των ανωτέρω φορέων και σχετική εισήγηση της Διεύθυνσης Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων εξετάζονται από την ΕΔΕΛ, η οποία εγκρίνει και οριστικοποιεί τα αποτελέσματα των ελέγχων. Στη συνεδρίαση της ΕΔΕΛ δύναται να παρευρίσκονται, μετά από πρόσκλησή της, οι φορείς που υπέβαλαν αντιρρήσεις ή και παρατηρήσεις, για υποστήριξη των θέσεών τους. Τα οριστικά αποτελέσματα της ΕΔΕΛ κοινοποιούνται σε όλους τους ανωτέρω φορείς, καθώς και σε όποιο φορέα κρίνεται από την ΕΔΕΛ αναγκαία η κοινοποίηση. Στις περιπτώσεις διαπίστωσης ουσιαστικού ευρήματος με δημοσιονομική επίπτωση ή υπόνοιας απάτης, τα οριστικά αποτελέσματα της ΕΔΕΛ κοινοποιούνται επιπλέον και στο Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ). Σε περίπτωση που διαπιστωθεί αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσα δαπάνη, αυτή καταλογίζεται και βεβαιώνεται σε βάρος του λαβόντος με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

(β) Η ΕΔΕΛ, σε συνέχεια αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των ελέγχων της, καθώς και των επιτόπιων επαληθεύσεων που διενεργούνται από τις Διαχειριστικές Αρχές ή τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης, και ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων, μπορεί να απευθύνει συστάσεις για οριζόντιες δημοσιονομικές διορθώσεις και λοιπά διορθωτικά μέτρα στην οικεία Διαχειριστική Αρχή και στον κατά περίπτωση Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης, στην Αρχή Πιστοποίησης και στους ελεγχόμενους φορείς. Οι σχετικές συστάσεις της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου κοινοποιούνται στους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς και στην Εθνική Αρχή Συντονισμού, με έγγραφο της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων. Οι εν λόγω φορείς έχουν δικαίωμα να υποβάλουν στην ΕΔΕΛ, εγγράφως, αντιρρήσεις ή και παρατηρήσεις εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση του εγγράφου σε αυτούς. Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, η ΕΔΕΛ, εφόσον θεωρεί ότι συντρέχει

περίπτωση να γίνουν οριζόντιες δημοσιονομικές διορθώσεις ή να ληφθούν λοιπά διορθωτικά μέτρα, εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών την έκδοση σχετικής απόφασης. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται υπόψη για τη σύνταξη από την ΕΔΕΛ της γνωμοδότησης της υποπερίπτωσης (i) της περίπτωσης δ', της παραγράφου 2 του άρθρου 11.

9. Όταν τα προβλήματα που διαπιστώνονται εντοπίζονται στη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και εφόσον συνεπάγονται κίνδυνο για άλλες πράξεις στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος, η ΕΔΕΛ αποφασίζει τη διενέργεια περαιτέρω εξέτασης, συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων ελέγχων, προκειμένου να προσδιοριστεί το μέγεθος αυτών των προβλημάτων.

10. Για τους ελέγχους του παρόντος άρθρου, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 4024/2011 (Α' 226), καθώς και οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 48 του παρόντος νόμου.

11. Από την έναρξη λειτουργίας των Διευθύνσεων της παραγράφου 1, οι διαδικασίες έγκρισης των εκθέσεων αποτελεσμάτων ελέγχου των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2007-2013, του ΕΠ «Αλιεία 2007-2013», του ΧΜ του ΕΟΧ, των Δράσεων και Σχεδίων του Γενικού Προγράμματος Αλληλεγγύη και Διαχείριση των Μεταναστευτικών Ροών και των προγραμμάτων του Ταμείου Παγκοσμιοποίησης πραγματοποιούνται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

12. Οι Διευθύνσεις της παραγράφου 1 ασκούν παράλληλα και τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στα άρθρα 15 και 16 του ν. 3614/2007.

13. (α) Το εν γένει προσωπικό των Διευθύνσεων Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων και Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων δεν διώκεται ποινικά για τα διαλαμβανόμενα σε έκθεση ελέγχου που συνέταξε ή συνυπέγραψε κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Εξαιρούνται των ανωτέρω η περίπτωση δόλου, η παραβίαση του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση του κατά την άσκηση των καθηκόντων του και η παράβαση του καθήκοντος εχεμύθειας των ελεγκτικών οργάνων.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή και για τους ελεγκτές του Μητρώου Δημοσιονομικών Ελεγκτών και Ελεγκτών της ΕΔΕΑ και του Μητρώου Εμπειρογνομόνων, όταν συμμετέχουν σε ελέγχους των αναφερομένων στις ανωτέρω παραγράφους Διευθύνσεων.

(β) Το εν γένει προσωπικό των Διευθύνσεων Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων και Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων, εφόσον εξετάζεται ή διώκεται για αποδιδόμενες σε αυτό πράξεις ή παραλείψεις, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων, μπορεί να εκπροσωπείται από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), κατόπιν εγγράφου αιτήματος του προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων προς το ΝΣΚ, στο οποίο, κατόπιν σχετικής προκαταρκτικής έρευνας βεβαιώνεται ότι ο εξεταζόμενος ή διωκόμενος ενήργησε προς το δημόσιο συμφέρον και έγκρισης του αιτήματος αυτού από τον Υπουργό Οικονομικών.

(γ) Τα μέλη της ΕΔΕΛ και το εν γένει προσωπικό των Διευθύνσεων Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων και Ελέγχου Διαχείρισης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων, δεν υπέχουν προσωπικά αστική ευθύνη έναντι οποιουδήποτε για πράξεις ή παραλείψεις τους κατά την άσκηση των προβλεπόμενων από την κείμενη νομοθεσία καθηκόντων και αρμοδιοτήτων τους. Η διάταξη αυτή δεν απαλλάσσει τους ανωτέρω από ευθύνη τους

έναντι του Ελληνικού Δημοσίου για πράξεις ή παραλείψεις από δόλο ή βαρεία αμέλεια.

Οι διατάξεις των εδαφίων β` και γ` έχουν εφαρμογή και για τους ελεγκτές του Μητρώου Δημοσιονομικών Ελεγκτών και Ελεγκτών της ΕΔΕΛ και του Μητρώου Εμπειρογνομόνων που φέρουν την υπαλληλική ιδιότητα όταν συμμετέχουν σε ελέγχους των αναφερομένων στις ανωτέρω παραγράφους Διευθύνσεων.

14. Τα προβλεπόμενα στην προηγούμενη παράγραφο εφαρμόζονται αναλόγως και σε περιπτώσεις διερεύνησης καταγγελιών από το προσωπικό της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων, της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων, εφόσον κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του κληθεί ενώπιον των Δικαστηρίων.

15. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται:

(α) τα θέματα λειτουργίας της ΕΔΕΛ,

(β) οι σχετικές διαδικασίες επιβολής δημοσιονομικών διορθώσεων και ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών, καθώς και της λήψης λοιπών διορθωτικών μέτρων,

γ) κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των άρθρων 11 και 12 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 13 **Ενδιάμεσοι Φορείς**

1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, η οποία εκδίδεται εντός τριών μηνών από την έγκριση του ΕΠ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ορίζονται οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Περιφερειακών ΕΠ ως Ενδιάμεσοι Φορείς, οι οποίες αναλαμβάνουν την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Διαχειριστικής Αρχής του ανωτέρω ΕΠ για πράξεις του Τομέα Περιβάλλοντος που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής.

2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η οποία εκδίδεται εντός τριών μηνών από την έγκριση του ΠΑΑ, ορίζονται οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Περιφερειακών ΕΠ ως Ενδιάμεσοι Φορείς, οι οποίες αναλαμβάνουν τη διαχείριση μέρους του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο κεφάλαιο 1.3.4γ του ΕΣΠΑ 2014 - 2020.

3. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας δύναται να ορίζονται Ενδιάμεσοι Φορείς, οι οποίοι αναλαμβάνουν τη διαχείριση μέρους Τομεακού ΕΠ ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής του εν λόγω ΕΠ για πράξεις κρατικών ενισχύσεων.

4. Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη δύναται να ορίζονται Ενδιάμεσοι Φορείς, οι οποίοι αναλαμβάνουν τη διαχείριση μέρους Περιφερειακού ΕΠ ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής του εν λόγω ΕΠ για πράξεις κρατικών ενισχύσεων.

5. Για τις ανωτέρω περιπτώσεις 3 και 4 δύναται να οριστούν ως Ενδιάμεσοι Φορείς πράξεων κρατικών ενισχύσεων, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ:

α) χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με την τήρηση των όρων, των προϋποθέσεων και των διαδικασιών που προβλέπονται στο π.δ. 60/2007 (Α` 64),

β) νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού και μη επιχειρηματικού σκοπού, στα οποία ανατίθεται κατόπιν διαγωνιστικής διαδικασίας του π.δ. 98/1996, "6την οποία δύνανται να εφαρμόζουν αναλογικά και οι Περιφέρειες", έναντι κάλυψης λειτουργικών και μόνο δαπανών, η άσκηση καθηκόντων διαχειριστικής αρχής υπό την άμεση εποπτεία και έλεγχο της,

γ) δημόσια υπηρεσία ή ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εποπτευόμενα από το κράτος, το οποίο ασκεί αρμοδιότητες διαχείρισης βάσει ισχύουσας νομοθετικής πρόβλεψης.

6. Οι δυνάμει των διατάξεων του ν. 3614/2007 ορισθέντες Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης κρατικών ενισχύσεων, εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους για τα έργα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2007-2013 που μεταφέρονται σε Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2014-2020, υπό τους ίδιους όρους που διαλαμβάνονται στις σχετικές πράξεις ορισμού τους. Στην περίπτωση αυτή οι σχετικές ρυθμίσεις μεταξύ της Διαχειριστικής Αρχής και του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης καθορίζονται σε πράξεις εκχώρησης αρμοδιοτήτων που εκδίδονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

7.«α)⁷ Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη, δύναται να ορίζονται Ενδιάμεσοι Φορείς, οι οποίοι αναλαμβάνουν τη διαχείριση μέρους ΕΠ ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής του εν λόγω ΕΠ για δράσεις ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων ή βιώσιμης αστικής ανάπτυξης ή τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων, σύμφωνα με το άρθρο 123 παράγραφοι 7 και 6 του Κανονισμού».

«β)⁸ Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται οι διαδικασίες συντονισμού και διαχείρισης των ΕΔΕΤ για την υλοποίηση Προγραμμάτων Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων, καθώς και η σύσταση επιτροπών για την αξιολόγηση των Προγραμμάτων Τοπικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με τα άρθρα 33 και 34 του Κανονισμού. Στην ίδια απόφαση ορίζεται ο τρόπος λειτουργίας και το έργο τους».

«γ)⁹ Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, δύναται να ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ», ως Ενδιάμεσος Φορέας, που αναλαμβάνει τη διαχείριση μέρους του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής του εν λόγω ΕΠ, για δράσεις που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, σύμφωνα με το άρθρο 123 παράγραφοι 7 και 6 του Κανονισμού αντίστοιχα».

«δ)¹⁰ Με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη δύναται να ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ,

⁶Η εντός " " φράση προστέθηκε με την παρ.1 του άρθρου 6 του Ν.4354/2015 (ΦΕΚ Α 176/ 16.12.2015)

⁷Η περ. α' της παρ. 7 όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ.1 άρθρου 58 Ν.4465/2017 (ΦΕΚ Α 47/4.4.2017), αντικαθίσταται εκ νέου με το άρθρο 111 παρ.1α Ν.4497/2017 (ΦΕΚ Α 171/13.11.2017).

⁸Η περ. β' αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.1α Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

⁹ Η περ. γ προστέθηκε με το άρθρο 111 παρ.1β Ν.4497/2017 (ΦΕΚ Α 171/13.11.2017)

¹⁰ Η περ. δ' της παρ.7 προστέθηκε από 1.12.2017 με το άρθρο 68 Ν.4509/2017 (ΦΕΚ Α' 201/22.12.2017)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» ως Ενδιάμεσος Φορέας, σύμφωνα με το άρθρο 123 παράγραφος 7 του Κανονισμού, η οποία αναλαμβάνει τη διαχείριση μέρους του οικείου Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος για την υλοποίηση δράσεων Ταμείων ή Ταμείων Χαρτοφυλακίου για χρηματοδοτικά μέσα».

8. Οι Ενδιάμεσοι Φορείς των ανωτέρω παραγράφων πρέπει να πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

αα) να έχουν φερεγγυότητα και να παρέχουν εγγυήσεις όσον αφορά στην ικανότητά τους για τη διοικητική και δημοσιονομική διαχείριση του έργου που θα τους ανατεθεί,

ββ) να διαθέτουν εμπειρία στον τομέα που αφορά το αντικείμενο του προγράμματος ή τμήματός του. Ενδιάμεσοι φορείς που εμπλέκονται σε περιπτώσεις διαφθοράς και απάτης, κατόπιν πορισμάτων ελέγχων, αποκλείονται αυτοδίκαια, και μέχρι τη συμμόρφωσή τους με τα επιβληθέντα διορθωτικά μέτρα, από μελλοντικές χρηματοδοτήσεις.

9. Οι αρμοδιότητες που αναλαμβάνουν οι Ενδιάμεσοι Φορείς, σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν δύναται να μεταβιβαστούν από αυτούς σε άλλους Ενδιάμεσους Φορείς, με την επιφύλαξη των άρθρων 34, 37 και 38 του Κανονισμού.

«10.¹¹ Με την απόφαση ορισμού Ενδιάμεσου Φορέα ρυθμίζεται και κάθε ζήτημα σχετικό με την άσκηση των αρμοδιοτήτων ή των καθηκόντων που αναλαμβάνει και ιδίως:

(α) ο φορέας που αναλαμβάνει τη διαχείριση δράσεων του οικείου επιχειρησιακού προγράμματος ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής,

(β) οι δράσεις που αναλαμβάνονται και ο προϋπολογισμός της κάθε μιας,

(γ) οι αρμοδιότητες διαχείρισης ή τα καθήκοντα που ανατίθενται,

(δ) οι υποχρεώσεις του ενδιάμεσου φορέα και της διαχειριστικής αρχής,

(ε) το αρμόδιο για την ένταξη των πράξεων όργανο».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ`

ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΠ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΩΝ

Άρθρο 14

Εθνική Αρχή Συντονισμού - Αρμοδιότητες

1. Συνιστάται Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ (εφεξής ΕΑΣ). Η ΕΑΣ αποτελεί επιτελική υπηρεσία, επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης Υπουργείου, η οποία δεν εντάσσεται στον οργανισμό του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ. Αποστολή της είναι να ασκεί καθήκοντα συνδέσμου και να παρέχει πληροφορίες στην Επιτροπή, να συντονίζει τις δραστηριότητες των άλλων σχετικών ορισθέντων φορέων και να προωθεί την εναρμονισμένη εφαρμογή του ενωσιακού και εθνικού δικαίου.

2. Η Εθνική Αρχή Συντονισμού ορίζεται ως ο κύριος συνομιλητής της χώρας με την Επιτροπή και τα άλλα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι αρμόδια για θέματα του ΕΣΠΑ της περιόδου 2014-2020, σύμφωνα με το άρθρο 123 παράγραφος 8 του

¹¹Η παρ. 10 προστέθηκε με το άρθρο 14 παρ.1β Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

Κανονισμού, καθώς για θέματα των Λοιπών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, Μηχανισμών και Ταμείων. Ειδικότερα, για θέματα που αφορούν στο ΠΑΑ και στο ΕΠΑΛΘ, η ΕΑΣ συνεργάζεται με τις Διαχειριστικές Αρχές του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛΘ.

3. Η Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Παρακολουθεί και συντονίζει θέματα που αφορούν στην οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή συμπεριλαμβανομένου του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, καθώς και τον προγραμματισμό, την εξειδίκευση και την εφαρμογή των ΕΠ του ΕΣΠΑ για την περίοδο 2014-2020 μεριμνώντας τόσο για τη βέλτιστη συνέργεια μεταξύ των Ευρωπαϊκών Επενδυτικών και Διαρθρωτικών Ταμείων και των Προγραμμάτων τους όσο και για τη συμβατότητά τους με τις πολιτικές και προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις διατάξεις του Κανονισμού και τις εθνικές αναπτυξιακές ανάγκες και προτεραιότητες, όπως έχουν προσδιοριστεί στο εγκεκριμένο Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης.

β) Παρακολουθεί και συντονίζει τη συγκέντρωση των πόρων για ειδικές κατηγορίες παρεμβάσεων που προβλέπονται από τους Κανονισμούς της ΕΕ, όπως για τη θεματική συγκέντρωση των Επενδυτικών και Διαρθρωτικών Ταμείων, την κατανομή πόρων ανά κατηγορία περιφέρειας και τις παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, της αστικής και χωρικής ανάπτυξης και της καταπολέμησης της φτώχειας.

γ) Εκδίδει οδηγίες και παρέχει κατευθύνσεις σχετικές με τη διαχείριση και την εξειδίκευση των ΕΠ και για κάθε δραστηριότητα που υπάγεται στην αποστολή των Διαχειριστικών Αρχών και των Επιτελικών Δομών ΕΣΠΑ των Υπουργείων και των Περιφερειών.

δ) Έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου όλων των ΕΠ, σύμφωνα με το άρθρο 72 του Κανονισμού και με τις απαιτήσεις κάθε Ταμείου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την κοινοποίησή του στην Επιτροπή, σύμφωνα με τα άρθρα 123 και 124, του Κανονισμού. Εποπτεύει και παρακολουθεί την ορθή, ενιαία και αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών κανόνων και διαδικασιών, από τις αρχές διαχείρισης, σχεδιάζει κατάλληλα διορθωτικά μέτρα και παρακολουθεί την εφαρμογή και αποτελεσματικότητά τους ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και των αρχών που τα εφαρμόζουν με τις απαιτήσεις του Κανονισμού και εισηγείται τις αναγκαίες προσαρμογές στον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας για τη λήψη σχετικής απόφασης.

ε) Παρακολουθεί την εφαρμογή των προγραμμάτων, ιδίως ως προς επίτευξη των στόχων τους και αυτών που ορίζονται στο πλαίσιο επίδοσης και μεριμνά για την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης στους άξονες προτεραιότητας και στα προγράμματα όλων των ΕΔΕΤ που επιτυγχάνουν τους στόχους τους, σε συνεργασία με τις Διαχειριστικές Αρχές και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και με βάση τις οδηγίες της.

στ) Παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις για τη διενέργεια των αξιολογήσεων των ΕΠ, επεξεργάζεται τα πορίσματα των αξιολογήσεων και παρέχει κατευθύνσεις στις διαχειριστικές αρχές σχετικά με την αναθεώρηση των ΕΠ. Παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις σχετικά με τους δείκτες του ΕΣΠΑ και των προγραμμάτων και διαμορφώνει σύστημα δεικτών, του οποίου παρακολουθεί την εφαρμογή.

ζ) Ενημερώνει και κατευθύνει τις διαχειριστικές αρχές σχετικά με την ορθή εφαρμογή του ευρωπαϊκού και εθνικού δικαίου και ενημερώνεται για τις σχετικές ενέργειες των διαχειριστικών αρχών για τη διασφάλιση της συμβατότητας των παρεμβάσεων με το ευρωπαϊκό και εθνικό δίκαιο, ιδίως σε ό,τι αφορά τις διατάξεις για τον ανταγωνισμό, τις δημόσιες συμβάσεις, την εξάλειψη ανισοτήτων, την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.

η) Δίδει κατευθύνσεις, παρακολουθεί και αξιολογεί τη συστηματική και αποτελεσματική δημοσιότητα και πληροφόρηση για το ΕΣΠΑ και τα ΕΠ που χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ, προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιογένεια, η συνοχή και ο συντονισμός των μέτρων δημοσιότητας και πληροφόρησης.

θ) Ειδικά για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ, συντονίζει το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση αυτών.

ι) Μεριμνά για τη δημιουργία και λειτουργία μηχανισμού και διαδικασιών για την εξέταση καταγγελιών σε σχέση με τα συγχρηματοδοτούμενα έργα του ΕΣΠΑ της περιόδου 2014-2020, καθώς και για την καταπολέμηση της απάτης και παρακολουθεί την αποτελεσματική εφαρμογή μέτρων κατά της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις, τα οποία υλοποιούνται από τις υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση των ΕΠ.

ια) Αναπτύσσει και προσαρμόζει τη λειτουργία Ολοκληρωμένου Πληροφορικού Συστήματος (ΟΠΣ) και των επικουρικών πληροφοριακών συστημάτων, στις απαιτήσεις των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να αποτελεί εργαλείο διαχείρισης, παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης των ΕΠ και διασφαλίζει τη διεπαφή του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας. Διασφαλίζει επίσης ότι το ΟΠΣ ανταποκρίνεται στις κανονιστικές απαιτήσεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου ως προς την παρακολούθηση των ΕΠ, ιδίως ανά κατηγορία περιφέρειας και θεματική συγκέντρωση. Διασφαλίζει ότι μέσω του ΟΠΣ επιβάλλεται η απαγόρευση της υπέρβασης των εκάστοτε επιτρεπομένων επιπέδων υπερδέσμευσης, με την πρόβλεψη ελέγχων του συστήματος, αυτομάτων ειδοποιήσεων, καθώς και συγκεντρωτικών αναφορών.

ιβ) Επιβλέπει την εκπλήρωση των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων, την τήρηση των μακροοικονομικών όρων και των δεσμεύσεων για την προσθετικότητα.

ιγ) Συμμετέχει στις συναντήσεις των διαχειριστικών αρχών των ΕΠ και της Επιτροπής, καθώς και στις συναντήσεις των προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης, Αλιείας και Θάλασσας.

ιδ) Διαμορφώνει σε συνεργασία με την αρχή πιστοποίησης τους κανόνες για την επιλεξιμότητα των δαπανών και εκδίδει οδηγίες για την υποστήριξη των διαχειριστικών αρχών και των δικαιούχων.

ιε) Διαχειρίζεται το ΕΠ «Τεχνική Βοήθεια»,

ιστ) Διαμορφώνει, παρακολουθεί και συντονίζει το σχεδιασμό και την εφαρμογή των δράσεων κρατικών ενισχύσεων, των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής και των δράσεων ενίσχυσης και στήριξης της επιχειρηματικότητας για τα ΕΠ ΕΣΠΑ της περιόδου 2014-2020.

ιζ) Διαμορφώνει και τηρεί όλα τα πληροφοριακά συστήματα που απαιτούνται για τη διαχείριση των δράσεων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας.

ιη) Παρακολουθεί και συντονίζει την υποβολή φακέλων μεγάλων έργων για τη διασφάλιση της ποιότητας και την πληρότητα αυτών.

ιθ) Υποστηρίζει την αποστολή και τις εργασίες της Επιτροπής Παρακολούθησης ΕΣΠΑ 2014-2020 και εισηγείται σχετικά.

κ) Εξασφαλίζει την τήρηση των αποφάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης ΕΣΠΑ και παρακολουθεί την εφαρμογή των αποφάσεων των Επιτροπών Παρακολούθησης των ΕΠ από τις οικείες ΔΑ. Σε περίπτωση μη τήρησης ή πλημμελούς εφαρμογής των ανωτέρω αποφάσεων, η ΕΑΣ θα προβεί σε συστάσεις για διορθωτικές ενέργειες και, ανάλογα με το βαθμό μη συμμόρφωσης, δύναται να προβεί σε ενέργειες αναστολής της χρηματοδοτικής ροής.

κα) Μεριμνά για την απλούστευση των διαδικασιών υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων έργων υποδομής και την ανάληψη νομοθετικών πρωτοβουλιών σε βασικούς τομείς στους οποίους εντοπίζεται σημαντικός όγκος εμπλοκών, που δυσχεραίνουν ή/και καθυστερούν την ομαλή υλοποίηση των έργων, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία.

κβ) Παρακολουθεί και συντονίζει θέματα που αφορούν το Μηχανισμό «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη», το Ταμείο Αλληλεγγύης, καθώς και θέματα που αφορούν εκταμιεύσεις δανείων της ΕΤΕΠ.

κγ) Παρακολουθεί και συντονίζει την υποβολή στην ΕΕ των ετήσιων εκθέσεων, καθώς και των προτάσεων αναθεώρησης των ΤΕΠ, ΠΕΠ και ΕΠ εδαφικής συνεργασίας.

«¹²4. Τα καθήκοντα του Προϊσταμένου της ΕΑΣ είναι τα ακόλουθα:

α) Ο προγραμματισμός και ιεράρχηση των δραστηριοτήτων [η παροχή των αναγκαίων οδηγιών και κατευθύνσεων] και ο συντονισμός της λειτουργίας των Ειδικών Υπηρεσιών της ΕΑΣ για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων τους και την επίτευξη των στόχων τους, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων που ορίζονται από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ.

β) Η παροχή εισηγήσεων στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, μετά από ανάλυση δεδομένων, καθώς και η διαμόρφωση εναλλακτικών επιλογών, βάσει της ανάλυσης του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος λειτουργίας της ΕΑΣ.

γ) Η διασφάλιση συνθηκών οριζόντιας συνεργασίας μεταξύ των ΕΥ της ΕΑΣ, των ΕΥ των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, των Επιτελικών Δομών των Υπουργείων και λοιπών φορέων.

δ) Η διαχείριση και αξιοποίηση του προσωπικού, ώστε να επιτυγχάνονται οι τιθέμενοι στόχοι.

ε) Η εισήγηση της ετήσιας στοχοθεσίας και η παρακολούθησή της βάσει των θεσπισμένων δεικτών απόδοσης, καθώς και η συνεχής βελτίωση του τρόπου λειτουργίας των οργανικών μονάδων με την υποβολή προτάσεων οργανωτικού και επιχειρησιακού ανασχεδιασμού.

στ) Η εκπροσώπηση της ΕΑΣ.

ζ) Η προσυπογραφή των εγγράφων που υπογράφονται από τα ανώτερα αυτού όργανα σε θέματα των αρμοδιοτήτων της ΕΑΣ.

η) Η χρέωση και ο χαρακτηρισμός της εισερχόμενης στην ΕΑΣ αλληλογραφίας.

θ) Η άσκηση οποιωνδήποτε άλλων καθηκόντων, τα οποία του ανατίθενται από τα ανώτερα όργανα».

---

¹²Η παρ. 4 προστέθηκε με το άρθρο 14 παρ.2 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

Άρθρο 15 **Οργανωτική Δομή των Ειδικών Υπηρεσιών της ΕΑΣ - Αρμοδιότητες**

Στην ΕΑΣ υπάγονται ως υπηρεσιακές μονάδες επιπέδου Διεύθυνσης Υπουργείου, οι παρακάτω Ειδικές Υπηρεσίες:

1. Η Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ), η οποία έχει κυρίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Παρακολουθεί και συντονίζει θέματα που αφορούν σε ευρωπαϊκές και διεθνείς πολιτικές για την οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή, καθώς και σε θέματα που άπτονται του πολυετούς Δημοσιονομικού πλαισίου της Ένωσης, της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης, των Ευρωπαϊκών Κανονισμών και της « Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας».

β) Παρακολουθεί και συντονίζει την τήρηση των δεσμεύσεων για θεματική συγκέντρωση, προσθετικότητα και την εκπλήρωση των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων.

γ) Συντονίζει το σχεδιάσμά και την αξιολόγηση του ΕΣΠΑ και των προγραμμάτων του.

δ) Συντονίζει και παρακολουθεί το πλαίσιο δημοσιότητας και πληροφόρησης του ΕΣΠΑ και των προγραμμάτων του.

ε) Διαχειρίζεται το ΕΠ «Τεχνική Βοήθεια» και συντονίζει τις δράσεις τεχνικής βοήθειας των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020.

2. Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής (ΕΥΣΕ), η οποία έχει κυρίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Παρακολουθεί και συντονίζει την εφαρμογή των Τομεακών ΕΠ, εκδίδει οδηγίες και παρέχει κατευθύνσεις για την ομαλή χρηματοδότηση και αποτελεσματική υλοποίησή τους.

β) Παρακολουθεί και συντονίζει την εφαρμογή των Περιφερειακών ΕΠ, εκδίδει οδηγίες και παρέχει κατευθύνσεις για την ομαλή χρηματοδότηση και αποτελεσματική υλοποίησή τους.

γ) Αναπτύσσει εργαλεία και πρότυπα χρονικού προγραμματισμού ωρίμανσης και υλοποίησης πράξεων και παρακολουθεί την εφαρμογή τους, εφαρμόζει μεθοδολογία προβλέψεων απορρόφησης των ΕΠ, παρακολουθεί την τήρηση του κανόνα αυτόματης αποδέσμευσης (N+3), και την κατανομή των πόρων ανά κατηγορία περιφέρειας.

δ) Συντονίζει και παρακολουθεί έργα που συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής 2000-2006, καθώς και αυτά που υλοποιούνται στο πλαίσιο της πολιτικής για τα διευρωπαϊκά δίκτυα («Συνδέοντας την Ευρώπη») και λοιπά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

3. Η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ), η οποία έχει κυρίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Παρέχει υπηρεσίες νομικής υποστήριξης προς όλες τις Ειδικές Υπηρεσίες και Επιτελικές Δομές του ΕΣΠΑ 2014-2020, καθώς και το Αυτοτελές Τμήμα Ευρωπαϊκού

Οικονομικού Χώρου, για τη διασφάλιση της συμβατότητας των παρεμβάσεων με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο.

β) Σχεδιάζει και παρακολουθεί την εφαρμογή των Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου, αξιολογεί την αποτελεσματικότητά τους και προβαίνει στις απαραίτητες προσαρμογές.

γ) Διαμορφώνει και εισηγείται προτάσεις για τη συνεχή απλούστευση του συστήματος υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων, προωθεί τη θέσπιση των σχετικών μέτρων και παρακολουθεί την απόδοσή τους.

δ) Διαμορφώνει τη στρατηγική για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις και μεριμνά για τη δημιουργία και λειτουργία αποτελεσματικού μηχανισμού εξέτασης καταγγελιών.

4. Η Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΕΥΟΠΣ), η οποία έχει κυρίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Σχεδιάζει, αναπτύσσει και προσαρμόζει το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) στις απαιτήσεις υλοποίησης του ΕΣΠΑ 2014-2020 και των άλλων αναπτυξιακών προγραμμάτων.

β) Εκπαιδεύει και υποστηρίζει τους χρήστες στη λειτουργία του ΟΠΣ και των παράλληλων επικουρικών πληροφοριακών συστημάτων.

γ) Επεξεργάζεται και αξιοποιεί τα δεδομένα που καταχωρίζονται στο ΟΠΣ με σκοπό την ικανοποίηση απαιτήσεων των χρηστών των συστημάτων και την παροχή στατιστικών δεδομένων για την αξιολόγηση της απόδοσης και υιοθέτησης μέτρων ή τη διαπίστωση της ανάγκης θέσπισης νέων.

δ) Συντηρεί τις εφαρμογές του ΟΠΣ και των παράλληλων επικουρικών πληροφοριακών συστημάτων.

5. Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ), η οποία συνιστάται ως Ειδική Υπηρεσία, η οποία είναι διοικητική μονάδα επιπέδου Διεύθυνσης Υπουργείου, η οποία έχει κυρίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Λειτουργεί ως ΑΜΚΕ του ν. 4152/2013 για το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και για όλα τα συγχρηματοδοτούμενα από τα ΕΔΕΤ έργα.

β) Είναι κεντρικός διαχειριστής του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), η χρήση του οποίου είναι υποχρεωτική για το σύνολο των δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητας που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ 2014-2020, καθώς και για τις λοιπές δράσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

γ) Οι αρμοδιότητες της Μονάδας Δ` της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Εφαρμογής Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Εθνικής Αρχής Συντονισμού για δράσεις κρατικών ενισχύσεων των ΕΠ της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 μεταβιβάζονται στη νέα Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΑΣ, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 4152/2013.

6) Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΥΣΕΚΤ), η οποία έχει κυρίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Συντονίζει το σχεδιασμό και την αξιολόγηση των παρεμβάσεων του ΕΚΤ, που υλοποιούνται στο ΕΣΠΑ και στα ΕΠ.

β) Συντονίζει την εφαρμογή των παρεμβάσεων του ΕΚΤ που υλοποιούνται στο ΕΣΠΑ και στα ΕΠ.

Άρθρο 16 **Επιτελικές Δομές Υπουργείων**

1. Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ έχει ως αποστολή την υποστήριξη του Υπουργείου και των φορέων που εποπτεύονται από αυτό στην αποτύπωση, ιεράρχηση και εξειδίκευση των αναγκών στο σύνολο των τομέων πολιτικής του κάθε Υπουργείου και την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας του Υπουργείου και των εποπτευομένων φορέων σε σχέση με τα ΕΠ του ΕΣΠΑ. Ειδικότερα έχουν την αρμοδιότητα του σχεδιασμού των πολιτικών του Υπουργείου, του προγραμματισμού, της εξειδίκευσης, της προετοιμασίας και της υλοποίησης έργων ή δράσεων που χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ μέσω των ΕΠ του ΕΣΠΑ της περιόδου 2014-2020 και άλλων προγραμμάτων.

¹³2. Σε κάθε Υπουργείο δύναται να συνιστάται Ειδική Υπηρεσία με την ονομασία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ», στην οποία προστίθεται η ονομασία κάθε Υπουργείου. Σε κάθε Υπουργείο στο οποίο, βάσει του π.δ. 73/2015 (Α` 116), προβλέπεται θέση Αναπληρωτή Υπουργού, δύναται επίσης να συνιστάται Ειδική Υπηρεσία με την ονομασία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ» στην οποία προστίθεται η ονομασία του Υπουργείου και του Τομέα αρμοδιότητας του Αναπληρωτή Υπουργού. Οι ως άνω Επιτελικές Δομές δεν εντάσσονται στον οργανισμό του οικείου Υπουργείου. Με την απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 58 του παρόντος νόμου υπάγονται στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό, Αναπληρωτή Υπουργό, Γενικό ή Αναπληρωτή Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα κατά περίπτωση."

Άρθρο 17 **Αρμοδιότητες Επιτελικών Δομών Υπουργείων**

1. Οι Επιτελικές Δομές ΕΣΠΑ των Υπουργείων δύναται να έχουν κυρίως τις ακόλουθες ειδικότερες αρμοδιότητες:

α) Συνεργάζονται με τις υπηρεσίες του Υπουργείου και των εποπτευόμενων φορέων του, καθώς και τους κατά περίπτωση αρμόδιους κοινωνικούς εταίρους, για το σχεδιασμό και την εξειδίκευση των Τομεακών πολιτικών του Υπουργείου, την αποτύπωση και ιεράρχηση των αναγκών τους και τη σύνταξη Επιχειρησιακού Σχεδίου για τους τομείς πολιτικής του, καθώς και την παρακολούθηση και αναθεώρηση αυτού. Συμμετέχουν σε τεχνικές συναντήσεις παρακολούθησης προόδου των Εθνικών Αρχών με την Ε.Ε. όταν αφορούν θέματα εφαρμογής των πολιτικών του τομέα τους.

β) Διατυπώνουν προτάσεις και συμμετέχουν στην εξειδίκευση των αξόνων προτεραιότητας ή των ειδικών στόχων ή των κατηγοριών δράσης των ΕΠ που αντιστοιχούν στις Τομεακές πολιτικές του Υπουργείου, καθώς και στην τροποποίηση ή αναθεώρηση αυτών.

γ) Διατυπώνουν προτάσεις και συμμετέχουν στη διαμόρφωση του περιεχομένου των προσκλήσεων για πράξεις που εμπίπτουν στον τομέα πολιτικής του Υπουργείου και των εποπτευόμενων φορέων του, προκειμένου να δημοσιοποιηθούν από την αντίστοιχη Διαχειριστική Αρχή. Συνεργάζονται με τη Δ.Α. και παρακολουθούν τη διαδικασία και τα αποτελέσματα υλοποίησης των αντίστοιχων προσκλήσεων.

¹³Η παρ.2 αντικαταστάθηκε με την παρ.2 του άρθρου 6 του Ν.4354/2015 (ΦΕΚ Α 176/ 16.12.2015)

δ) Υποστηρίζουν τις υπηρεσίες του Υπουργείου και των εποπτευόμενων φορέων κατά το σχεδιασμό των έργων που εναρμονίζονται με τον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό του Υπουργείου.

ε) Υποστηρίζουν τις υπηρεσίες του Υπουργείου και των εποπτευόμενων φορέων στην ωρίμανσή των εν δυνάμει επιλέξιμων έργων τους και μετά την ένταξη αυτών, στην παρακολούθηση της υλοποίησής τους.

στ) Υλοποιούν ως Δικαιούχοι πράξεις του Υπουργείου, συμπεριλαμβανομένων πράξεων τεχνικής βοήθειας και δύνανται σε περιπτώσεις αδύναμων δικαιούχων να τους υποκαθιστούν στο ρόλο τους.

ζ) Παρέχουν υπηρεσίες «διοίκησης έργου» προς στο Υπουργείο και τους εποπτευόμενους φορείς για τα έργα τους.

η) Παρακολουθούν τη συνολική πρόοδο των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου του Υπουργείου, συνεργαζόμενες με τις Διαχειριστικές Αρχές για την υιοθέτηση μέτρων αντιμετώπισης προβλημάτων, όπου απαιτείται. Επίσης παρακολουθούν την πρόοδο επίτευξης των δεικτών τους που συμβάλλουν στους στόχους του αντίστοιχου ΕΠ και συντάσσουν περιοδικές εκθέσεις προόδου, στις οποίες περιλαμβάνονται και μέτρα αντιμετώπισης τυχόν προβλημάτων.

Άρθρο 18

Ένταξη Ειδικών Υπηρεσιών Υπουργείων στις Επιτελικές Δομές

Για τις κάτωθι ειδικές υπηρεσίες, οι οποίες συστάθηκαν δυνάμει του ν. 2860/2000 και του ν. 3614/2007 στα οικεία Υπουργεία, ρυθμίζονται επιπροσθέτως των αρμοδιοτήτων που ασκούν, τα ακόλουθα:

1. Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής των Δράσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας στον Τομέα Εμπορίου (ΕΥΣΕΔΕμπ), η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. Β1-4977/4.8.2008 (Β` 1540) όπως ισχύει, μετονομάζεται σε «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας».

2. Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής του Υπουργείου Τουρισμού (ΕΥΣΕΥΤ), η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. 16446 (3109/2012) όπως ισχύει, μετονομάζεται σε «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Τουρισμού».

3. Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής Χρηματοδοτικών και Επενδυτικών προγραμμάτων (ΕΥΣΧΕΠ), η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. 0102/ΑΣ560/ 5.12.2008 (Β` 2484) όπως ισχύει, μετονομάζεται σε «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Εξωτερικών».

4. Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΕΠ του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών συγχρηματοδοτούμενων ΕΠ, η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. 131/18.4.2008 (Β` 887) όπως ισχύει, μετονομάζεται σε «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Εσωτερικών».

5. Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής Συγχρηματοδοτούμενων Δράσεων Υπουργείου Ναυτιλίας (ΕΥΣΕΔΥΝΑ), η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. 122/27.9.2012 (Β` 2662) όπως ισχύει, μετονομάζεται σε «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου».

«¹⁴6.α. Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Συγχρηματοδοτούμενων Ενεργειών από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΥΕΕΚΤ), η οποία συστάθηκε με την κοινή υπουργική απόφαση 107900/16.3.2001 (Β` 599), η Ειδική Υπηρεσία για την Κοινωνική Ένταξη και την Κοινωνική Οικονομία (ΕΥΚΕΚΟ), η οποία συστάθηκε με την κοινή υπουργική απόφαση 1806191/7.2.2001/Γ` ΚΠΣ (Β` 148), η οποία δυνάμει του άρθρου 15 του Ν. 4019/2011 (Α` 216), είναι αρμόδια για το σχεδιασμό, το συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση όλων των αναγκαίων πολιτικών και ενεργειών που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και ενίσχυση της Κοινωνικής Οικονομίας και η Ειδική Υπηρεσία «Δομή Σχεδιασμού και Οργάνωσης της Παρακολούθησης της Εφαρμογής και αξιολόγησης των Συστημικών Παρεμβάσεων» του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», η οποία συστάθηκε με την κοινή υπουργική απόφαση 25255/2236/7.4.2008 (Β` 604), συγχωνεύονται και συνιστούν νέα Ειδική Υπηρεσία με την επωνυμία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Τομέα Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας». Η ανωτέρω συσταθείσα Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ, δύναται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, να αναλαμβάνει τη διαχείριση μέρους τομειακού Ε.Π. ή συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής του εν λόγω Ε.Π. στους τομείς της κοινωνικής οικονομίας, απασχόλησης και **κατάρτισης¹⁵**, πέραν των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο άρθρο 17 και, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 8 και 9 του άρθρου 13.

β. Στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνιστάται νέα Ειδική Υπηρεσία με την επωνυμία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης».

γ. Στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνιστάται νέα Ειδική Υπηρεσία με την επωνυμία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Τομέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης».

δ. Το προσωπικό των ως άνω συγχωνευόμενων Ειδικών Υπηρεσιών κατανέμεται στις τρεις Επιτελικές Δομές ΕΣΠΑ με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης λαμβανομένων υπόψη των αναγκών των ως άνω Επιτελικών Δομών και συνεκτιμώμενης της αίτησης του υπαλλήλου».

«¹⁶7.α. Στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας συνιστάται νέα Ειδική Υπηρεσία με την επωνυμία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

---

¹⁴Η παρ. 6, όπως είχε συμπληρωθεί με το άρθρο 18 Ν.4346/2015 (ΦΕΚ Α 152/20.11.2015), αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.3α Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016).

¹⁵Η φράση «πλην δράσεων κρατικών ενισχύσεων» στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 6α διαγράφηκε από **3.5.2017 με το άρθρο 20 παρ.1 Ν.4469/2017 (ΦΕΚ Α 62/3.5.2017).**

¹⁶Η παρ.7 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.3β Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016).

Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 19β και γ του Ν. Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016):

«β) Η Ειδική Υπηρεσία με την επωνυμία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» καταργείται.

γ) Το προσωπικό το οποίο κατά τη δημοσίευση του παρόντος Νόμου υπηρετεί στην Ειδική Υπηρεσία με την επωνυμία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» κατανέμεται ως εξής:

αα) το προσωπικό που κατά τη δημοσίευση του Ν. 4314/2014 υπηρετούσε στην Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής Δράσεων στους Τομείς Ενέργειας, Φυσικού Πλούτου και Κλιματικής Αλλαγής (ΕΥΣΕΔ ΕΝ/ΚΑ) και αποσπάστηκε αυτοδίκαια στην «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» δυνάμει των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 59 του Ν. 4314/2014, καθώς και προσωπικό που τυχόν αποσπάστηκε μετά τη δημοσίευση του Ν. 4314/2014 στην «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (πρ. Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής Δράσεων στους Τομείς Ενέργειας, Φυσικού Πλούτου και Κλιματικής Αλλαγής)» αποσπάται αυτοδίκαια στην Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Τομέα Ενέργειας και

ββ) το προσωπικό που κατά τη δημοσίευση του Ν. 4314/2014 υπηρετούσε στην Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Περιβαλλοντικών Δράσεων (ΕΥΣΠΕΔ) και αποσπάστηκε αυτοδίκαια στην καταργούμενη Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ δυνάμει των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 59 του Ν. 4314/2014, καθώς και το

Τομέα Ενέργειας». Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 3 του άρθρου 58 για θέματα διάρθρωσης, αρμοδιοτήτων και προσωπικού εφαρμόζεται η κοινή υπουργική απόφαση Δ13/Φ 7.11/18797/29.7.2008 (Β` 1540).

β. Στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας συνιστάται νέα Ειδική Υπηρεσία με την επωνυμία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Τομέα Περιβάλλοντος». Μέχρι την έκδοση της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 3 του άρθρου 58 για θέματα διάρθρωσης, αρμοδιοτήτων και προσωπικού εφαρμόζεται η κοινή υπουργική απόφαση 19883/10.9.2008 (Β` 1957)».

8. Η Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικού Σχεδιασμού, Συντονισμού και Εφαρμογής Προγραμμάτων (ΕΥΣΣΕΠ), η οποία συστάθηκε με το άρθρο 21 του ν. 3320/2005 (Α` 48) και μετονομάστηκε με το άρθρο 1 της αριθμ. 812/2008 (Β` 1385) κοινής απόφασης, καταργείται και ανακαλούνται όλες οι τυχόν εκχωρήσεις αρμοδιοτήτων που της είχαν ανατεθεί από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013». Στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης συνιστάται νέα Ειδική Υπηρεσία με την ονομασία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης».

«¹⁷9. Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων, η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. 10756/9.10.2002 (Β` 1343) όπως ισχύει, μετονομάζεται σε «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Τομέα Παιδείας».

10. Η Ειδική Υπηρεσία Τομέα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΥΤΥΚΑ), η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. ΔΥ1α/οικ.23125 (Β` 1502) όπως ισχύει και η Ειδική Υπηρεσίας Εφαρμογής Τομέα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΥΕΤΥΚΑ) η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. ΔΥ1α/οικ.23125 (Β` 1502) όπως ισχύει, συγχωνεύονται και συνιστούν νέα Ειδική Υπηρεσία με την επωνυμία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υγείας».

11. Η Ειδική Υπηρεσία Τομέα Πολιτισμού (ΕΥΤΠ), η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ /67343/ 29.12.2000 (Β` 1620) όπως ισχύει, μετονομάζεται σε «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού».

¹⁸12" Στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων συνιστάται νέα Ειδική Υπηρεσία με την ονομασία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Τομέα Υποδομών και Μεταφορών».

"13" (12). Οι ανωτέρω Ειδικές Υπηρεσίες που συνιστώνται ή μετονομάζονται ή συγχωνεύονται αναλαμβάνουν αρμοδιότητες επιτελικής δομής, επιπροσθέτως των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στις κοινές υπουργικές αποφάσεις σύστασης και στις τυχόν αποφάσεις εκχώρησης αρμοδιοτήτων Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.

προσωπικό που τυχόν αποσπάστηκε μετά τη δημοσίευση του Ν. 4314/2014 στην «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (πρ. Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Περιβαλλοντικών Δράσεων)» αποσπάται αυτοδίκαια στην Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Τομέα Περιβάλλοντος».

¹⁷Η παρ. 9 αντικαταστάθηκε με την παρ. 3α του άρθρου 6 του Ν.4354/2015 (ΦΕΚ Α 176/ 16.12.2015)

¹⁸Η αρχική παρ.12 αναριθμήθηκε σε 13 και προστέθηκε νέα παρ.12 με την παρ.3β του άρθρου 6 του Ν.4354/2015 (ΦΕΚ Α 176/ 16.12.2015)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Άρθρο 19 **Εξειδίκευση ΕΠ**

1. Η Διαχειριστική Αρχή καταρτίζει τυποποιημένο, από την ΕΑΣ, έγγραφο «Εξειδίκευση Εφαρμογής του ΕΠ» λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τους στόχους και τις προτεραιότητές του, τις ανάγκες εφαρμογής των μέτρων της ασκούμενης πολιτικής στους τομείς παρέμβασης του προγράμματος βάσει των προτάσεων που της υποβάλλουν οι επιτελικές δομές των Υπουργείων, συνεργαζόμενη προς τούτο με αυτές και ελλείψει τούτων οι αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων.

Σκοπός της εξειδίκευσης του εκάστοτε ΕΠ είναι να αποτελέσει το υποστηρικτικό εργαλείο διαχείρισης για την έκδοση προσκλήσεων και τη συνολική παρακολούθηση της ενεργοποίησης και υλοποίησης του Προγράμματος, το οποίο θα συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των ΕΠ, με σαφή αποτύπωση των δράσεων που θα χρηματοδοτηθούν και αποφυγή παρεκκλίσεων από το σχεδιασμό εκάστοτε αρχών διαχείρισης. Η εξειδίκευση θα περιλαμβάνει ανά δράση/πρόσκληση, μεταξύ άλλων, τους ενδεικτικούς δικαιούχους, τον τρόπο υλοποίησης της δράσης, το χρονοδιάγραμμα, σχετικούς δείκτες, καθώς και τον ενδεικτικό προϋπολογισμό.

2. Η Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ εισηγείται στον Περιφερειάρχη ή Ειδικό Γραμματέα κατά περίπτωση, ο οποίος με τη σειρά του εισηγείται, προς έγκριση, στην Επιτροπή Παρακολούθησης του οικείου ΕΠ τη μεθοδολογία, τη διαδικασία και το περιεχόμενο της εξειδίκευσης του ΕΠ, καθώς και τον προγραμματισμό των προσκλήσεων και των εντάξεων, θέτοντας κατ' έτος στόχους. Ο στόχος μέχρι το τέλος του 2016 θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 50% για τις εντάξεις, 40% για τις νομικές δεσμεύσεις και 20% για τις δαπάνες για το σύνολο των πόρων των ΕΠ που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία.

3. Η εξειδίκευση περιλαμβάνει ειδικότερη αναφορά στις ενέργειες που θα αναληφθούν για τα έργα που η υλοποίησή τους έχει ξεκινήσει πριν την έγκριση του ΕΠ (εμπροσθοβαρή), τα μεγάλα έργα και τα τμηματοποιημένα έργα που ένα τμήμα τους χρηματοδοτήθηκε από ΕΠ του ΕΣΠΑ 2007 - 2013 και ένα άλλο από ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 (phasing). Επίσης, περιλαμβάνει αναφορά στις ενέργειες που θα αναληφθούν για την επίτευξη των ενδιάμεσων στόχων που έχουν τεθεί για την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας.

4. Σε κάθε συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης παρουσιάζεται ο βαθμός επίτευξης των τεθέντων στόχων, καθώς και τυχόν πρόταση αναθεώρησης της εξειδίκευσης, με στόχο την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του ΕΠ.

Άρθρο 20 **Ένταξη πράξεων**

1. Με απόφαση του Ειδικού Γραμματέα ή Περιφερειάρχη στον οποίο υπάγεται η Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ εκδίδεται πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης από τους δυνητικούς δικαιούχους.

2. Οι υποβληθείσες προτάσεις αξιολογούνται από την αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ ή τον Ενδιάμεσο Φορέα, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα, από την Επιτροπή Παρακολούθησης, κριτήρια επιλογής. Η προθεσμία για τον έλεγχο της πληρότητας και την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρότασης του δικαιούχου από την αρμόδια διαχειριστική αρχή που ασκεί τα αντίστοιχα καθήκοντα διαχείρισης ορίζεται μέχρι εξήντα (60) μέρες από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης από

τον δικαιούχο ή από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προτάσεων στην περίπτωση συγκριτικής αξιολόγησης.

3. Στην απόφαση ένταξης τίθεται η συνολική προθεσμία για την ανάληψη νομικής δέσμευσης από τον δικαιούχο. Στην περίπτωση υπέρβασης της χρονικής προθεσμίας για την ανάληψη νομικής δέσμευσης εφαρμόζεται η παράγραφος 1 του άρθρου 28.

4. Η ένταξη των πράξεων στο ΕΠ και η ανάκλησή τους, πραγματοποιείται με απόφαση του Ειδικού Γραμματέα ή του Περιφερειάρχη σε συνέχεια προηγούμενης θετικής εισήγησης του προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ. Η παράλειψη εισήγησης συνιστά παραβίαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας έκδοσης της απόφασης ένταξης και τα αρμόδια όργανα του ΠΔΕ οφείλουν να μην εγγράφουν το έργο στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του.

Άρθρο 21 **Επαλήθευση πράξεων**

1. Η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή πραγματοποιεί η ίδια ή υπό την εποπτεία της, τις επαληθεύσεις, σύμφωνα με τις παράγραφους 4, 5 και 6 του άρθρου 125 του Κανονισμού και τηρεί αρχεία για τις επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται, σύμφωνα με πρότυπα και διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

2. Οι Αρχές Διαχείρισης διενεργούν ελέγχους νομιμότητας των διακηρύξεων, καθώς και των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων και των τροποποιήσεων αυτών, που αφορούν σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η επιλεξιμότητα των δαπανών τους.

Με την υπουργική απόφαση του Συστήματος Διαχείρισης ή άλλη απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας εξειδικεύονται οι διαδικασίες του ελέγχου, τα κριτήρια επιλογής των συμβάσεων προς έλεγχο, η τυχόν εφαρμογή μεθόδων δειγματοληψίας για την επιλογή των προς έλεγχο διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων, περιπτώσεις απαλλαγής από τον έλεγχο, οι προθεσμίες ολοκλήρωσης του ελέγχου, καθώς και κάθε σχετικό θέμα εφαρμογής των ελέγχων αυτών.

3. Για τις συμβάσεις που ελέγχονται υποχρεωτικά δυνάμει της ανωτέρω υπουργικής απόφασης, η θετική γνώμη της Αρχής Διαχείρισης αποτελεί όρο που λαμβάνεται υπόψιν και μνημονεύεται στις οικείες αποφάσεις προκήρυξης υπό ανάθεση συμβάσεων ή στις αποφάσεις ανάθεσης που εκδίδονται από τα αποφασίζοντα όργανα των δικαιούχων.

Άρθρο 22 **Δημοσιονομικές διορθώσεις και ανακτήσεις**

1. Οι αρμόδιες αρχές για τη διαχείριση και τον έλεγχο των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 έχουν, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, την πρωταρχική ευθύνη για τη διερεύνηση των παρατυπιών και την επιβολή των αναγκαίων δημοσιονομικών διορθώσεων και της επιδίωξης της ανάκτησης των σχετικών ποσών.

2. Στην περίπτωση διαπίστωσης παράβασης εθνικού ή ενωσιακού δικαίου, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τη φύση της παράβασης και τις δημοσιονομικές της επιπτώσεις, οι αρμόδιες αρχές διαχείρισης δύνανται να προβαίνουν σε ακύρωση μέρους ή του συνόλου της χρηματοδότησης της πράξης από το ΕΠ. Τα στοιχεία διαβιβάζονται στις αρμόδιες εθνικές αρχές ή στα αρμόδια πειθαρχικά όργανα ή στις εισαγγελικές αρχές κατά περίπτωση, σύμφωνα με το ΣΔΕ.

3. Οι δημοσιονομικές διορθώσεις και ανακτήσεις καταχωρούνται στο ΟΠΣ από την αρμόδια διαχειριστική αρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε **ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ**

Άρθρο 23 **Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014 - 2020**

1. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 έχει ως αποστολή το συντονισμό των ΕΔΕΤ και των συνεργειών και συμπληρωματικότητάς τους για την επίτευξη των στόχων του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων, καθώς και των στόχων του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου σε επίπεδο Ε.Ε.. Στο πλαίσιο αυτό:

(α) παρακολουθεί τα αποτελέσματα της εφαρμογής των προγραμμάτων, την πρόοδο επίτευξης των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων των Ε Π και τη συμβολή τους στους στρατηγικούς στόχους που περιλαμβάνονται στο ΕΣΠΑ 2014-2020,

(β) παρακολουθεί την πορεία υλοποίησης των εφαρμοζόμενων πολιτικών και διαμορφώνει προτάσεις για το συντονισμό τους και την ευρεία εφαρμογή τους,

(γ) παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών για τη διασφάλιση του συντονισμού και της συμπληρωματικότητας των δράσεων των μεταξύ των Διαρθρωτικών Ταμείων και με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας,

(δ) εγκρίνει τις εκθέσεις προόδου για την εφαρμογή του ΕΣΠΑ 2014 - 2020, πριν αυτές αποσταλούν στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 52 του Κανονισμού.

2. Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι ο Υπουργός Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και αναπληρωτής του ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ.

3. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 αποτελείται από τους προέδρους των επιτροπών παρακολούθησης των ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ την περίοδο 2014 - 2020, Γενικούς ή Ειδικούς Γραμματείς αρμόδιων Υπουργείων, τους εποπτεύοντες τις Επιτελικές Δομές ΕΣΠΑ, εκπροσώπους της εθνικής αρχής συντονισμού, της αρχής πιστοποίησης, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, της ΕΝΠΕ, της ΚΕΔΕ, της ΜΟΔ ΑΕ, της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, οι οποίοι μπορούν να εισηγούνται θέματα για την ημερήσια διάταξη. Στη διάσκεψη συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκπρόσωποι της αρχής ελέγχου, της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων, της Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

4. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Με την ίδια απόφαση δύναται να μετέχουν εκπρόσωποι φορέων χωρίς δικαίωμα ψήφου, επιπλέον των ανωτέρω οριζόμενων.

5. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των εχόντων δικαίωμα ψήφου μελών της, είναι δε δυνατόν να λαμβάνονται και μέσω γραπτής διαδικασίας, που θα πραγματοποιείται ηλεκτρονικά στην επιχειρησιακή πλατφόρμα ΔΙΑΥΛΟΣ.

6. Η Επιτροπή Παρακολούθησης θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό, μετά από εισήγηση της Εθνικής Αρχής Συντονισμού. Συνέρχεται ετησίως ή και τακτικότερα κατά την κρίση του προέδρου μετά από πρόσκληση του προέδρου της. Στις συνεδριάσεις της μπορεί να προσκληθούν ειδικοί επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά και λοιπά θέματα.

7. Η Επιτροπή Παρακολούθησης υποστηρίζεται από την Εθνική Αρχή Συντονισμού, η οποία στο πλαίσιο αυτό είναι αρμόδια για την προετοιμασία της απαραίτητης τεκμηρίωσης για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων, της ημερήσιας διάταξης, των συμπερασμάτων και των πρακτικών των συνεδριάσεων, καθώς και για την εφαρμογή των αποφάσεών της.

8. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του οικείου Υπουργού, συγκροτούνται υποεπιτροπές Ανθρώπινων Πόρων και Αγροτικής Ανάπτυξης- Αλιείας και Θάλασσας.

Άρθρο 24 **Επιτροπές Παρακολούθησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**

1. Η Επιτροπή Παρακολούθησης έχει ως αποστολή να παρακολουθεί την εφαρμογή του προγράμματος, καθώς και να εγκρίνει την εξειδίκευσή του. Οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες της είναι αυτές που περιγράφονται στα άρθρα 49 και 110 του Κανονισμού, όπως ισχύουν εκάστοτε ενώ για τη σύνθεσή της λαμβάνεται υπόψη ο Κανονισμός 240/2014.

2. Πρόεδρος της επιτροπής παρακολούθησης είναι ο Ειδικός Γραμματέας ή ο Περιφερειάρχης που εποπτεύει τη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ. Με την απόφαση συγκρότησης της επιτροπής παρακολούθησης ορίζεται ως αναπληρωτής του Ειδικού Γραμματέα, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου που έχει την ευθύνη άσκησης πολιτικής στους τομείς των ΕΠ, με δικαίωμα ψήφου.

Ειδικά για το ΕΠ «ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ» και λόγω των οριζόντιων δράσεων Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι ο Γενικός Γραμματέας του οικείου Υπουργείου, με αναπληρωτή τον Ειδικό Γραμματέα που εποπτεύει τη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ «ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ».

3. Η επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ αποτελείται από εκπροσώπους της διαχειριστικής αρχής του επιχειρησιακού προγράμματος, της εθνικής αρχής συντονισμού, της αρχής πιστοποίησης, των επιτελικών ή άλλων υπηρεσιακών δομών του τομέα πολιτικής του οικείου προγράμματος, εκπροσώπους των ενδιαμέσων φορέων που διαχειρίζονται τμήματα του προγράμματος, εκπροσώπους δημόσιων αρχών και αρμόδιων φορέων για θέματα προώθησης της κοινωνικής ένταξης, ισότητας των φύλων, καταπολέμησης των διακρίσεων, του περιβάλλοντος, πολιτισμού, τουρισμού, κρατικών ενισχύσεων, έρευνας και καινοτομίας, υγείας, αγροτικής ανάπτυξης, δημόσιας διοίκησης, τοπικής αυτοδιοίκησης, εκπροσώπους της ΕΝΠΕ και ΚΕΔΕ, της ΜΟΔ ΑΕ, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, οι οποίοι μπορούν να εισηγούνται θέματα για την ημερήσια διάταξη. Στην επιτροπή παρακολούθησης συμμετέχουν επίσης εκπρόσωποι της αρχής ελέγχου, της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων χωρίς δικαίωμα ψήφου, καθώς και της Επιτροπής με συμβουλευτική ιδιότητα.

4. Στις επιτροπές παρακολούθησης των περιφερειακών ΕΠ συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ ή εκπρόσωπός του.

5. Η επιτροπή παρακολούθησης του κάθε ΕΠ θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό κατόπιν εισήγησης της Διαχειριστικής Αρχής του οικείου ΕΠ, σύμφωνα με τις οδηγίες της εθνικής αρχής συντονισμού. Συνεδριάζει μια φορά ετησίως ή και τακτικότερα κατά την κρίση του προέδρου, με πρόσκλησή του. Στις συνεδριάσεις της μπορεί να προσκληθούν εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα.

6. Η Διαχειριστική Αρχή του οικείου ΕΠ είναι αρμόδια για την προετοιμασία της απαραίτητης τεκμηρίωσης για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων, των εκθέσεων, της ημερήσιας διάταξης και των πρακτικών των συνεδριάσεων, καθώς και για την εφαρμογή των αποφάσεών της.

7. Οι αποφάσεις της επιτροπής παρακολούθησης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των εχόντων δικαίωμα ψήφου μελών της και δημοσιεύονται στις ιστοσελίδες των προγραμμάτων. Οι αποφάσεις της επιτροπής παρακολούθησης δύνανται να λαμβάνονται και μέσω γραπτής διαδικασίας.

Άρθρο 24Α

Περιφερειακές Επιτροπές Αναπτυξιακού Σχεδιασμού ΕΣΠΑ για την τοπική αυτοδιοίκηση

1. Σε κάθε Περιφέρεια συγκροτείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) και σύμφωνη γνώμη της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (ΠΕΔ), Περιφερειακή Επιτροπή Αναπτυξιακού Σχεδιασμού (ΠΕΑΣ) ΕΣΠΑ. Η Επιτροπή λειτουργεί ως υποεπιτροπή της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΕΠ και αποτελείται από τους ακόλουθους:

α) εκπρόσωπο της ΚΕΔΕ, ως Πρόεδρο της Επιτροπής,

β) δύο (2) μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΓΙΕΔ με τους αναπληρωτές τους, που ορίζονται με απόφασή του,

γ) ένα (1) μέλος του Περιφερειακού Συμβουλίου με τον αναπληρωτή του, που ορίζεται με απόφασή του,

δ) εκπρόσωπο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με τον αναπληρωτή του.

2. Η Περιφερειακή Αναπτυξιακή Επιτροπή ΕΣΠΑ διατυπώνει γνώμη προς τη Διαχειριστική Αρχή του αντίστοιχου Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (Π.Ε.Π.) σχετικά με την κατάρτιση και την εξειδίκευσή του, με τη διαδικασία εκπόνησης των προσκλήσεων και με τα κριτήρια και τη διαδικασία ένταξης των πράξεων που αφορούν έργα και δράσεις τοπικής ανάπτυξης και ιδίως των πράξεων που εντάσσονται σε κατηγορίες δράσης με δικαιούχους τους δήμους και ενημερώνεται από τη Διαχειριστική Αρχή για την πορεία υλοποίησης των πράξεων αυτών. Η Περιφερειακή Αναπτυξιακή Επιτροπή μπορεί να διατυπώνει αντίστοιχες εισηγήσεις προς τις Διαχειριστικές Αρχές των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων σχετικά με τους άξονες προτεραιότητας ή τους ειδικούς στόχους ή τις κατηγορίες δράσης αυτών που έχουν ως δικαιούχους δήμους και ενημερώνεται από αυτές για την πορεία υλοποίησής τους.

3. Τα μέλη δεν αμείβονται.

4. Η ΜΟΔ ΑΕ παρέχει τεχνική υποστήριξη των δήμων ως δικαιούχων των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Άρθρο 25 **Θεματικά Δίκτυα Συντονισμού**

1. Η Εθνική Αρχή Συντονισμού εξασφαλίζει την οργάνωση και συντονίζει τη λειτουργία Θεματικών Δικτύων, περιλαμβανομένων και Δικτύων σε παραγωγικούς τομείς προτεραιότητας, τα οποία θα δημιουργηθούν και θα λειτουργήσουν καθ' όλη την περίοδο 2014-2020, με στόχο τη επίτευξη κοινής αντίληψης επί συναφών θεμάτων, την ανταλλαγή απόψεων σε θέματα εφαρμογής, τη βελτίωση και εναρμόνιση της εφαρμογής, τη διάχυση εμπειρίας, γνώσεων και καλών πρακτικών. Τα Θεματικά Δίκτυα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, επεξεργάζονται και εισηγούνται στην ΕΑΣ τη λήψη κατάλληλων μέτρων για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της πολιτικής στον τομέα ενδιαφέροντος τους.
2. Στα θεματικά δίκτυα μετέχουν εκπρόσωποι των Διαχειριστικών Αρχών, των κατά περίπτωση Επιτελικών Δομών ΕΣΠΑ των Υπουργείων και των κοινωνικών εταίρων.
3. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας συγκροτούνται τα Θεματικά Δίκτυα και προσδιορίζονται τα μέλη, το αντικείμενο, η οργάνωση και η λειτουργία τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 26¹⁹ **Συντονισμός Δράσεων Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Δράσεων Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ **ΧΡΗΜΑΤΟΡΡΟΕΣ**

Άρθρο 27 **Χρηματοδοτήσεις και πληρωμές από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων²⁰**

1. Η εθνική και ενωσιακή συμμετοχή για όλες τις πράξεις που εντάσσονται στα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014- 2020, είναι δημόσιες επενδύσεις και μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τον Κρατικό Προϋπολογισμό μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε).
2. Η απόφαση ένταξης που εκδίδεται από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 20, αποτελεί αυτοδίκαια πρόταση εγγραφής στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του ΠΔΕ. Η εγγραφή πραγματοποιείται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας σε συλλογική απόφαση (ΣΑ) διακριτή ανά ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014 - 2020, του αρμόδιου φορέα χρηματοδότησης και βαρύνει το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων. Με την εγγραφή στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων εγγράφεται πίστωση για το έτος της ένταξης τουλάχιστον ίση με το 10% του προϋπολογισμού του έργου. Η χρηματοδότηση για τα επόμενα έτη γίνεται με την ετήσια εγγραφή πιστώσεων στο ΠΔΕ, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διαχειριστικής Αρχής στο φορέα χρηματοδότησης.

²¹«Ειδικά για τις πράξεις στο πλαίσιο παρεμβάσεων Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD), η εγγραφή στο ΠΔΕ

¹⁹Το άρθρο 26 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με τη παρ.3 άρθρου 168 Ν.4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016)

²⁰ Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 14 του Ν. 4328/2015 (ΦΕΚ Α 51/14.5.2015): «Έργα του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου της περιόδου 2004-2009, τα οποία έχουν ολοκληρωθεί εντός της επιλέξιμης περιόδου αλλά δεν έχουν αποπληρωθεί, δύνανται να ενταχθούν στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων με έγγραφη σύμφωνη γνώμη του Αυτοτελούς Τμήματος ΕΟΧ, με δυνατότητα αποπληρωμής μέχρι το τέλος του έτους 2016».

πραγματοποιείται σε έναν ενάριθμο κωδικό με την απόφαση έγκρισης των τοπικών προγραμμάτων».

«²²3. «Όλες οι πράξεις που εντάσσονται στα Περιφερειακά ΕΠ εγγράφονται σε μία (1) συλλογική απόφαση (ΣΑΕΠ) ανά οικεία περιφέρεια. Από 1.1.2018 οι πράξεις που εντάσσονται στα Τομεακά ΕΠ εγγράφονται σε μία (1) συλλογική απόφαση (ΣΑΕ) ανά ΕΠ».

«²³4. Η εγγραφή στο ΠΔΕ πράξεων για την υλοποίηση των οποίων απαιτούνται προπαρασκευαστικές ενέργειες, όπως μελέτες, έρευνες, γίνεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο εγγράφεται στο ΠΔΕ ο προϋπολογισμός των προπαρασκευαστικών ενεργειών. Το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του πρώτου σταδίου δεν μπορεί να υπερβεί το οριζόμενο στην απόφαση ένταξης της πράξης. Σε περίπτωση υπέρβασης το έργο απεντάσσεται αυτοδίκαια από το ΕΠ και οι σχετικές πραγματοποιηθείσες δαπάνες βαρύνουν τον προϋπολογισμό του εθνικού σκέλους του φορέα χρηματοδότησης. Με την εμπρόθεσμη ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου, εγγράφεται στο ΠΔΕ και ο προϋπολογισμός του δεύτερου σταδίου, μετά από σχετικό αίτημα της αρμόδιας Διαχειριστικής Αρχής προς τη ΔΔΕ. Οι απαλλοτριώσεις μπορεί να εγγραφούν στο ΠΔΕ είτε στο πρώτο στάδιο, ως προπαρασκευαστικές ενέργειες, είτε στο δεύτερο στάδιο εκτέλεσης του κυρίως έργου. Αν δεν ολοκληρωθούν στο πρώτο στάδιο, ο σχετικός υπολειπόμενος προϋπολογισμός μεταφέρεται και εγγράφεται στο ΠΔΕ στο δεύτερο στάδιο».

5. Οι χρηματοδοτήσεις (διάθεση ποσών στους λογαριασμούς κάθε συλλογικής απόφασης) των ως άνω συλλογικών αποφάσεων του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του ΠΔΕ, εκτελείται από την Τράπεζα της Ελλάδος με απόφαση της Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας μέσω Κεντρικού Λογαριασμού. Η απόφαση αυτή εκδίδεται κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής διαχείρισης, μετά από συνεργασία με τον φορέα χρηματοδότησης.

6. Οι πληρωμές των έργων του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους πραγματοποιούνται, μέσω λογαριασμών δημοσίων επενδύσεων που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για το ΠΔΕ.

7. Στις περιπτώσεις δικαιούχων που είναι νομικά πρόσωπα οποιοσδήποτε μορφής και οι πληρωμές της παραγράφου 6 δεν αφορούν τρίτους αλλά μεταβιβάσεις σε λογαριασμό του νομικού προσώπου οι ενδεχόμενοι τόκοι που δημιουργούνται από τα ποσά αυτά στους λογαριασμούς των νομικών προσώπων είναι έσοδο για την πράξη, το οποίο μειώνει ισόποσα το ποσό της εθνικής χρηματοδότησης. Σε κάθε περίπτωση η συνολική χρηματοδότηση σε βάρος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα απαραίτητα ποσά για την ολοκλήρωση του έργου που έχει εγκριθεί αφαιρουμένων των λογιζομένων τόκων. Μετά την ολοκλήρωση των πληρωμών για τα ενταγμένα έργα διενεργείται εκκαθάριση με ευθύνη της αρμόδιας Διαχειριστικής Αρχής και τυχόν αχρησιμοποίητα υπόλοιπα επιστρέφονται στα έσοδα του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων.

8. (α) Η Βουλή των Ελλήνων μπορεί να συμμετέχει στα ΕΠ της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 και στα λοιπά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η συμμετοχή της στα προγράμματα αυτά θα πραγματοποιείται μέσω της Υπηρεσίας Εφαρμογής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, η οποία θα ασκεί τις αρμοδιότητες της Βουλής των Ελλήνων ως αναθέτουσας αρχής και ως δικαιούχου.

²¹Το τελευταίο εδάφιο της παρ.2 προστέθηκε με το άρθρο 65 παρ.5 Ν.4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016)

²²Η παρ.3, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 64 παρ.1 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016) και ίσχυε, σύμφωνα με τη παρ. 2 του αυτού άρθρου και νόμου, από 23.12.2014, αντικαθίσταται εκ νέου με το άρθρο 19 Ν. 4447/2016 (ΦΕΚ Α' 241)

²³Η παρ.4 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.4 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

(β) Η εγγραφή έργων στο εκάστοτε ετήσιο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων με φορέα εκτέλεσης τη Βουλή των Ελλήνων μέσω της Υπηρεσίας Εφαρμογής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων εγκρίνεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, ύστερα από πρόταση του συντονιστή της Υπηρεσίας Εφαρμογής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων. Οι πιστώσεις των έργων αυτών, που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων, εγγράφονται σε αντίστοιχη συλλογική απόφαση (ΣΑ) της Βουλής των Ελλήνων.

(γ) Οι ανεξάρτητες αρχές που προβλέπονται στο Σύνταγμα ή έχουν θεσπιστεί με νόμο και οι οποίες συμμετέχουν στα επιχειρησιακά προγράμματα της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 και στα λοιπά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να χρηματοδοτούνται για το σκοπό αυτόν μέσω της συλλογικής απόφασης (ΣΑ) της Βουλής των Ελλήνων.

«9²⁴. Ποσά καταβλητέα δυνάμει εκτελεστών δικαστικών ή διαιτητικών αποφάσεων ή λόγω συμβατικών αποζημιώσεων ή ποσά δαπανών συμβούλων υποστήριξης που αφορούν σε έργα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ ή τον ΕΟΧ που είναι ή ήταν ενταγμένα στο ΠΔΕ δύναται να βαρύνουν είτε το εθνικό είτε το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων».

Άρθρο 27Α²⁵

Αρμοδιότητα υποβολής προτάσεων και χρηματοδοτήσεων και έκδοσης αποφάσεων κατανομής και εντολών πληρωμής του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

«1. Χρηματοδότηση Συλλογικών Αποφάσεων Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

α. Οι προτάσεις χρηματοδότησης των Συλλογικών Αποφάσεων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων που αφορούν:

i. πράξεις Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ που συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνοχής, καθώς και πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από τον ΧΜ-ΕΟΧ και το Μηχανισμό «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη» υποβάλλονται από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης κατόπιν συνεργασίας με τους δικαιούχους και τις Οικονομικές Υπηρεσίες των φορέων Χρηματοδότησης,

ii. πράξεις των λοιπών συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, καθώς και πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), υποβάλλονται από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας ειδικής υπηρεσίας ή από το όργανο που προβλέπεται στις οικείες διατάξεις.

β. Οι λοιπές, πέραν της περίπτωσης α, προτάσεις χρηματοδότησης των Συλλογικών Αποφάσεων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων:

i. των Φορέων της Κεντρικής Διοίκησης υποβάλλονται από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών του αρμόδιου Υπουργείου ή από το εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο,

²⁴ Η παρ. 9 προστέθηκε με το άρθρο 111 παρ.2 Ν. 4497/2017 (ΦΕΚ Α 171/13.11.2017)

²⁵ Το άρθρο 27^Α προστέθηκε με το άρθρο 72 παρ.1 του Ν. 4443/2016 (ΦΕΚ Α' 232)

ii. των Περιφερειών της χώρας υποβάλλονται από τον Περιφερειάρχη ή από το εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο της αρμόδιας υπηρεσίας.

γ. Οι αποφάσεις χρηματοδότησης των περιπτώσεων α και β της παραγράφου αυτής εγκρίνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Με απόφασή του δύναται να εξουσιοδοτεί τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων να υπογράψει τις ανωτέρω αποφάσεις χρηματοδότησης.

2. Εντολές κατανομής

α. Οι εντολές κατανομής προς την Τράπεζα της Ελλάδος για πίστωση των λογαριασμών των υπολόγων/υπευθύνων λογαριασμού ή για απευθείας μεταφορά άνευ υπολόγου της υποπερίπτωσης i της περίπτωσης α της παραγράφου 1 εγκρίνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Με απόφασή του δύναται να εξουσιοδοτεί τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων να υπογράψει τις ανωτέρω εντολές κατανομής.

β. Οι εντολές κατανομής προς την Τράπεζα της Ελλάδος για πίστωση των λογαριασμών των υπολόγων/υπευθύνων λογαριασμού ή για απευθείας μεταφορά άνευ υπολόγου της υποπερίπτωσης ii της περίπτωσης α της παραγράφου 1 εγκρίνονται με απόφαση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του οικείου Φορέα ή του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, όταν από ειδικές διατάξεις ορίζεται ότι η κατανομή αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με απόφασή του δύναται να εξουσιοδοτεί τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων να υπογράψει τις ανωτέρω εντολές κατανομής.

γ. Οι εντολές κατανομής προς την Τράπεζα της Ελλάδος για πίστωση των λογαριασμών των υπολόγων/υπευθύνων λογαριασμού ή για απευθείας μεταφορά άνευ υπολόγου της περίπτωσης β της παραγράφου 1 εγκρίνονται:

i. για τους Φορείς της Κεντρικής Διοίκησης από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών του αρμόδιου Υπουργείου ή από το εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο,

ii. για τις Περιφέρειες της χώρας από τον Περιφερειάρχη ή από το εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο της αρμόδιας υπηρεσίας.

3. Εντολές Πληρωμής

α. Οι αποφάσεις εντολών πληρωμής των φορέων Κεντρικής Διοίκησης εκδίδονται ανάλογα του ύψους δαπάνης εκάστης απόφασης ως εξής:

i. από του ποσού των δέκα εκατομμυρίων ενός (10.000.001) ευρώ και άνω από τον Υπουργό,

ii. από του ποσού του ενός εκατομμυρίου ενός (1.000.001) ευρώ και μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ από τον αρμόδιο ιεραρχικά Γενικό Γραμματέα της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών,

iii. από του ποσού των διακοσίων χιλιάδων ενός (200.001) ευρώ και μέχρι ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών και

iv. μέχρι του ποσού των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Οικονομικής Διεύθυνσης ή από το εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο.

β. Οι εντολές πληρωμής των δαπανών Τεχνικής Βοήθειας των άρθρων 119 και 329 του Ν. 4412/2016 (Α 147) που εντάσσονται σε δράσεις Τεχνικής Βοήθειας των ειδικών υπηρεσιών εκδίδονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 200 του Ν. 4412/2016.

Για τις περιπτώσεις των δικαιούχων δράσεων Τεχνικής Βοήθειας πλην των Ειδικών Υπηρεσιών, αρμόδια υπηρεσία για την εκκαθάριση της δαπάνης και την έκδοση της σχετικής εντολής πληρωμής είναι η αρμόδια οικονομική υπηρεσία του οικείου φορέα.

γ. Οι εντολές κατανομής για απευθείας μεταφορά της πίστωσης σε IBAN Ειδικού Λογαριασμού, άνευ υπολόγου εκδίδονται κατ αναλογία με τις ανωτέρω υποπεριπτώσεις i, ii, iii και iv της περίπτωσης α της παρούσας παραγράφου.

δ. Οι αποφάσεις της παρούσας παραγράφου για τις συλλογικές αποφάσεις των Περιφερειών της χώρας, καθώς και των λοιπών νομικών προσώπων που φέρουν την ιδιότητα του υπολόγου εκδίδονται βάσει του οικείου θεσμικού πλαισίου ανάθεσης αρμοδιότητας, ανάλογα του ύψους δαπάνης εκάστης απόφασης.

ε. Οι λοιπές, σχετικές με τις ως άνω αποφάσεις, διαδικαστικές πράξεις υλοποιούνται από την αρμόδια Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της θεσμικό πλαίσιο.

στ. Στις υποπεριπτώσεις ii, iii και iv της περίπτωσης α, η απουσία του οριζόμενου αρμόδιου οργάνου αναπληρώνεται από το ανώτερο στην ιεραρχία όργανο.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν από 1.1.2017 και υπερισχύουν κάθε αντίθετης ρύθμισης».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ **ΜΕΤΡΑ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ**

Άρθρο 28 **Επιτάχυνση της εκτέλεσης υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων**

1. Σε περίπτωση που μία ενταγμένη πράξη αποκλίνει από τους όρους της απόφασης ένταξης ή και του χρονικού προγραμματισμού της εκτέλεσής της, τίθεται σε καθεστώς επιτήρησης, με απόφαση της Διαχειριστικής Αρχής, η οποία καθορίζει διορθωτικά μέτρα και περίοδο συμμόρφωσης του δικαιούχου. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος δεν υλοποιήσει τα απαιτούμενα διορθωτικά μέτρα εντός της περιόδου συμμόρφωσης, η απόφαση ένταξης της πράξης ανακαλείται. Ειδικότερα, εάν ο δικαιούχος υπερβεί τον προβλεπόμενο στην απόφαση ένταξης χρόνο ανάληψης της πρώτης κύριας νομικής δέσμευσης κατά 50%, η Διαχειριστική Αρχή απευθύνει στο δικαιούχο προειδοποιητική επιστολή. Με την παρέλευση άπρακτης προθεσμίας τριών (3) μηνών η απόφαση ένταξης της πράξης ανακαλείται και η πράξη διαγράφεται από τη ΣΑ του ΠΔΕ. Ο Φορέας Χρηματοδότησης υποχρεούται να προτείνει την απένταξη του έργου αυτού από τη συγχρηματοδοτούμενη Συλλογική Απόφαση (ΣΑ) του ΠΔΕ και, εφόσον επιθυμεί την συνέχιση της χρηματοδότησης από το ΠΔΕ, δύναται να προτείνει την ένταξή του στο εθνικό σκέλος, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα διαδικασία. Η ανάληψη της κύριας νομικής δέσμευσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δέκα οκτώ (18) μήνες από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης και σε κάθε περίπτωση όχι αργότερα από έξι (6) μήνες από την προθεσμία αυτή. Μετά το πέρας

των ανωτέρω προθεσμιών εκδίδεται, εντός τριών (3) μηνών, απόφαση απένταξης της πράξης, με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

2. Στις περιπτώσεις συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων προμηθειών αγαθών, παροχής υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 παρ. 2 περίπτωση γ' υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011 (Α'204), ως ισχύει, ο έλεγχος της αρμόδιας Αρχής Διαχείρισης έπεται του ελέγχου της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) και η Αρχή Διαχείρισης γνωμοδοτεί με βάση τη γνώμη της Ε.Α.Α.Η.ΣΥ. κατά τη διατύπωση της δικής της γνώμης.

3. Για αναθέσεις συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων προμηθειών αγαθών, παροχής υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων, που υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως προβλέπεται κάθε φορά, δεν εφαρμόζεται το άρθρο 2 παρ. 2 περίπτωση γ' υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011 (Α' 204), ως ισχύει, και δεν διενεργείται ο αντίστοιχος έλεγχος της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ..

4. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 77 του ν. 4270/2014, καθώς και κάθε άλλης ειδικής διάταξης, δεν απαιτείται σύμπραξη του Υπουργού Οικονομικών για την έκδοση κανονιστικών διοικητικών πράξεων που αφορούν συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, οι οποίες προκαλούν δαπάνη που αναγνωρίζεται και βαρύνει το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

5. Οι δαπάνες για αμοιβές μεταδιδακτορικών ερευνητών και μεταπτυχιακών φοιτητών που καταβλήθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου από Ερευνητικά Κέντρα ή Ινστιτούτα τους, ΑΕΙ ή άλλους φορείς, βάσει συμβάσεων υποτροφίας και με σκοπό την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων από τους ανωτέρω φορείς ως δικαιούχων ΕΠ του ΕΣΠΑ 2007-2013 είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση από τα εν λόγω Ε Π εφόσον οι συμβάσεις αυτές συνήφθησαν με βάση το ισχύον για τους φορείς θεσμικό πλαίσιο.

"²⁶Από 23.12.2014 οι δαπάνες των υποτροφιών που χορηγούνται από τα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα σύμφωνα με τους όρους της παρ. 7 του άρθρου 28 του ν. 4310/2014, από τα Α.Ε.Ι. σύμφωνα με το ν. 4009/2011 (Α' 195), όπως ισχύει και από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), σύμφωνα με τον ν. 2158/1993 (Α' 109) και το π.δ. 321/1999 (Α' 306) είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση από τα ανωτέρω επιχειρησιακά προγράμματα. Τα χορηγούμενα από τις αιτίες αυτές ποσά δεν αποτελούν εισόδημα και δεν υπόκεινται σε οποιονδήποτε φόρο ή κράτηση. Η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται και για τους μεταδιδακτορικούς συνεργάτες."

6. Η ημερήσια εκτός έδρας αποζημίωση για την ημέρα επιστροφής, που προβλέπεται από τις διατάξεις της αριθμ. 10428/ΕΥΣΣΑΑΠ 663/16.3.2005 (Β' 370) υπουργικής απόφασης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και τις διατάξεις της αριθμ. 19248/60/ΓΔΑΠΠ.Δ.Ε/8.6.2001 (Β' 760) υπουργικής απόφασης όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καταργείται στο σύνολό της. Ως ημέρα επιστροφής θεωρείται η επομένη ημέρα από τη λήξη των εργασιών. Όταν η ημέρα εργασίας συμπίπτει με την ημέρα επιστροφής, τότε η ημερήσια αποζημίωση καταβάλλεται ολόκληρη. Ημερήσιες αποζημιώσεις, που έχουν καταβληθεί, σύμφωνα με τα ανωτέρω είναι νόμιμες.

7. Η διάταξη του άρθρου 58 παρ. 9 του ν. 4075/2012 επεκτείνεται και έχει ανάλογη εφαρμογή, από την έναρξη ισχύος του ως άνω νόμου, και για το προσωπικό που απασχολείται στα Ν.Π.Ι.Δ. της περίπτωσης 12 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222). Η άδεια, για την

²⁶Το εντός " " εδάφιο προστέθηκε με την παρ.6 του άρθρου 24 Ν.4386/2016 (ΦΕΚ Α 83/11.5.2016)

παροχή υπηρεσίας, στο προσωπικό των ανωτέρω Ν.Π.Ι.Δ. χορηγείται από το αρμόδιο όργανο διοίκησης.

8. Με ευθύνη της ΜΟΔ ΑΕ δημιουργείται μητρώο εξειδικευμένων στελεχών προερχόμενων από τον ιδιωτικό τομέα, προκειμένου να υποστηρίξουν για συγκεκριμένο χρόνο την επίβλεψη συγχρηματοδοτούμενων έργων. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ορίζονται οι λεπτομέρειες για τη δημιουργία και τήρηση του μητρώου, όπως οι όροι και προϋποθέσεις ένταξης σε αυτό, η διαδικασία διάγνωσης των αναγκών των δικαιούχων, όπως ο τρόπος επιλογής των στελεχών από τους δικαιούχους, η κάλυψη του σχετικού κόστους, ο ρόλος τους στην επίβλεψη των έργων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Ειδικότερα, για τα μεγάλα έργα του ΠΑΑ, η ως άνω απόφαση υπογράφεται και από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

9. α) Για συγχρηματοδοτούμενα έργα από τα ΕΔΕΤ και άλλα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΕΟΧ και στις περιπτώσεις άσκησης ενδίκων βοηθημάτων προσωρινής προστασίας (αίτηση αναστολής εκτέλεσης μετά από άσκηση αίτησης ακύρωσης) κατά των αποφάσεων έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ), που αφορούν σε έργα και δραστηριότητες της κατηγορίας Α1 και Α2, όπως αυτές ρυθμίζονται στο ν. 4014/2011 (Α` 209), ή κατά αποφάσεων ανανέωσης, παράτασης ισχύος ή τροποποίησης των εγκεκριμένων ΑΕΠΟ ή κατά αποφάσεων κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, για το παραδεκτό της άσκησης τους κατατίθεται επί ποινή απαραδέκτου, έως τη συζήτηση, ειδικό παράβολο υπέρ του Δημοσίου.

β) Το παράβολο αυτό ορίζεται σε 5.000 ευρώ ανά ένδικο βοήθημα. Το ένδικο βοήθημα απορρίπτεται ως अपαράδεκτο, εάν κατά το χρόνο της κατάθεσής του δεν καταβληθεί το 1/3 της αξίας του οφειλόμενου κατά το προηγούμενο εδάφιο ποσού.

γ) Σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής του ένδικου βοηθήματος το δικαστήριο διατάσσει την απόδοση του παράβολου στον αιτούντα. Σε περίπτωση ολικής απόρριψης του ένδικου βοηθήματος, καθώς και στην περίπτωση παραίτησης από το δικόγραφο του ένδικου βοηθήματος, το δικαστήριο μπορεί, συνεκτιμώντας τις περιστάσεις, να διατάσσει την επιστροφή ποσού ίσου έως το υπόλοιπο των 2/3 της αξίας Του οφειλόμενου ή καταβληθέντος συνολικού παράβολου. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ορίζονται τα σχετικά με την έκδοση και την επιστροφή του παράβολου.

10²⁷.

11. Η εκταμίευση των προκαταβολών των συγχρηματοδοτούμενων έργων μπορεί να γίνεται και χωρίς την κατάθεση εγγύησης προκαταβολής, μέσω ειδικών τραπεζικών λογαριασμών με τη μορφή «Ανοιχτών Καταπιστευτικών Λογαριασμών (Escrow Accounts)». Οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια,

---

²⁷ Η παρ. 10 που όριζε: «Κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, μπορεί να προβλέπεται στις προκηρύξεις συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ και τον Χρηματοδοτικό Μηχανισμό ΕΟΧ δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, ότι για τα αποτελέσματα του σταδίου του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και του σταδίου της αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς μπορεί να εκδίδεται μία και μόνο εκτελεστή διοικητική πράξη από το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο. Κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, μπορεί να προβλέπεται στις προκηρύξεις συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ και τον Χρηματοδοτικό Μηχανισμό ΕΟΧ δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, ότι για τα αποτελέσματα του σταδίου της αξιολόγησης της οικονομικής προσφοράς και του σταδίου του ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου μπορεί να εκδίδεται μία και μόνο εκτελεστή διοικητική πράξη από το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο. Τα ανωτέρω ισχύουν και για τις τεχνικές μελέτες που αφορούν σε έργα επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση από τα ΕΠ του ΕΣΠΑ» ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 377 παρ. 1 περ. 5 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147/8.8.2016).

σχετικά με τη λειτουργία των ως άνω λογαριασμών και τη μέσω αυτών εκταμίευση των προκαταβολών, ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας.

12. Με την ΥΠΑΣΥΔ ή με όμοια απόφαση εξειδικεύονται οι κανόνες επιλεξιμότητας που τίθενται στους κανονισμούς για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, η οποία αποτελεί μέρος της νομικής βάσης για την υλοποίηση των πράξεων των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής, ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ. Οι κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών έχουν υποχρεωτική εφαρμογή και απευθύνονται σε όλους τους φορείς /υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση και τον έλεγχο των προγραμμάτων, αλλά και στην υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων.

13. Στο μέρος ΙΙ της παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 2286/ 1995 (Α` 19) προστίθεται, με ισχύ μέχρι 28.2.2015, εδάφιο κγ` ως εξής:
«κγ. Προμήθειες που εντάσσονται σε συγχρηματοδοτούμενα επιχειρησιακά προγράμματα ή προγράμματα του ΕΟΧ και χρηματοδοτούνται από εθνικούς και ενωσιακούς πόρους ή πόρους του ΧΜ ΕΟΧ.»

14. Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας μπορεί να αναθέσει την εκτίμηση της αξίας γης των ακινήτων που είναι απαραίτητα για την κατασκευή συγχρηματοδοτούμενων έργων (συμπεριλαμβανομένων και των υπερκείμενων) σε πιστοποιημένους εκτιμητές της παραγράφου Γ` του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013. Στις περιπτώσεις αυτές, ο φορέας υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενου έργου υποχρεούται να προσφύγει στον εκτιμητή αυτόν και να καταθέσει την εκτίμηση αυτή στο αρμόδιο δικαστήριο για τον υπολογισμό των τιμών μονάδων απαλλοτρίωσης.

15. Η Επιχειρησιακή Πλατφόρμα ΔΙΑΥΛΟΣ για τις δομές των συγχρηματοδοτούμενων έργων αποτελεί τον αποκλειστικό χώρο ανάρτησης, δημοσιοποίησης και διαβούλευσης εγγράφων μεταξύ των Υπηρεσιών/Δομών των συγχρηματοδοτούμενων έργων με στόχο την παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής πληροφόρησης προς τους φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων.

«²⁸16. Χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), ως μη επιλέξιμη δημόσια δαπάνη αναγκαία για το έργο, η δαπάνη του μη επιλέξιμου ΦΠΑ: α) για τα συγχρηματοδοτούμενα τεχνικά έργα πλην κρατικών ενισχύσεων που εκτελούν ως δικαιούχοι οι μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο Ανώνυμες Εταιρίες του δημοσίου και β) για συγχρηματοδοτούμενα τεχνικά έργα ύδρευσης και αποχέτευσης, που υλοποιούνται από τρίτους φορείς για λογαριασμό δήμων ή ΔΕΥΑ, εφόσον η Προγραμματική Σύμβαση που διέπει την υλοποίησή τους, όπως ισχύει μέχρι σήμερα, δεν προβλέπει την έκδοση των τιμολογίων στον κύριο του έργου. Η χρηματοδότηση εφαρμόζεται για έργα για τα οποία δεν βρίσκει εφαρμογή η παρ. 10 του άρθρου 1 του ν. 4281/2014 σχετικά με την αντιστροφή της υποχρέωσης απόδοσης ΦΠΑ, όπως ισχύει, και πραγματοποιείται μετά από αίτημα του δικαιούχου στο οποίο τεκμηριώνεται ότι οι υφιστάμενες ταμειακές ροές δεν επιτρέπουν την ομαλή χρηματοδότηση της συγχρηματοδοτούμενης πράξης. Κατά τα λοιπά, εξακολουθεί να ισχύει η διάταξη της παρ. 11 του άρθρου 25 του ν. 3614/2007 (Α` 267), καθώς και η κατ' εξουσιοδότησή της εκδοθείσα κοινή υπουργική απόφαση, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν από την έναρξη ισχύος της κ.υ.α. 50244/ΕΥΘΥ 1125/2014 (Β` 2856) και βρίσκουν εφαρμογή για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα των προγραμματικών περιόδων 2007-2013 και 2014-2020.»

²⁸Η παρ. 16 αναριθμήθηκε σε παρ.17 και η νέα παρ. 16 προστέθηκε με το άρθρο 30 παρ.1 Ν.4351/2015 (ΦΕΚ Α 164/4.12.2015)

17 (16). Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, κάθε γενική ή ειδική διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται με το παρόν άρθρο καταργείται.

Άρθρο 29 **Προσωπικό έργων εκτελουμένων δι` αυτεπιστασίας**

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου 33/2006 (Α` 280) προστίθεται το εδάφιο:

«κβ. το προσωπικό που προσλαμβάνεται για καθορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του έργου, και για την εκτέλεση συγκεκριμένων αρχαιολογικών έργων επί μνημείων ή σωστικών ανασκαφών, που υλοποιούνται με την μέθοδο της αρχαιολογικής αυτεπιστασίας τα οποία συγχρηματοδοτούνται από επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ ή υλοποιούνται στο πλαίσιο άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων.

2. Το εδάφιο η` της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α` 289) αντικαθίσταται ως εξής:

«η. Οι λογοτέχνες, καλλιτέχνες και δημοσιογράφοι για απασχολήσεις που προσιδιάζουν στην ιδιότητά τους, το επιστημονικό προσωπικό και τεχνίτες υψηλής εξειδίκευσης για έργα έρευνας, αναστήλωσης, αποκατάστασης, συντήρησης και διαμόρφωσης μνημείων και έργων τέχνης. Επίσης το ανειδίκευτο εργατοτεχνικό προσωπικό και οι σχεδιαστές που απασχολούνται σε συγχρηματοδοτούμενα έργα.»

Άρθρο 30 **Συμβάσεις Μίσθωσης Έργου σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις**

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 (Α` 206), όπως προστέθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 242 του ν. 4072/2012 (Α` 86) καταργείται.

2. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 (Α` 206), όπως προστέθηκε με την παρ. 25 του ενάτου άρθρου του ν. 4057/2012 (Α` 54) και αντικαταστάθηκε με την παρ. 5β) ββ του άρθρου 44 του ν. 4071/2012 (Α` 85) καταργείται.

3. Στο τέλος της παρ. 8 του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 (Α` 206), όπως ισχύει, προστίθεται η εξής φράση:

«, καθώς και οι συμβάσεις μίσθωσης έργου που συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ ή στο πλαίσιο άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων.»

«²⁹4. Στο τέλος του άρθρου 4 της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου 33/2006 (Α` 280) προστίθεται περίπτωση κζ` ως εξής:

«κζ) Οι συμβάσεις μίσθωσης έργου που συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή στο πλαίσιο άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων, καθώς και οι συμβάσεις εργασίας ή απασχόλησης του προσωπικού ιδιωτικού δικαίου που προσλαμβάνεται για ορισμένο χρόνο ή για ωριαία απασχόληση για την εκτέλεση των ως άνω συγχρηματοδοτούμενων πράξεων και οι ανανεώσεις και οι παρατάσεις αυτών»».

«³⁰5. Οι συμβάσεις μίσθωσης έργου που συνήφθησαν από τις ομάδες τοπικής δράσης (ΟΤΔ), στο πλαίσιο υλοποίησης του συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος LEADER

---

²⁹Η παρ.4 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.5 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

2007 - 2013, παρατείνονται από τη λήξη τους μέχρι και τις 30.9.2016, για την ολοκλήρωση των ανειλημμένων υποχρεώσεων του ανωτέρω προγράμματος καθώς και για την προετοιμασία της προπαρασκευαστικής φάσης του προγράμματος LEADER/CLLD της προγραμματικής περιόδου 2014 -2020. Αντίστοιχα οι συμβάσεις μίσθωσης έργου που συνήφθησαν από τους Υποστηρικτικούς Μηχανισμούς για την υλοποίηση των καθεστώτων ενίσχυσης (ιδιωτικές επενδύσεις) του Άξονα 3 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) της Ελλάδας 2007-2013 παρατείνονται από τη λήξη τους μέχρι τις 30.6.2016 για την ολοκλήρωση των ανειλημμένων υποχρεώσεων του ανωτέρω Άξονα 3, καθώς και για την προετοιμασία της προπαρασκευαστικής φάσης του προγράμματος LEADER/CLLD της προγραμματικής περιόδου 2014 -2020.»

«³¹6. Οι δαπάνες αρχαιολογικών ερευνών και εργασιών που προκαλούνται κατά την εκτέλεση συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση δημόσιων τεχνικών έργων βάσει του ν. 3669/2008 (Α 116), όπως ισχύει, και του ν. 4412/2016 (Α 147) χρηματοδοτούνται από τον κύριο του έργου και αφορούν:

α) την αρχαιολογική παρακολούθηση των εργασιών από την αρμόδια αρχαιολογική υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού,
β) τη διενέργεια σωστικών ανασκαφών, κατά την έννοια του άρθρου 37 του ν. 3028/2002 (Α 153),
γ) τη λήψη προληπτικών μέτρων προστασίας των μνημείων έναντι κινδύνων κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου ή και κατά τη φάση λειτουργίας του και
δ) τη μελέτη και δημοσιοποίηση των ευρημάτων. Αν ο προϋπολογισμός των δαπανών αυτών υπερβαίνει το 5% επί του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, ο προϋπολογισμός εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη των αρμόδιων κατά περίπτωση Κεντρικών Συμβουλίων του ίδιου Υπουργείου».

Άρθρο 31 **Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων** **Ακινήτων (κ.ν. 2882/2001)**

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 2 του ν. 2882/2001, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το αρμόδιο όργανο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 δύναται, αντί της κατά το άρθρο 1 αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, να προβαίνει στην απευθείας εξαγορά του ακινήτου. Η εξαγορά αυτή δύναται να γίνει και μετά την κήρυξη της απαλλοτρίωσης, πάντως όμως μέχρι να εκδοθεί η δικαστική απόφαση καθορισμού της αποζημίωσης. Το τίμημα της εξαγοράς καθορίζεται, κατ' ανώτατο όριο από την εκτιμητική επιτροπή του άρθρου 15 ή από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή.

Κατά τη σύναψη της σχετικής σύμβασης το Δημόσιο εκπροσωπείται από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή κατά περίπτωση, από τον αρμόδιο Υπουργό, οι οποίοι δύνανται να εξουσιοδοτήσουν εγγράφως για την υπογραφή αυτής τον Προϊστάμενο της οικείας Κτηματικής Υπηρεσίας ή άλλης Υπηρεσίας του νομού.

Αντίγραφο της συναπτόμενης σύμβασης, μαζί με το διάγραμμα στο οποίο εικονίζεται το ακίνητο που περιέρχεται στο Δημόσιο αποστέλλεται στην αρμόδια αρχή για να καταγραφεί ως δημόσιο κτήμα.»

2. Η περίπτωση α` της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2882/2001, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«α) κτηματολογικό διάγραμμα, στο οποίο απεικονίζονται η απαλλοτριούμενη έκταση και οι ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτήν.»

³⁰Η παρ.5 προστέθηκε με το άρθρο 65 παρ.6 Ν.4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016)

³¹Η παρ.6 προστέθηκε με το άρθρο 58 Ν.4481/2017 (ΦΕΚ Α 100/20.7.2017)

3. Επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη η κήρυξη αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ακινήτων, καθώς και η σύσταση εμπράγματος δικαιώματος σε βάρος αυτών εντός σχεδίου πόλεως, με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Εσωτερικών για την εκτέλεση έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, ύδρευσης, αποχέτευσης δημιουργίας εξόδων διαφυγής σε υπόγεια τεχνικά έργα και αποκατάσταση υποδομών από φυσικές καταστροφές, άμεσα συνδεδεμένων με την προστασία της δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας υγείας.

Η απαλλοτρίωση κηρύσσεται υπέρ του Δημοσίου και με δαπάνες του φορέα που ορίζεται στη πράξη απαλλοτρίωσης και θεωρείται κατεπείγουσα.

Μετά τη κήρυξη της απαλλοτρίωσης το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προβαίνει στην τροποποίηση του σχεδίου πόλεως, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις λαμβάνοντας υπόψη το όριο της απαλλοτρίωσης που κηρύχθηκε με τις διατάξεις του παρόντος και τις τυχόν ειδικές συνθήκες που δημιουργήθηκαν εξαιτίας του έργου, στο οποίο αφορά η απαλλοτρίωση.

Η διάνοιξη εξόδων διαφυγής σε υπόγεια τεχνικά έργα θεωρείται σκοπός δημόσιας ωφέλειας.

4. Στο άρθρο 5 του ν. 1838/1951 (Α` 170) προστίθενται παράγραφοι 4 και 5 ως εξής:

«4. Κάθε ιδιοκτήτης, νομέας ή κάτοχος που επιτάσσεται το ακίνητό του υποχρεούται να παραδώσει αυτό στο φορέα υπέρ ου η επίταξη, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη σχετική πρόσκληση και με την προϋπόθεση ότι έχει παρέλθει χρονικό διάστημα τριάντα ημερών από τη γνωστοποίηση της απόφασης επίταξης και έχει καταβληθεί η προσδιορισθείσα αποζημίωση, σύμφωνα με το οικείο πρακτικό ζημιών της επιτροπής ή παρακατατεθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων υπέρ του θιγόμενου.

Εάν ο νομέας ή ο κάτοχος αρνείται να παραδώσει το ακίνητο ελεύθερο ο υπέρ ου η επίταξη μπορεί να ζητήσει την απόδοση του ακινήτου που επιτάχθηκε με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων περί νομής των διατάξεων του άρθρου 733 και των παραγράφων 1,2 και 5 του άρθρου 734 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του παραπάνω άρθρου 734. Η συζήτηση για την απόφαση των ακινήτων προσδιορίζεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή της αίτησης και η απόδοση εκδίδεται εντός είκοσι (20) ημερών από τη συζήτηση. Αναβολή της συζήτησης επιτρέπεται μόνο μια φορά και για εξαιρετικό λόγο. Νέα συζήτηση της υπόθεσης προσδιορίζεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες και σε αυτή κλητεύονται μόνο όσο διάδικοι απουσίαζαν. Η κλήτευση για τη νέα συζήτηση γίνεται πριν τρεις (3) ημέρες.

5. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν και στις επιτάξεις που έχουν κηρυχθεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 32 **Πληρωμές στους δικαιούχους**

1. α) Οι προκαταβολές και οι ενδιάμεσες πληρωμές των δικαιούχων για την υλοποίηση των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας και το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, δεν κατάσχονται, δεν υπόκεινται σε κανενός είδους παρακράτηση και δεν συμψηφίζονται με τυχόν οφειλές του δικαιούχου προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία. Στην περίπτωση αυτή παραμένουν σε ισχύ οι γενικές διατάξεις περί φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων, χωρίς όμως τον όρο της παρακράτησης. Οι τελικές πληρωμές των ανωτέρω δικαιούχων, μετά την ολοκλήρωση του έργου, δύνανται να κατάσχονται, συμψηφίζονται, παρακρατούνται ή να αποδίδονται για λογαριασμό του δικαιούχου και καταβάλλονται με την υποχρεωτική προσκόμιση αποδεικτικών

φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας. Ο διατάκτης της πληρωμής κατά την έκδοση της απόφασης έγκρισης πληρωμής ορίζει ρητά ότι η ενίσχυση αυτή εμπίπτει στις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου και αν η πληρωμή αφορά προκαταβολή, ενδιάμεση ή τελική πληρωμή. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης, κατά την πληρωμή, αποδεικτικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας οι δικαιούχοι:

αα) άμεσων ενισχύσεων στους οποίους οι ενισχύσεις καταβάλλονται βάσει έκτασης, ζώων ή παραγωγής και ειδικών μέτρων στήριξης του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) που χορηγούνται εν άλω από την Ευρωπαϊκή Ένωση,

ββ) ενισχύσεων στο πλαίσιο των μέτρων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), στους οποίους οι ενισχύσεις καταβάλλονται βάσει έκτασης, ζώων ή παραγωγής και

γγ) ενισχύσεων στο πλαίσιο των μέτρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ΕΤΑ), οι οποίοι δεν είναι επιτηδευματίες.

β) Η διάταξη της παραγράφου α' εφαρμόζεται και στις προσκλήσεις ενισχύσεων που έχουν εκδοθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και απαιτούν την προσκόμιση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, προκειμένου να καταβληθεί η ενίσχυση στον δικαιούχο, καθώς και στις σχετικές προσκλήσεις που εκδίδονται εφεξής. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, κάθε γενική ή ειδική διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται με την παρούσα παράγραφο, καταργείται.

2. Οι διαχειριστικές αρχές διασφαλίζουν ότι ο δικαιούχος λαμβάνει πλήρως το συνολικό ποσό της οφειλόμενης επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης το αργότερο σε ενενήντα (90) ημέρες μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης πληρωμής από τον δικαιούχο.

3. Το παρόν άρθρο ισχύει και για την καταβολή χρηματοδοτήσεων δικαιούχων εις βάρος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων για πράξεις/έργα που είναι ενταγμένα ή εντάσσονται στα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2007-2013, στο ΠΑΑ και στο ΕΠΑΛ 2007-2013.

4. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται αναλογικά και κατά περίπτωση στις δράσεις που χρηματοδοτούνται από το ΧΜ ΕΟΧ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Άρθρο 33 Μέτρα περιορισμού επιβάρυνσης Εθνικών πόρων στα ΕΔΕΤ

1. Η Διαχειριστική Αρχή δύναται να εντάξει στο οικείο ΕΠ πράξεις συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβεί το 120% ανά άξονα προτεραιότητας και το 110% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του ΕΠ. Τα παραπάνω ποσοστά μπορούν να τροποποιούνται ανά ΕΠ με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ.

2. Οι ακόλουθες κατηγορίες μη επιλέξιμων δαπανών δύναται να βαρύνουν το εθνικό σκέλος του ΠΔΕ του οικείου φορέα χρηματοδότησης, ή κατά περίπτωση να αυξάνουν την εθνική συμμετοχή:

α. Τα καθαρά έσοδα που παράγονται μετά την ολοκλήρωση του έργου, τα οποία, σύμφωνα με τον κανονισμό, μειώνουν τις επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση δαπάνες.

β. Τα μη επιλέξιμα ποσά που καταβάλλονται για απόκτηση γης εφόσον αυτά έχουν προσδιοριστεί με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

γ. Τα μη επιλέξιμα ποσά που καταβάλλονται εκτός περιόδου επιλεξιμότητας. Ειδικότερα για τις πράξεις που εντάσσονται στα ΕΠ και είναι σε εξέλιξη, τα ποσά που έχουν καταβληθεί πριν την έναρξη της ημερομηνίας επιλεξιμότητας. Τα μη επιλέξιμα ποσά που καταβάλλονται μετά τη λήξη της ημερομηνίας επιλεξιμότητας του ΕΠ μπορούν να βαρύνουν τους Εθνικούς πόρους μόνο στην περίπτωση που από την απόφαση ένταξης της πράξης έχουν προγραμματιστεί ή προέκυψαν χωρίς ευθύνη του δικαιούχου.

δ. Τα μη επιλέξιμα ποσά ΦΠΑ που καταβάλλονται σε φορείς με την υποχρέωση επιστροφής τους μετά την εκκαθάρισή του ή όπως ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία.

ε. Τα μη επιλέξιμα ποσά τα οποία έχουν καταβληθεί βάσει της κείμενης εθνικής νομοθεσίας.

στ. Τα μη επιλέξιμα ποσά που έχουν χορηγηθεί στους φορείς με βάση την Εθνική Νομοθεσία πριν την ένταξή του έργου τους στο ΕΠ και εφόσον οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί από αυτούς είναι νόμιμες και κανονικές, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία.

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας δύναται να τροποποιούνται και να συμπληρώνονται οι κατηγορίες των μη επιλέξιμων δαπανών που μπορούν να βαρύνουν εθνικούς πόρους³².

3. Σε κάθε άλλη περίπτωση πέραν των αναφερομένων στην παράγραφο 2 οι μη επιλέξιμες δαπάνες βαρύνουν τους πόρους του δικαιούχου και ειδικότερα:

α. Φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη εποπτευόμενα από το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Εκδίδεται απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης του συνόλου του μη επιλέξιμου ποσού που έχει καταβληθεί. Στις περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων η επιστροφή γίνεται, σύμφωνα με τους όρους της απόφασης έγκρισης της ενίσχυσης.

β. Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου εποπτευόμενα από το Δημόσιο ή τα Ν.Π.Δ.Δ..

β1. Νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν μικτά έσοδα από επιχορηγήσεις και από άλλες δραστηριότητες. Εκδίδεται απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης του συνόλου του μη επιλέξιμου ποσού που έχει καταβληθεί. Στις περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων η επιστροφή γίνεται, σύμφωνα με τους όρους της απόφασης έγκρισης της ενίσχυσης.

β2. Νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν αμιγώς έσοδα από επιχορηγήσεις. Εκδίδεται απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και μείωση του ορίου πληρωμών του επόμενου οικονομικού έτους του Εθνικού σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου το οποίο εποπτεύει το υπόχρεο Νομικό Πρόσωπο. Στην απόφαση αναφέρεται ρητά ότι η δημοσιονομική διόρθωση αφορά έργο νομικού προσώπου που

³²Προς το παρόν έχουν εκδοθεί οι αριθμ. 32635/ΕΥΘΥ 345/2016 (ΦΕΚ Β 921/5.4.2016) και 76835/ΕΥΘΥ 739/2016 (ΦΕΚ Β 2360/1.8.2016) σχετικές ΥΑ

ανήκει στη συγκεκριμένη κατηγορία και κοινοποιείται στο εποπτεύον Υπουργείο και στη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων. Η ρύθμιση της παρούσης υποπαραγράφου εφαρμόζεται και στις αποφάσεις δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση, οι οποίες: α) έχουν εκδοθεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος ή/και β) έχουν εκδοθεί και βεβαιωθεί στις φορολογικές αρχές και δεν έχουν εκτελεσθεί πλήρως δια της ολοσχερούς καταβολής των σχετικών ποσών.

β.3. Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' και β' βαθμού. Για τους ΟΤΑ α' βαθμού και τα εποπτευόμενα από αυτούς νομικά πρόσωπα που εμπíπτουν στο προηγούμενο εδάφιο δημιουργείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων λογαριασμός παρακατάθεσης στον οποίο κατατίθεται το 1% των ποσών που προσδιορίζονται ετησίως για τους ΚΑΠ με σκοπό την κάλυψη των ποσών προς επιστροφή με βάση αποφάσεις δημοσιονομικής διόρθωσης εις βάρος των Νομικών προσώπων της παραγράφου αυτής. Για το σκοπό αυτό η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης των ποσών θα απευθύνεται στο υπόχρεο νομικό πρόσωπο και στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων θα χρεώνει το λογαριασμό παρακατάθεσης και θα καταβάλλει το ποσό στο λογαριασμό που αναφέρεται στην απόφαση εντός της προθεσμίας που θέτει. Στις περιπτώσεις που ο λογαριασμός δεν διαθέτει επαρκές υπόλοιπο η καταβολή του υπολειπόμενου ποσού θα γίνεται από το ταμείο εις βάρος των μελλοντικών καταθέσεων στο λογαριασμό. Στις περιπτώσεις αυτές τα ποσά που το Ταμείο θα αναλάβει από το λογαριασμό όταν πιστωθεί θα προσαυξάνονται με τους αναλογούντες τόκους, σύμφωνα με την πολιτική χορήγησης δανείων του Ταμείου. Για τους ΟΤΑ β' βαθμού, εκδίδεται απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και μείωση του ορίου πληρωμών του επόμενου οικονομικού έτους του Εθνικού σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων της οικείας Περιφέρειας,

γ. Κεντρική Διοίκηση

Στις περιπτώσεις που υπόχρεος φορέας επιστροφής είναι Κεντρική Διοίκηση εκδίδεται απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και μείωση του ορίου πληρωμών του επόμενου ή του μεθεπόμενου οικονομικού έτους του Εθνικού σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του αρμόδιου Υπουργείου. Η οριστική απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης κοινοποιείται υποχρεωτικά στη ΔΔΕ.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ρυθμίζονται οι διαδικασίες έκδοσης των δημοσιονομικών διορθώσεων και ανακτήσεων της παραγράφου 3.β.2. και 3.γ. και κάθε σχετικό θέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ **ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΙΔΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

Άρθρο 34 **Κατηγορίες προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών ΕΣΠΑ**

1. Το προσωπικό που στελεχώνει όλες τις Ειδικές Υπηρεσίες που μετονομάζονται ή συγχωνεύονται ή συστήνονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, υπάγεται σε μια από τις παρακάτω κατηγορίες:

α) προσωπικό, που κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, απασχολείται στη ΜΟΔ ΑΕ με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου και αορίστου χρόνου,

β) προσωπικό, που κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, υπηρετεί στις Ειδικές Υπηρεσίες και στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ, με απόσπαση ή μετακίνηση από άλλους φορείς του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και προσωπικό άλλων φορέων που είναι ήδη αποσπασμένο στις παραπάνω υπηρεσίες,

«γ)³³ νέο προσωπικό που θα προσληφθεί από τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε. μετά από δημόσιο ανοιχτό διαγωνισμό, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Καταστατικού της, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί και κωδικοποιηθεί με το άρθρο 33 του ν. 3614/2007 (Α' 267) ή θα αποσπασθεί ή μετακινηθεί στις Ειδικές Υπηρεσίες από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης μετά από διαγωνιστική διαδικασία, η οποία καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης.»

2. Τα θέματα προσωπικού που αναφέρονται στον παρόντα νόμο ισχύουν αναλογικά και για το προσωπικό της Κεντρικής Υπηρεσίας της ΜΟΔ ΑΕ, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού που υπηρετεί στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ με απόσπαση από άλλους φορείς του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Άρθρο 35

Ενιαία διοίκηση του προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών ΕΣΠΑ

1. Η αξιολόγηση του προσωπικού του άρθρου 34, που υπηρετεί στις Ειδικές Υπηρεσίες και στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ, γίνεται από τη ΜΟΔ ΑΕ, με ενιαίο σύστημα που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Οι εκθέσεις αξιολόγησης του αποσπασμένου προσωπικού της Γενικής Κυβέρνησης λογίζονται ως εκθέσεις αξιολόγησης στην οργανική τους θέση για κάθε συνέπεια.

«³⁴Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Διοικητικής Ανασυγκρότησης θεσπίζεται ενιαίο σύστημα και διαδικασία στοχοθεσίας για τις Ειδικές Υπηρεσίες του ν. 4314/2014 και την Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ, καθορίζονται οι δείκτες μέτρησης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών τους, ο τρόπος και η περιοδικότητα της μέτρησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια».

2. Ο πειθαρχικός έλεγχος του προσωπικού της ΜΟΔ ΑΕ γίνεται βάσει Πειθαρχικού Κανονισμού που καταρτίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΜΟΔ ΑΕ και εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Στον κανονισμό αυτό εμπίπτουν και οι υπηρετούντες με απόσπαση σε λοιπές υπηρεσίες του Δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα, εφόσον η δαπάνη μισθοδοσίας τους βαρύνει την ΜΟΔ ΑΕ. Το προσωπικό που υπηρετεί στις Ειδικές Υπηρεσίες και στην ΚΥ της ΜΟΔ ΑΕ, με απόσπαση ή μετακίνηση από άλλους φορείς του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα υπάγεται στο πειθαρχικό δίκαιο του φορέα προέλευσης.

3. Για τα λοιπά θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού του άρθρου 34, εφαρμόζονται:

α) για τα στελέχη της ΜΟΔ ΑΕ, ο Κανονισμός Εσωτερικής Οργάνωσης της ΜΟΔ ΑΕ και

β) για αυτούς που κατέχουν θέση στις Ειδικές Υπηρεσίες και στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ με απόσπαση από φορείς του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι διατάξεις στις οποίες υπάγονται, ανάλογα με το φορέα στον οποίο ανήκει η οργανική τους θέση, πλην των θεμάτων που ρυθμίζονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

4. Στο προσωπικό του άρθρου 34 χορηγούνται και κάθε μορφής άδειες που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, όπως ισχύουν κάθε φορά.

³³ Η περ. γ' αντικαταστάθηκε από 3.5.2017, ως άνω, με το άρθρο 20 Ν.4469/2017 (ΦΕΚ Α 62/3.5.2017).

³⁴ Το τελ. εδ. της παρ. 1 προστέθηκε με το άρθρο 111 παρ.3 Ν.4497/2017 (ΦΕΚ Α 171/13.11.2017)

5. Το προσωπικό που αποσπάται από φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα , σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου εξακολουθεί να υπάγεται ως προς την κύρια και επικουρική ασφάλιση στους φορείς που υπάγονταν πριν την απόσπασή του.

Άρθρο 36 **Θέματα προσωπικού ΜΟΔ και Ειδικών Υπηρεσιών**

1³⁵. Οι εργαζόμενοι στη ΜΟΔ ΑΕ διατηρούν το σύνολο των αποδοχών τους, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί και ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και μέχρι τη λήξη της προγραμματικής περιόδου, καθώς και το ασφαλιστικό τους καθεστώς.

«³⁶2. Οι αποδοχές των μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου αποσπασμένων και μετακινούμενων από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, τις οποίες λαμβάνουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου και μέχρι τη λήξη της προγραμματικής περιόδου, ισούνται με το σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών, παροχών και επιδομάτων της οργανικής τους θέσης και καταβάλλονται από το φορέα προέλευσής τους. Ομοίως, καταβάλλονται και τα επιδόματα που συνδέονται με την άσκηση των καθηκόντων τους στο χώρο και τη θέση που δικαιολογεί την καταβολή τους κατά την ψήφιση του παρόντος Νόμου και μέχρι τη λήξη της προγραμματικής περιόδου. Ειδικά, στην περίπτωση φορέων προέλευσης της Γενικής Κυβέρνησης, πλην της Κεντρικής Διοίκησης, η συνολική προκαλούμενη δαπάνη των επιδομάτων που συνδέονται με την άσκηση των καθηκόντων τους στο χώρο και τη θέση που δικαιολογεί την καταβολή τους, τα οποία καταβάλλονται στους υπαλλήλους από τους φορείς προέλευσης, καλύπτεται με επιχορήγησή αυτών από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού. Ειδικότερα ζητήματα εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου δύνανται να ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού».

«³⁷3. Η δαπάνη των πάσης φύσεως αποδοχών των υπαλλήλων που αποσπώνται ή μετακινούνται στις ειδικές υπηρεσίες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου βαρύνει τους φορείς από τους οποίους προέρχονται. Οι διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 2 εφαρμόζονται και εν προκειμένω».

---

³⁵ **Επισημαίνεται ότι στο άρθρο 21 Ν. 4469/2017 (ΦΕΚ Α' 62/03.05.2017), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, προβλέπεται ότι:** «1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, στους υπαλλήλους που αποσπώνται ή μετακινούνται στις Ειδικές Υπηρεσίες του ν. 4314/2014 (Α' 265) και την Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ Α.Ε. από άλλους φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα πλην της Μ.Ο.Δ. Α.Ε., καθώς και στους υπαλλήλους αυτών που έχουν ήδη αποσπασθεί ή μετακινηθεί στις παραπάνω Ειδικές Υπηρεσίες ΕΣΠΑ κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταβάλλεται ειδικό επίδομα, το ποσό του οποίου καθορίζεται από τη διαφορά που προκύπτει από το ύψος του συνόλου των μηνιαίων τακτικών αποδοχών τους σε σύγκριση με το ύψος του συνόλου των τακτικών μηνιαίων αποδοχών των υπαλλήλων της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και του προσωπικού της Μ.Ο.Δ. Α.Ε., του αντίστοιχου κλάδου, ειδικότητας, βαθμού και κλιμακίου, συμπεριλαμβανομένης της υπερβάλλουσας μείωσης της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν. 4024/2011 (Α' 226). Το ειδικό επίδομα καταβάλλεται από τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε. με επιχορήγηση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. 2. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

³⁶ Η παρ.2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.6α Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016) και ισχύει, σύμφωνα με τη παρ.19 του αυτού άρθρου και νόμου, **από τις 23 Δεκεμβρίου 2014**

³⁷ Η παρ.3 προστέθηκε με το άρθρο 14 παρ.6β Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016) και ισχύει, σύμφωνα με τη παρ.19 του αυτού άρθρου και νόμου, από τις 23 Δεκεμβρίου 2014

Άρθρο 37 **Θέματα κινητικότητας του προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών ΕΣΠΑ**

1. Το προσωπικό που υπηρετεί στις Ειδικές Υπηρεσίες κατά τη δημοσίευση του παρόντος ή αποσπάται ή μετακινείται σε αυτές, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, διοικείται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, μετά από σχετική εισήγηση του Προέδρου της ΜΟΔ ΑΕ, όσον αφορά στα θέματα κινητικότητας (μετακινήσεις, αποσπάσεις κ.λπ.) μεταξύ των Ειδικών Υπηρεσιών ή μεταξύ των Ειδικών Υπηρεσιών και της Κεντρικής Υπηρεσίας της ΜΟΔ ΑΕ, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, με κοινοποίηση στην υπηρεσία του υπαλλήλου και στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, Τμήμα Κινητικότητας Ανθρώπινου Δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης.

2. Η πρώτη απόσπαση προσωπικού του άρθρου 34 παρ. 1, περίπτωση γ` στις Ειδικές Υπηρεσίες, από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, που θα επιλεγεί μετά από διαγωνιστική διαδικασία της ΜΟΔ ΑΕ, γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του αρμόδιου Υπουργού του φορέα της Γενικής Κυβέρνησης.

3. Για την κάλυψη των θέσεων των Ειδικών Υπηρεσιών και της ΚΥ της ΜΟΔ ΑΕ, σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους, η ΜΟΔ ΑΕ καθορίζει το πλαίσιο της εσωτερικής διαδικασίας για την απόσπαση προσωπικού στις Ειδικές Υπηρεσίες και διαμορφώνει μηχανισμό για την κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού στις ως άνω υπηρεσίες, στη βάση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας τους, καθώς και της εντοπιότητας, της οικογενειακής κατάστασης και άλλων σχετικών παραμέτρων του προσωπικού. Ειδικότερα η εναλλαγή του προσωπικού σε θέσεις εργασίας που αφορούν στην αξιολόγηση, στις επαληθεύσεις και στις πληρωμές θα βασιστεί σε σχετική μελέτη που εκπονείται από την ΕΥΘΥ και τη ΜΟΔ ΑΕ. Τα παραπάνω εγκρίνονται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

Άρθρο 38 **«Υπηρεσιακή κατάσταση προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών»³⁸**

«1. Οι θέσεις των Ειδικών Υπηρεσιών καλύπτονται είτε με απόσπαση στελεχών της ΜΟΔ ΑΕ είτε με απόσπαση ή μετακίνηση υπαλλήλων από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων ως προς τη διάρκεια απόσπασης ή μετακίνησης, για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών, η οποία μπορεί να παραταθεί μία ή περισσότερες φορές για ίσο χρονικό διάστημα.

2. Προσωπικό που αποσπάται ή μετακινείται στις Ειδικές Υπηρεσίες και προέρχεται από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης διατηρεί την οργανική θέση που κατέχει στο φορέα από τον οποίο προέρχεται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης ειδικής ή γενικής διάταξης. Ο συνολικός χρόνος υπηρεσίας του αποσπασμένου ή μετακινούμενου προσωπικού, που διανύεται στις Ειδικές Υπηρεσίες, θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για τα θέματα βαθμολογικής και μισθολογικής εξέλιξης και κάθε άλλη συνέπεια στη θέση τους στο φορέα προέλευσης.

3. Το αποσπασμένο ή μετακινούμενο προσωπικό έχει το δικαίωμα να μετέχει στις προβλεπόμενες διαδικασίες επιλογής σε θέσεις προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Τμήματος ή άλλης οργανικής μονάδας άλλης υπηρεσίας ή του φορέα προέλευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4369/2016 (Α` 33), και, σε

³⁸Ο τίτλος του άρθρου 38 και οι παρ. 1-3 αυτού αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 14 παρ.7 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

περίπτωση επιλογής, εκδίδεται υποχρεωτικώς πράξη διακοπής της απόσπασης ή μετακίνησης».

4. Το προσωπικό που υπηρετεί σε Ειδικές Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ του παρόντος Νόμου, στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ και σε Ενδιάμεσους Φορείς, που απασχολείται σε δραστηριότητες που αφορούν στην αξιολόγηση πράξεων, στις επαληθεύσεις και στις πληρωμές, υπόκειται εφεξής στις διατάξεις της παραγράφου 1 εδάφιο (μβ) του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 (Α` 309) όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4281/2014 (Α` 160) σε ότι αφορά τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης.

5. Το προσωπικό που υπηρετεί σε Ειδικές Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ του παρόντος Νόμου, στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ και σε Ενδιάμεσους Φορείς, που απασχολείται σε δραστηριότητες που αφορούν στην αξιολόγηση πράξεων, στις επαληθεύσεις και στις πληρωμές, υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται άπαξ στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ, η οποία και τηρεί σχετικό μητρώο.

Άρθρο 39

Τρόπος Επιλογής Προϊσταμένων Ειδικών Υπηρεσιών και των μονάδων τους

"1³⁹. Σε κάθε Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης, στις Επιτελικές Δομές, στην Αρχή Πιστοποίησης και στις Ειδικές Υπηρεσίες της Εθνικής Αρχής Συντονισμού (ΕΑΣ), συνιστάται μία θέση προϊσταμένου επιπέδου Διεύθυνσης και θέσεις προϊσταμένων μονάδων επιπέδου Τμήματος. Ειδικότερα, στις Ειδικές Υπηρεσίες που συστήθηκαν βάσει των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 5 συνιστώνται και θέσεις προϊσταμένων τομέων, επιπέδου υποδιεύθυνσης.

«Με την απόφαση της παράγραφο 3 του άρθρου 58 δύναται να συνιστώνται θέσεις προϊσταμένων τομέων επιπέδου υποδιεύθυνσης στις Ειδικές Υπηρεσίες της παρ. 6 του άρθρου 18».

Επίσης, στην ΕΑΣ συνιστάται μία θέση προϊσταμένου επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης".

2⁴⁰. «Οι Προϊστάμενοι των Ειδικών Υπηρεσιών και των Μονάδων τους, της Κεντρικής Υπηρεσίας της ΜΟΔ ΑΕ και ο Προϊστάμενος της Εθνικής Αρχής Συντονισμού επιλέγονται μετά από δημόσια εσωτερική προκήρυξη, που πραγματοποιείται από την ΜΟΔ ΑΕ και απευθύνεται στο σύνολο του προσωπικού της ΜΟΔ ΑΕ και του προσωπικού που κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης υπηρετεί με απόσπαση ή μετακίνηση στις Ειδικές Υπηρεσίες και στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ.⁴¹».

Η διαδικασία επιλογής, η οποία αφορά στον καθορισμό τυπικών, ουσιαστικών και πρόσθετων προσόντων, στον έλεγχο προϋποθέσεων και τυπικών προσόντων και στη διενέργεια γραπτών εξετάσεων και συνεντεύξεων, τα αρμόδια όργανα και κάθε άλλο σχετικό θέμα, καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας μετά από εισήγηση του ΔΣ της ΜΟΔ ΑΕ. Για την επιλογή των ανωτέρω αναφερομένων Προϊσταμένων συνεκτιμάται η επιστημονική κατάρτιση, η προϋπηρεσία σε θέση ευθύνης, η προϋπηρεσία σε συναφές αντικείμενο, η γνώση ξένων γλωσσών, οι διοικητικές ικανότητες, η ικανότητα ανάληψης πρωτοβουλιών, η ικανότητα για συνεργασία και συλλογική εργασία του υπαλλήλου.

³⁹Η παρ.1 αντικαταστάθηκε με την παρ. 12α του άρθρου 5 Ν.4328/2015 (ΦΕΚ Α 51/14.5.2015), το δε τρίτο εδάφιο αυτής προστέθηκε με το άρθρο 14 παρ.8α Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

⁴⁰ **Επισημαίνεται ότι με το άρθρο 51 Ν. 4472/2017 (ΦΕΚ Α 74/ 19.5.2017) προστέθηκε στο άρθρο 31 Ν. 4369/2016 (Α` 33) παράγραφος 7 ως εξής:** «7. Οι Ειδικές Υπηρεσίες του ν. 4314/2014 (Α` 265), του άρθρου 76 του ν. 4375/2016 (Α` 51) και η Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ Α.Ε. εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Μέρους Δ` του παρόντος νόμου. Η παρούσα διάταξη ισχύει από 27.2.2016». Το Μέρος Δ` του Ν. 4369/2016 αφορά στο σύστημα επιλογής προϊσταμένων.

⁴¹ Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.2 άρθρου 58 Ν.4465/2017 (ΦΕΚ Α 47/4.4.2017).

3.«Οι Προϊστάμενοι των Ειδικών Υπηρεσιών και των μονάδων τους τοποθετούνται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης μετά από εισήγηση του Δ.Σ. της Μ.Ο.Δ. Α.Ε.. Οι προϊστάμενοι της Κεντρικής Υπηρεσίας (ΚΥ) της Μ.Ο.Δ. Α.Ε. τοποθετούνται με απόφαση του προέδρου της Μ.Ο.Δ. Α.Ε. μετά από εισήγηση του Δ.Σ. της Μ.Ο.Δ. Α.Ε.. Οι ανωτέρω προϊστάμενοι τοποθετούνται στις θέσεις αυτές για θητεία πέντε (5) ετών, που μπορεί να ανανεώνεται με όμοια απόφαση. Οι προϊστάμενοι των Ειδικών Υπηρεσιών και των μονάδων τους και οι προϊστάμενοι της ΚΥ της Μ.Ο.Δ. Α.Ε. που είχαν επιλεγεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3614/2007 ή τις διατάξεις του ν. 4314/2014 ή ειδικές διατάξεις και δεν θα τοποθετηθούν ως προϊστάμενοι αντίστοιχου επιπέδου κατ' εφαρμογή της διαδικασίας της παραγράφου 2, δύνανται κατόπιν αίτησής τους να τοποθετηθούν σε θέση στελέχους στην υπηρεσία που υπηρετούσαν, ως προϊστάμενοι εφαρμοζομένων των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 36.»⁴².

«4⁴³.α) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης ο προϊστάμενος οργανικής μονάδας των Ειδικών Υπηρεσιών του παρόντος νόμου, της Κεντρικής Υπηρεσίας της ΜΟΔ και της Εθνικής Αρχής Συντονισμού παύεται υποχρεωτικά πριν από τη λήξη της θητείας του, αν συντρέξει οποιαδήποτε από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) Αν καταδικαστεί τελεσιδικώς για τα προβλεπόμενα στην περίπτωση α` της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3528/2007 (Α` 26) αδικήματα.

ββ) Αν στερηθεί λόγω καταδίκης τα πολιτικά του δικαιώματα και για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή.

γγ) Αν υποβληθεί σε στερητική δικαστική συμπαράσταση (πλήρη ή μερική), σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση (πλήρη ή μερική) ή το Δικαστήριο έχει αποφασίσει συνδυασμό των δύο προηγούμενων ρυθμίσεων.

δδ) Αν τεθεί σε διαθεσιμότητα ή αργία ή του επιβληθεί τελεσιδικά οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή ανώτερη του προστίμου αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών για οποιοδήποτε πειθαρχικό παράπτωμα μέχρι τη διαγραφή της ποινής κατά το άρθρο 145.

β) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, κατόπιν εισήγησης του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα ή Περιφερειάρχη ή Υπουργού, στον οποίο υπάγεται η ειδική υπηρεσία, στην περίπτωση της ΜΟΔ ΑΕ του Προέδρου του ΔΣ της και στην περίπτωση του Προϊσταμένου της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, με εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, ο προϊστάμενος απαλλάσσεται από τα καθήκοντά του πριν από τη λήξη της θητείας του για σοβαρό υπηρεσιακό λόγο που αφορά πλημμελή άσκηση των καθηκόντων του. Για την έκδοση της ως άνω απόφασης απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη Επιτροπής, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, με την οποία ρυθμίζεται και κάθε σχετικό με τη λειτουργία της θέμα και αποτελείται από τον νομικό σύμβουλο ή τον πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, και δύο (2) μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) που υποδεικνύονται από τον Πρόεδρό του. Η γνώμη της Επιτροπής εκδίδεται μετά από κλήση σε ακρόαση του προϊσταμένου.

γ) Ο προϊστάμενος μπορεί επίσης να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του με αίτησή του κοινοποιούμενη στον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα ή Περιφερειάρχη ή Υπουργό στον οποίο υπάγεται η ειδική υπηρεσία και στην περίπτωση της ΜΟΔ Α.Ε. στον

42H παρ.3 αντικαταστάθηκε από 3.5.2017,ως άνω, με το άρθρο 20 Ν.4469/2017 (ΦΕΚ Α 62/3.5.2017).

43H παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 53 παρ.1 Ν.4472/2017 (ΦΕΚ Α 74/19.5.2017).

Πρόεδρο του Δ.Σ. της, ύστερα από απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης.».

5. Ο Γενικός ή Ειδικός Γραμματέας ή ο Περιφερειάρχης, όταν απουσιάζουν ή κωλύονται, αναπληρώνεται από τον προϊστάμενο της Ειδικής Υπηρεσίας.

«⁴⁴6. Ο προϊστάμενος της Ειδικής Υπηρεσίας όταν απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνεται από τον Υποδιευθυντή και εφόσον ο τελευταίος δεν υφίσταται, από τον Προϊστάμενο, που έχει ασκήσει περισσότερο χρόνο καθήκοντα προϊσταμένου μονάδος στην Ειδική Υπηρεσία. Η ως άνω διάταξη ισχύει και σε περίπτωση κένωσης θέσης προϊσταμένου Ειδικής Υπηρεσίας και μέχρι την τοποθέτηση νέου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις».

Άρθρο 40 **Νομική προστασία υπαλλήλων**

1. Σε περίπτωση ποινικής δίωξης του υπαλλήλου ή αποδόσεως σε αυτόν αξιόποινης πράξης σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας, διατάσσεται υποχρεωτικά από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, η διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης προκειμένου να διαπιστωθεί η διάπραξη ή μη της πράξης, που του αποδίδεται. Εάν από την έρευνα αυτή διαπιστωθεί ότι ο υπάλληλος δεν διέπραξε την αποδιδόμενη σε αυτόν πράξη, με απόφαση του ΔΣ της ΜΟΔ ΑΕ παρέχεται νομική υπεράσπιση. Σε περίπτωση καταδίκης οι καταβληθείσες δαπάνες υπεράσπισης αναζητούνται από τον καταδικασθέντα.

2. Η σχετική δαπάνη θα καλύπτεται από πόρους του εθνικού σκέλους του Προγράμματος Τεχνικής Υποστήριξης 2014-2020.

Άρθρο 41 **Στελέχωση Κοινών Γραμματειών (ΚΓ)**

1. Η συγκρότηση και η λειτουργία των Κοινών Γραμματειών (ΚΓ) των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, χρηματοδοτούνται από τους πόρους της Τεχνικής Υποστήριξης των αντίστοιχων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, όπως αυτοί διατίθενται και απολογίζονται από τις αντίστοιχες Επιτροπές Παρακολούθησης. Για το προσωπικό των ΚΓ, ανεξαρτήτως προέλευσης, ισχύει πλήρως ο εκάστοτε κανονισμός του προσωπικού της ΜΟΔ ΑΕ, συμπεριλαμβανομένων όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων (π.χ. άδειες, αξιολόγηση κ.λπ.).

2. Το προσωπικό των ΚΓ που προσλαμβάνεται από τη ΜΟΔ ΑΕ, κατατάσσεται στους βαθμούς και στα μισθολογικά κλιμάκια του μισθολογίου του άρθρου 28 του Κεφαλαίου ΕΓ του ν. 4024/2011 (Α` 226) έχοντας ως βάση υπολογισμού το συνολικό χρόνο προϋπηρεσίας, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 6 του ν. 4024/2011 και του προβλεπόμενου π.δ. του άρθρου 6, παρ. 4 του ως άνω νόμου.

3. Στο προσωπικό των ΚΓ που προέρχεται από χώρες εκτός Ελλάδας και δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας χορηγείται, έπειτα από εισήγηση της Επιτροπής Παρακολούθησης του αντίστοιχου ΕΠ, με απόφαση του Δ.Σ. της ΜΟΔ ΑΕ μηνιαίο επίδομα εξωτερικού/μετανάστευσης (expatriation) ως ποσοστό επί του μεικτού μισθού τους. Επιπλέον, με την ίδια διαδικασία χορηγείται και εφάπαξ επίδομα

⁴⁴Η παρ. 6, όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ. 12β του άρθρου 5 του Ν.4328/2015 (ΦΕΚ Α 51/14.5.2015), αντικαταστάθηκε εκ νέου με το άρθρο 14 παρ.8β Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

μετεγκατάστασης ως ποσοστό επί του μεικτού ετήσιου μισθού τους, για την κάλυψη των σχετικών εξόδων.

4. Οι ανωτέρω ρυθμίσεις που αφορούν στις ΚΓ και το προσωπικό τους εφαρμόζονται και στα Γραφεία ή Παραρτήματα ή Σημεία τα οποία ιδρύονται ή/και λειτουργούν στην Ελλάδα στο πλαίσιο Προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (π.χ. διακρατικά, κ.λπ.) τα οποία συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΙΡΑ ΙΙ) και το Μηχανισμό Γειτονίας (ΕΝΙ).

«⁴⁵5. Το υπάρχον προσωπικό των Κοινών Τεχνικών Γραμματειών (Κ.Τ.Γ.) των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Ε.Π.) Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας της περιόδου 2007-2013 στελεχώνει τις Κ.Τ.Γ. των Ε.Π. της περιόδου 2014-2020 μετά από εσωτερική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και κατόπιν ειδικής διαδικασίας αξιολόγησης από Επιτροπή, η οποία συστήνεται για το σκοπό αυτόν. Για την κάλυψη των υπολοίπων θέσεων των Κ.Τ.Γ. των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020, δημοσιεύεται ανοιχτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.»

6. Έως τη συγκρότηση της Κοινής Γραμματείας του νέου Διακρατικού Προγράμματος Συνεργασίας «Balkan - Mediterranean 2014 - 2020», τις αρμοδιότητές της ασκεί η ΕΥΔ ΕΠ Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Άρθρο 42

Διαχείριση Μηχανισμού «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ/CEF) και Ταμείου Αλληλεγγύης

«⁴⁶1. Τις αρμοδιότητες του προγραμματισμού, της αξιολόγησης, καθώς και της παρακολούθησης και του συντονισμού της εφαρμογής του Μηχανισμού «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη» στους τομείς των Μεταφορών, της Ενέργειας και των Τηλεπικοινωνιών ασκεί η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής (ΕΥΣΕ) της ΕΑΣ. Με τις υπουργικές αποφάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 58 καθορίζεται η άσκηση των αρμοδιοτήτων προ-αξιολόγησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των έργων / δράσεων στους ανωτέρω τομείς από τις κατά περίπτωση αρμόδιες ειδικές υπηρεσίες διαχείρισης».

2. Οι διαδικασίες διαχείρισης και ελέγχου των έργων / δράσεων, που χρηματοδοτούνται από το Μηχανισμό, οι χρηματοδοτικές ροές, οι πληρωμές, η χρήση και εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στο ΟΠΣ και κάθε σχετικό θέμα ορίζονται με Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

3. Τα καθήκοντα της Αρχής Πιστοποίησης ασκεί η Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων.

[⁴⁷4. Τα καθήκοντα της Αρχής Ελέγχου, όπως αυτά ορίζονται στο Σύστημα Διαχείρισης του Μηχανισμού, αναλαμβάνει η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΑ)].

⁴⁵Η παρ. 5 τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 παρ.2 Ν.4351/2015 (ΦΕΚ Α 164/4.12.2015)

⁴⁶Η παρ.1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.9 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

⁴⁷Η παρ. 4 ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ από 23.12.2014 σύμφωνα με το άρθρο 111 παρ. 4α και 5 Ν.4497/2017 (ΦΕΚ Α 171/13.11.2017)

5. Την αρμοδιότητα της υποβολής αιτημάτων κινητοποίησης του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ευθύνη συντονισμού, παρακολούθησης και κλεισίματος των χρηματοδοτήσεων του Ταμείου Αλληλεγγύης, αναλαμβάνει η ΕΥΣΕ της ΕΑΣ.

«⁴⁸Οι Διαχειριστικές Αρχές του άρθρου 7 δύνανται να αναλαμβάνουν καθήκοντα σχετικά με την υλοποίηση των ως άνω χρηματοδοτήσεων, σύμφωνα με σχετική πρόβλεψη στην Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής βάσει του αιτήματος χρηματοδότησης που υποβάλλεται από την ΕΥΣΕ. Τα καθήκοντα της ανεξάρτητης αρχής ελέγχου, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΚ) 2012/2002 του Συμβουλίου, αναλαμβάνει η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου».

Άρθρο 43 **Διαχείριση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στο πλαίσιο του στόχου** **Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία**

1. Για κάθε ΕΠ Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας συνιστάται Κοινή Γραμματεία ως διοικητική μονάδα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 23 παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 1299/2013 και, σύμφωνα με τους ειδικούς όρους των συμφωνιών με τα επιμέρους Κράτη Εταίρους.

2. Με Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται η διαδικασία συγκρότησης κάθε Κοινής Γραμματείας, ο τρόπος συμμετοχής, απόσπασης ή πρόσληψης προσωπικού σε αυτές από το δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, από την Ελλάδα ή το εξωτερικό, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

3. Αρμόδια για τις διαδικασίες επαληθεύσεων των δαπανών που πραγματοποιούν Δικαιούχοι που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα στο πλαίσιο των ΕΠ του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», την ευθύνη διαχείρισης των οποίων έχει η ΕΥΔ των ΕΠ του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», είναι ειδική προς τούτο Μονάδα.

4. Για τη διενέργεια των επαληθεύσεων συγκροτείται ειδικό για το σκοπό αυτό μητρώο επαληθευτών - ελεγκτών, το οποίο θα στελεχωθεί με διαδικασία ανοικτής πρόσκλησης, αποστολής βιογραφικών και διαγωνιστική διαδικασία επιλογής. Η αρμόδια Μονάδα αναλαμβάνει την τήρηση του μητρώου, την εκπαίδευση των ελεγκτών - επαληθευτών, τη λειτουργία ειδικού πληροφοριακού συστήματος, καθώς και διοικητικά θέματα διαδικασίας ελέγχων, π.χ. επικοινωνία με φορείς, αρχειοθέτηση, διαμόρφωση ειδικών χώρων διεξαγωγής ελέγχων, δειγματοληπτικές επαναλήψεις ελέγχων, αξιολόγηση ελεγκτών κλπ.

5. Ειδικά θέματα για τη συγκρότηση, λειτουργία και αποζημίωση του μητρώου θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (προσόντα προσκαλούμενων, εμπειρία στη διαχείριση έργων, ρήτρα αμεροληψίας και σύγκρουσης συμφερόντων, διαδικασίες εκπαίδευσης και εξετάσεων κ.λπ.).

6. Η σχετική τεχνογνωσία για τη διαδικασία συγκρότησης του μητρώου λαμβάνεται τόσο από το μητρώο ΕΜΠΑ και ΕΜΠΕ του 3908/2011, όσο και από παρόμοια μητρώα αξιολογητών του ΕΦΕΠΑΕ και άλλων ΕΠ.

---

48 Το 2ο και 3ο εδ. της παρ. 5 προστέθηκαν με το άρθρο 111 παρ. 4β Ν. 4497/2017 (ΦΕΚ Α 171/13.11.2017) με ισχύ από 23.12.2014 σύμφωνα με το άρθρο 111 παρ. 5 Ν. 4497/2017 (ΦΕΚ Α' 171/13.11.2017)

Άρθρο 44 **Ειδικά θέματα του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ)**

1. Η εθνική και η συμμετοχή του ΧΜ ΕΟΧ, για όλες τις πράξεις που εντάσσονται στα προγράμματα του ΕΟΧ είναι δημόσιες επενδύσεις κατά την οικεία νομοθεσία και μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.
2. Η απόφαση ένταξης πράξεων σε Πρόγραμμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σύστημα διαχείρισης του ΕΟΧ, αποτελεί αυτοδίκαια πρόταση εγγραφής σε ΣΑ του φορέα χρηματοδότησης.
3. Οι χρηματοδοτήσεις πραγματοποιούνται το συντομότερο δυνατό και στο συνολικό ποσό της δημόσιας συνεισφοράς. Κανένα ποσό και για οποιαδήποτε αιτία δεν παρακρατείται, ούτε εισπράττεται οποιαδήποτε ειδική επιβάρυνση ή άλλο τέλος ισοδύναμου αποτελέσματος το οποίο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των ποσών αυτών.
4. Τα καθήκοντα της Αρχής Πιστοποίησης, όπως αυτά ορίζονται κάθε φορά στον κανονισμό για την εφαρμογή του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του ΕΟΧ και στο εθνικό σύστημα διαχείρισης ΕΟΧ, ασκεί η Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων.
5. Τα καθήκοντα της Αρχής Ελέγχου, όπως αυτά ορίζονται κάθε φορά στον κανονισμό για την εφαρμογή του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του ΕΟΧ και στο εθνικό σύστημα διαχείρισης ΕΟΧ, ασκεί η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΑ).
6. Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού για το κομμάτι της εθνικής χρηματοδότησης του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του ΕΟΧ διενεργούνται μέσω του κεντρικού λογαριασμού που προβλέπεται στην τελευταία υποπερίπτωση της παραγράφου 22 του κεφαλαίου Γ του 3ου παραρτήματος του ν. 3845/2014 (Α` 65).
7. Η εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας του ΧΜ ΕΟΧ, γίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 4/2002 όπως ισχύει, αναλογικά εφαρμοζόμενων για το ΧΜ ΕΟΧ και με την επιφύλαξη τήρησης των προβλεπόμενων στον Κανονισμό για την εφαρμογή του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του ΕΟΧ και στο εθνικό σύστημα διαχείρισης ΕΟΧ.
8. Με απόφαση του ΓΓ ΔΕ - ΕΣΠΑ δύναται να ορίζονται οι Ειδικές Υπηρεσίες του παρόντος Νόμου και η ΜΟΔ ΑΕ, οι οποίοι αναλαμβάνουν την υλοποίηση συγκεκριμένων ενεργειών της Τεχνικής Βοήθειας του ΧΜ ΕΟΧ σε Εθνικό Επίπεδο.

Άρθρο 45 **«Διαχείριση Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση»⁴⁹**

Α' Διαχείριση Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους

1. Το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους που ιδρύθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 223/2014, τον οποίο συμπλήρωσε ο Συμπληρωματικός Κανονισμός 532/2014, εφεξής καλούμενο ΤΕΒΑ, υποστηρίζει εθνικά συστήματα μέσω των

⁴⁹Ο τίτλος του άρθρου 45 αντικαταστάθηκε, το κείμενο του αριθμήθηκε ως παρ. Α με υπότιτλο «Διαχείριση Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους» και τέλος προστέθηκε η παρ. Β με τον υπότιτλο «Διαχείριση Ταμείου Προσαρμογής στην παγκοσμιοποίηση» με το άρθρο 63 Ν.4331/2015 (ΦΕΚ Α 69/2.7.2015)

οποίων διανέμονται στους άπορους τρόφιμα ή/και βασική υλική συνδρομή, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 του προαναφερόμενου Κανονισμού.

2. Εθνική Αρχή Συντονισμού της Εφαρμογής του ΤΕΒΑ είναι το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας - Γενική Γραμματεία Πρόνοιας.

3. Τα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής του άρθρου 32 του Κανονισμού, καθώς και εκείνων που περιλαμβάνονται σε άλλα άρθρα αυτού ή/και του Συμπληρωματικού, αναλαμβάνει το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ), το οποίο εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

4. Τα καθήκοντα της Αρχής Πιστοποίησης του άρθρου 33 του Κανονισμού του ΤΕΒΑ αναλαμβάνει η Αρχή Πιστοποίησης, η οποία συνιστάται στο πλαίσιο του άρθρου 10 του παρόντος νόμου.

5. Τα καθήκοντα της Αρχής Ελέγχου του άρθρου 33 του Κανονισμού, αναλαμβάνει η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΑ), η οποία συνιστάται στο πλαίσιο του άρθρου 11 του παρόντος νόμου.

6. Οι διαδικασίες διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, των χρηματοδοτικών ροών, των πληρωμών, η χρήση και εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στο ΟΠΣ, η ανταλλαγή δεδομένων κ.λπ., καθορίζονται με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

7. Οι δικαιούχοι φορείς πράξεων της παραγράφου 7 του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 223/2014 και οι Οργανώσεις - Εταίροι της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, οι οποίοι θα συνεργαστούν για την υλοποίηση των Πράξεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος, συνυπογράφουν πρωτόκολλο συνεργασίας και δύναται να χρησιμοποιούν την επωνυμία: «Κοινωνική Σύμπραξη .....», στην οποία προστίθεται το όνομα της οικείας Περιφερειακής Ενότητας ή άλλης περιοχής την οποία αφορά η αντίστοιχη Πράξη.

8. Οι διαδικασίες, τα κριτήρια και οι όροι ένταξης των ωφελουμένων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα, καθορίζονται με Απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας. Με όμοιες αποφάσεις ρυθμίζονται: α) τα θέματα που αφορούν στον καθορισμό των ειδών που θα διανεμηθούν, ανάλογα με τις διαμορφούμενες κοινωνικές συνθήκες και τις ανάγκες των ωφελουμένων, καθώς και στις διαδικασίες προμήθειάς τους και β) κάθε θέμα σχετικό με την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Β. «Διαχείριση Ταμείου Προσαρμογής στην παγκοσμιοποίηση»

«Β.1. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση, που ιδρύθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1309/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για την περίοδο 2014-2020, εφεξής καλούμενο ΕΤΠ, δίνει τη δυνατότητα στα κράτη - μέλη να δεικνύουν αλληλεγγύη προς τους εργαζόμενους που απολύονται λόγω πλεονασμού και τους αυτοαπασχολούμενους των οποίων η επαγγελματική δραστηριότητα έχει παύσει εξαιτίας των σημαντικών διαρθρωτικών αλλαγών στις παγκόσμιες εμπορικές ροές που επιφέρει η παγκοσμιοποίηση, ως αποτέλεσμα της συνέχισης της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης ή μιας νέας παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Οι ενέργειες που απολαμβάνουν χρηματοδοτικής συνεισφοράς από το ΕΤΠ αποσκοπούν να διασφαλισθεί ότι ο μεγαλύτερος δυνατός αριθμός δικαιούχων που συμμετέχουν σε αυτές τις ενέργειες ευρίσκουν διατηρήσιμη απασχόληση, το συντομότερο δυνατόν.

2. Εθνική Αρχή Συντονισμού της Εφαρμογής του ΕΤΠ 2014-2020 και Διαχειριστική Αρχή είναι το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων και συγκεκριμένα η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, έτσι όπως περιγράφεται στο άρθρο 18, παράγραφος 6 του ν. 4314/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Μέχρι την υπογραφή και δημοσίευση της υπουργικής απόφασης για την εφαρμογή της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 παρ. 6 του ν. 4314/2014, καθήκοντα Αρχής Διαχείρισης ασκεί η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Συγχρηματοδοτούμενων Ενεργειών από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΥΕ-ΕΚΤ) της Γενικής Γραμματείας Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του ίδιου Υπουργείου.

3. Τα καθήκοντα της Αρχής Πιστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1309/ 2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (2014-2020) και το άρθρο 59 παρ. 3 του Κανονισμού 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, αναλαμβάνει η Αρχή Πιστοποίησης, η οποία συνιστάται στο πλαίσιο του άρθρου 10 του παρόντος νόμου.

4. Τα καθήκοντα της Αρχής Ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1309/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (2014-2020) και το άρθρο 59 παρ. 3 του Κανονισμού 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, αναλαμβάνει η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), η οποία συνιστάται στο πλαίσιο του άρθρου 11 του παρόντος νόμου.

5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού και του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση, τα θέματα που αφορούν στον προγραμματισμό, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο της υλοποίησης των ενεργειών που απολαύουν χρηματοδοτικής συνεισφοράς από το ΕΤΠ 2014-2020.»

Άρθρο 46

Ειδική Υπηρεσία Βιώσιμης Ανάπτυξης και Υποδομών ΣΔΙΤ

1. Συνιστάται Υπηρεσία στην Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με την ονομασία «Ειδική Υπηρεσία Βιώσιμης Ανάπτυξης και Υποδομών ΣΔΙΤ» η οποία είναι ανεξάρτητη διοικητική μονάδα επιπέδου Διεύθυνσης Υπουργείου και υπάγεται διοικητικά στον Ειδικό Γραμματέα ΣΔΙΤ.

2. Στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Βιώσιμης Ανάπτυξης και Υποδομών ΣΔΙΤ δύναται να ανατίθεται η υλοποίηση Μέσων Χρηματοοικονομικής Τεχνικής για τη χρηματοδότηση δράσεων βιώσιμων αναπτυξιακών επενδύσεων και υποδομών ΣΔΙΤ στο πλαίσιο της χωρικής και αστικής ανάπτυξης. Για την άσκηση αυτής της αρμοδιότητας, διαχειρίζεται πόρους των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων μέσω των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2014-2020, σύμφωνα με τα άρθρα 37-45 του Κανονισμού.

3. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας καθορίζεται η διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας σε μονάδες επιπέδου τμήματος Υπουργείου και οι αρμοδιότητες κάθε μίας.

Άρθρο 47 **Εφαρμογή κρατικών ενισχύσεων**

1. Στις περιπτώσεις δράσεων/πράξεων κρατικών ενισχύσεων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας εγκρίνονται οι εκάστοτε προκηρύξεις προς τους δικαιούχους ενισχύσεων στις οποίες ορίζονται οι δικαιούχοι των ενισχύσεων, οι επιλέξιμες δαπάνες, οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια υπαγωγής, οι προθεσμίες και κάθε σχετικό θέμα. Στις περιπτώσεις δράσεων/πράξεων κρατικών ενισχύσεων που εντάσσονται στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά προγράμματα, η απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας εκδίδεται μετά από πρόταση του αρμόδιου Περιφερειάρχη.

2. Στην εν λόγω απόφαση δύναται να προβλέπεται η δυνατότητα να πιστοποιούνται οι δαπάνες των επί μέρους έργων από ορκωτούς λογιστές, οι οποίοι υποβάλουν σχετική βεβαίωση περί της νομιμότητας και της κανονικότητας διενέργειας των δαπανών, της ορθής λογιστικής καταχώρησης αυτών, της εξόφλησής τους, καθώς και ότι οι δαπάνες πραγματοποιήθηκαν εντός της επιλέξιμης περιόδου, ότι αφορούν το συγκεκριμένο έργο, ότι υπήρξε συμμόρφωση με τους όρους της απόφασης χορήγησης της ενίσχυσης και ότι υπάρχουν επαρκή δικαιολογητικά. Ο ορκωτός λογιστής επιλέγεται από τον δικαιούχο και η δαπάνη του είναι επιλέξιμη στο οικείο πρόγραμμα και μέχρι τρεις μήνες από την λήξη του έργου.

3. Οι προκηρύξεις των ενισχύσεων δημοσιεύονται μέσω του διαδικτυακού τόπου του αντίστοιχου ΕΠ, του www.espa.gr και του ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

4⁵⁰. «Για τις ανάγκες αξιολόγησης προτάσεων, καθώς και παρακολούθησης της εκτέλεσης των δράσεων RIS3, που υλοποιούνται στο πλαίσιο Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, δύναται να χρησιμοποιείται το Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών του άρθρου 27 του Ν. 4310/2014 (Α 258). Για τον καθορισμό της καταβαλλόμενης αποζημίωσης ισχύουν τα οριζόμενα με την κοινή υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ'εξουσιοδότηση των διατάξεων του εβδόμου και ογδόου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 21 του Ν. 4354/2015 (Α 176) για τον καθορισμό της αποζημίωσης των εμπειρογνομόνων, πιστοποιητών και μελών των επιτροπών για την αξιολόγηση και υλοποίηση έργων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας».

Άρθρο 48 **Τεχνική βοήθεια**

1. Οι ενέργειες τεχνικής βοήθειας αφορούν στον προγραμματισμό, σχεδιασμό, προετοιμασία, διαχείριση, παρακολούθηση, αξιολόγηση, δημοσιότητα, εφαρμογή και έλεγχο των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Οι ανωτέρω ενέργειες χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους μέσω του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων.

2. Οι ενέργειες τεχνικής βοήθειας συνίστανται ιδίως στην προμήθεια αγαθών και λήψη υπηρεσιών, την κάλυψη λειτουργικών δαπανών και δαπανών αμοιβών

⁵⁰ Η παρ. 4 προστέθηκε με το άρθρο 72 παρ. 2 του Ν. 4443/2016 (ΦΕΚ Α'232)

προσωπικού, καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη δαπάνη που αποσκοπεί στην ενίσχυση της υλοποίησης των στόχων και των προγραμμάτων της παραγράφου 1.

3. Δικαιούχοι πράξεων τεχνικής βοήθειας, στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας του οικείου ΕΠ είναι οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης, οι οποίες καταρτίζουν και εκτελούν προγράμματα ενεργειών τεχνικής βοήθειας, τα οποία εγκρίνονται από τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα ή Περιφερειάρχη. Δικαιούχοι πράξεων τεχνικής βοήθειας δύναται να είναι και οι επιτελικές δομές ΕΣΠΑ, καθώς και δικαιούχοι όπως θα καθορίζονται από το Έγγραφο Εξειδίκευσης του ΕΠ Τα προγράμματα ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας συμπεριλαμβάνονται στην εξειδίκευση του ΕΠ του άρθρου 19.

4. Οι Ειδικές Υπηρεσίες της ΕΑΣ, η ΜΟΔ ΑΕ, η ΕΥ Διαχείρισης Βιώσιμης Ανάπτυξης και Υποδομών ΣΔΙΤ, η Αρχή Πιστοποίησης, οι Επιτελικές Δομές ΕΣΠΑ των Υπουργείων, η Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων, η Γενική Διεύθυνση Πληροφορικής, η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και η Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ασκούν καθήκοντα δικαιούχου ενεργειών τεχνικής βοήθειας και καταρτίζουν και εκτελούν προγράμματα ενεργειών τεχνικής βοήθειας, στο πλαίσιο του ΕΠ τεχνική βοήθεια, καθώς και δικαιούχοι όπως θα καθορίζονται από το Έγγραφο Εξειδίκευσης του ΕΠ. Η Αρχή Ελέγχου καταρτίζει και εκτελεί πρόγραμμα ενεργειών τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται μόνο από εθνικούς πόρους.

5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας μπορούν να καθορίζονται οι επιλέξιμες κατηγορίες ενεργειών τεχνικής βοήθειας, τα όρια χρηματοδότησης ανά κατηγορία ενεργειών, οι κατηγορίες δαπανών για το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος και το σκέλος που καλύπτεται από εθνικούς πόρους, οι διαδικασίες δημοσιότητας που εφαρμόζονται για την ανάθεση προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Τα προγράμματα ενεργειών τεχνικής βοήθειας διακρίνονται στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος και στο σκέλος που καλύπτεται από αμιγώς εθνικούς πόρους. Το μέρος των προγραμμάτων αυτών που χρηματοδοτείται από αμιγώς εθνικούς πόρους εγκρίνεται σε κάθε περίπτωση και σε ετήσια βάση από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, ύστερα από σχετική εισήγηση της ΕΑΣ/ΕΥΣΑΑ.

6⁵¹. Η εκτέλεση ενεργειών τεχνικής βοήθειας γίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 4/2002, αναλόγως εφαρμοζόμενες για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 και με την επιφύλαξη του ενωσιακού δικαίου και της υπουργικής απόφασης της προηγούμενης παραγράφου.

7. Με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, δύνανται να συγκροτούνται επιτροπές ή ομάδες εργασίας και να ορίζονται εμπειρογνώμονες ή/και αξιολογητές στο πλαίσιο ενεργειών τεχνικής βοήθειας του παρόντος άρθρου, για την υποβοήθηση του έργου των Ειδικών Υπηρεσιών ή της Εθνικής Αρχής Συντονισμού ή της Αρχής Πιστοποίησης. Ειδικά για το ΠΑΑ και το ΕΠΑΛΘ, ως αρμόδιος ορίζεται ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων.

8⁵². «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών δύνανται να ρυθμίζονται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 1 παράγραφοι 9, 3, 10 και 11 παρ. 2, της υποπαραγράφου Δ9 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (Α` 94), τα χιλιόμετρα όρια για μετακίνηση εντός και εκτός έδρας, το επιτρεπόμενο όριο των ημερών μετακίνησης εκτός έδρας, το καθεστώς αναγνώρισης εξόδων διανυκτέρευσης, καθώς και οι όροι καταβολής της ημερήσιας αποζημίωσης, για τις μετακινήσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο

⁵¹Σύμφωνα με το άρθρο 377 παρ.1 περ. 5 και 62 σε συνδυασμό με το άρθρο 379 παρ. 13 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α 147/8.8.2016) η παρούσα παρ. 6 ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ από 1.1.2017.

⁵²Η παρ.8 αντικαταστάθηκε με την παρ.3 άρθρου 64 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

ενεργειών τεχνικής βοήθειας του ΕΣΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των ΠΑΑ και ΕΠΑΛΘ, του ΕΟΧ και του Μηχανισμού «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη».

⁵³. «Η υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών του ΕΣΠΑ 2014-2020 και της Κεντρικής Υπηρεσίας της ΜΟΔ ΑΕ εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, στην οποία αναφέρονται σαφή και συγκεκριμένα στοιχεία που δικαιολογούν την ανωτέρω υπερωριακή εργασία. Στην απόφαση αυτή καθορίζεται ο αριθμός των υπαλλήλων, το χρονικό διάστημα και οι ώρες υπερωριακής απασχόλησής τους. ⁵⁴Οι πιστώσεις για την υπερωριακή απασχόληση των παραπάνω υπαλλήλων εγγράφονται στις συλλογικές αποφάσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων των Υπουργείων Οικονομίας και Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αντίστοιχα». Η αποζημίωση για το σύνολο του προσωπικού δύναται να καταβάλλεται από τη ΜΟΔ ΑΕ και θα καλύπτεται από τη συγχρηματοδοτούμενη Τεχνική Βοήθεια των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020. Ειδικότερα ζητήματα εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου δύναται να ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης.».

Άρθρο 49 **Δικαιώματα και Υποχρεώσεις δικαιούχων**

1. Δικαίωμα υποβολής προτάσεων προς ένταξη σε ΕΠ έχει κάθε δικαιούχος, όπως ορίζεται στο άρθρο 1, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις προσκλήσεις / προκηρύξεις που εκδίδονται για την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης.

2. Η υποβολή πρότασης ένταξης έργου από μέρους των ενδιαφερομένων δικαιούχων σε ένα ΕΠ γίνεται με τη χρήση τυποποιημένου Τεχνικού Δελτίου Έργου, το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

α) Την ταυτότητα του έργου, όπου περιγράφονται γενικά στοιχεία της ταυτότητας της πράξης, με τα οποία αυτή ταυτοποιείται στα διάφορα επίπεδα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς, μέσω συγκεκριμένων κωδικών του ΟΠΣ, καθώς και στοιχεία σχετικά με τους Φορείς που εμπλέκονται στον προγραμματισμό, στην υλοποίηση, χρηματοδότηση και λειτουργία της πράξης.

β) Το φυσικό αντικείμενο, όπου παρατίθεται συνοπτική περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της πράξης, με αναφορά στα βασικά τεχνικά / λειτουργικά και άλλα χαρακτηριστικά της, στη μεθοδολογία υλοποίησης της πράξης (αναφορά στην ανάλυση και αιτιολόγηση της σκοπιμότητας υλοποίησης των επί μέρους υποέργων της πράξης), καθώς και στα παραδοτέα αυτής ανά υποέργο.

γ) Το χρονοδιάγραμμα των βημάτων ωρίμανσης και υλοποίησης το οποίο συμπληρώνεται από το φορέα του έργου λαμβάνοντας υπόψη τυπικά χρονοδιαγράμματα που δημιουργούνται με ευθύνη της ΜΟΔ και τίθενται στη διάθεση των ΔΑ από την ΕΑΣ, συνεκτιμώντας τις ιδιαιτερότητες κάθε έργου. Η πληρότητα της συμπλήρωσης του χρονοδιαγράμματος αποτελεί κριτήριο επιλογής και αξιολογείται από τη Διαχειριστική Αρχή, η οποία δύναται να ζητήσει την προσαρμογή του, προκειμένου αφενός να είναι ρεαλιστικό και αφετέρου να οδηγεί σε έγκαιρη απορρόφηση - αξιοποίηση των αναλογούντων πόρων. Το χρονοδιάγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει και την εκτιμώμενη χρονική κατανομή των εκταμιεύσεων, επικαιροποιείται περιοδικά με βάση τα διαλαμβανόμενα και τις σχετικές οδηγίες της ΕΑΣ.

⁵³ Η παρ.9 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.3 άρθρου 58 Ν.4465/2017 (ΦΕΚ Α 47/4.4.2017).

⁵⁴ Το τρίτο εδάφιο της παρ. 9 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 105 Ν.4485/2017 (ΦΕΚ Α 114/4.8.2017).

δ) Τους δείκτες παρακολούθησης, και πιο συγκεκριμένα τους δείκτες εκροών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας, στους οποίους συμβάλλει η πράξη με την υλοποίηση και λειτουργία της, καθώς και στους δείκτες απασχόλησης που η εκτέλεση και λειτουργία της πράξης δημιουργεί.

ε) Τα στοιχεία σκοπιμότητας που αφορούν στη σκοπιμότητα της προτεινόμενης πράξης, σε συνάρτηση με τους στόχους που εξυπηρετεί, καθώς και τις τυχόν σχέσεις της προτεινόμενης πράξης με άλλες πράξεις και με τις επί μέρους τομειακές πολιτικές.

στ) Το χρηματοδοτικό σχέδιο, με στοιχεία που αφορούν στο οικονομικό αντικείμενο της πράξης.

ζ) Το φορέα λειτουργίας του έργου και το εκτιμώμενο ετήσιο κόστος λειτουργίας ή/και συντήρησης του έργου.

3. Η Διαχειριστική Αρχή διασφαλίζει την πρόσβαση των δικαιούχων στις σχετικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων επικαιροποιημένων πληροφοριών όταν κρίνεται απαραίτητο και λαμβάνοντας υπόψη την προσβασιμότητα των ηλεκτρονικών ή άλλων υπηρεσιών επικοινωνίας, τουλάχιστον ως προς τα ακόλουθα:

α) τις ευκαιρίες χρηματοδότησης και την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων,

β) τους όρους επιλεξιμότητας των δαπανών, οι οποίοι πρέπει να τηρούνται προκειμένου να είναι δυνατή η χρηματοδότηση στο πλαίσιο ενός ΕΠ,

γ) την περιγραφή των διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων χρηματοδότησης και τις σχετικές προθεσμίες,

δ) τα κριτήρια επιλογής των πράξεων που θα χρηματοδοτηθούν,

ε) τους κανόνες δημοσιότητας και επικοινωνίας.

4. Ο δικαιούχος παρέχει στις αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την αξιολόγηση και τη μετέπειτα παρακολούθηση του έργου, μεταξύ αυτών αιτιολόγηση της σκοπιμότητας του έργου, προϋπάρχουσες ενέργειες για την ωρίμανσή του, προϋπολογισμό με την απαραίτητη τεκμηρίωση, κατάλογο συμβάσεων που προτίθεται να συνάψει, τρόπο ανάθεσης και χρονική διάρκεια του έργου.

5. Κατά την εκτέλεση ενός ενταγμένου έργου, ο δικαιούχος υποχρεούται να παρέχει στις Διαχειριστικές Αρχές όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που ζητούνται για την πρόοδο του έργου και να επιτρέπει την επίσκεψη στελεχών της Διαχειριστικής Αρχής ή εξουσιοδοτημένων οργάνων της στον τόπο υλοποίησης του έργου για επιτόπια επαλήθευση. Ο δικαιούχος υποχρεούται να παρέχει χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση περιοδική πληροφόρηση για την οικονομική και φυσική πρόοδο του έργου. Κατά την ολοκλήρωση ενός έργου ο δικαιούχος υποχρεούται να καταρτίζει αναλυτική έκθεση όπου θα περιγράφεται το υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο, οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν και το αποτέλεσμα που επιτεύχθηκε σε σχέση με το εγκριθέν.

6. Ο δικαιούχος λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις και τα ειδικά χαρακτηριστικά του προς ανάθεση συγχρηματοδοτούμενου έργου, όπως το αντικείμενό του, την εκτιμώμενη αξία του, τον τόπο εκτέλεσής του προβαίνει στην κατάλληλη δημοσιοποίηση της διακήρυξης προκειμένου να διασφαλίσει επαρκή βαθμό δημοσιότητας.

7. Ο δικαιούχος είναι υπεύθυνος για την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος με τα δεδομένα και έγγραφα των έργων που υλοποιεί και ειδικότερα:

(α) την υποχρεωτική ενημέρωση με ηλεκτρονικό τρόπο του ΟΠΣ για τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση πράξεων και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου των πράξεων.

β) για την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΟΠΣ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις.

8. Ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να πραγματοποιήσει διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων.

9. Ο δικαιούχος θα πρέπει να εξασφαλίζει στα αρμόδια στελέχη του τις σχετικές υποδομές για την πρόσβαση στο ΟΠΣ.

Άρθρο 50

Διοικητική και επιχειρησιακή ικανότητα δικαιούχων

1. Η αρχική εκτίμηση της διοικητικής, χρηματοοικονομικής και επιχειρησιακής ικανότητας του δικαιούχου διενεργείται από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή κατά τη διαδικασία αξιολόγησης της εκάστοτε πράξης και πριν την επιλογή της για χρηματοδότηση από τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020. Η εκτίμηση αυτή επαναβεβαιώνεται, μέσω των διαδικασιών παρακολούθησης και επαληθεύσεων, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της συγκεκριμένης πράξης έως και την ολοκλήρωσή της.

2. Για το σκοπό αυτό ο δικαιούχος οφείλει, τόσο κατά την διαδικασία επιλογής όσο και κατά τη διάρκεια υλοποίησης και έως την ολοκλήρωση των πράξεων για τις οποίες κρίθηκε αρχικά επαρκής, να αποδεικνύει τη διοικητική, χρηματοοικονομική και επιχειρησιακή επάρκειά του και να προσκομίζει όλα τα απαραίτητα στοιχεία όπως αυτά αποτυπώνονται στις διαδικασίες και τα τυποποιημένα έντυπα του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

3. Μέρος ή και το σύνολο των κριτηρίων εκτίμησης της διοικητικής, χρηματοοικονομικής και επιχειρησιακής ικανότητας του δικαιούχου μπορεί να καλυφθεί και μέσω σχετικής πιστοποίησης από τρίτους φορείς.

4. Για την εξασφάλιση της επαρκούς διοικητικής και επιχειρησιακής ικανότητας, υλοποιούνται παρεμβάσεις για τη υποστήριξη των δικαιούχων. Ειδικότερες ρυθμίσεις που αφορούν στη διαδικασία εκτίμησης της διοικητικής, χρηματοοικονομικής και επιχειρησιακής ικανότητας του δικαιούχου και το είδος των παρεμβάσεων υποστήριξης των δικαιούχων καθορίζονται με σχετική απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

Άρθρο 51

Μέσα χρηματοδοτικής τεχνικής

1. Στο πλαίσιο των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 δύναται να χρηματοδοτηθούν πράξεις που αφορούν στην ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία ταμείων ή ταμείων χαρτοφυλακίου, όπως ορίζονται στα άρθρα 38 έως και 42 του Κανονισμού.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού δύναται να ιδρύονται ταμεία της παραγράφου 1. Με την ίδια απόφαση προσδιορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη συνεισφορά από ΕΠ σε ταμεία της προηγούμενης παραγράφου.

3⁵⁵. «Στις συμφωνίες χρηματοδότησης του άρθρου 38 του Κανονισμού, το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης ή το ειδικώς εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο. Στις συμφωνίες αυτές δύναται να συνομολογούνται, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων, όροι σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο, τον τρόπο επίλυσης των διαφορών, συμπεριλαμβανομένης και της ρήτηρας διαιτησίας, καθώς και ζητήματα που αφορούν την εκτέλεση των σχετικών αποφάσεων».

«4.⁵⁶ Έργα και δράσεις που αξιοποιούν ανακυκλούμενους πόρους μέσω χρηματοδοτικής τεχνικής προγραμμάτων του ΕΣΠΑ των προγραμματικών περιόδων 2007-2013 και 2014-2020 δύναται να χρηματοδοτούνται από το εθνικό ή το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων».

Άρθρο 52

Μέτρα πρόληψης και καταπολέμησης της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις

1. Η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης της ΕΑΣ είναι υπεύθυνη για τη διαμόρφωση της Εθνικής Στρατηγικής κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις. Η Εθνική Στρατηγική κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις θέτει στόχους και εξειδικεύεται με Σχέδιο Δράσης. Το Σχέδιο Δράσης κατά της απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις συνδέεται και είναι σύμφωνο με την Εθνική Στρατηγική για την καταπολέμηση της Διαφθοράς και υλοποιείται σε συνεργασία με τον Εθνικό Συντονιστή για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.

2. Στο πλαίσιο του ανωτέρω Σχεδίου Δράσης και, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 125 του Κανονισμού καθορίζονται μέτρα πρόληψης και καταπολέμησης της απάτης στις διαδικασίες του ΣΔΕ των συγχρηματοδοτούμενων έργων, η εφαρμογή των οποίων είναι υποχρεωτική για όλες τις Υπηρεσίες που εμπλέκονται στη διαχείριση των ΕΠ. Για την εφαρμογή των μέτρων αυτών, δημιουργείται εσωτερικό δίκτυο συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών που εμπλέκονται στη διαχείριση των διαρθρωτικών δράσεων, υπό το συντονισμό της Ειδικής Υπηρεσίας Θεσμικής Υποστήριξης, η οποία είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων.

3. Σε κάθε Διαχειριστική Αρχή συγκροτείται ομάδα, έργο της οποίας είναι η αξιολόγηση των κινδύνων απάτης, η πρόταση τυχόν διορθωτικών μέτρων και η αναφορά των αποτελεσμάτων στο παραπάνω δίκτυο.

4. Δημιουργείται μηχανισμός υποδοχής και εξέτασης καταγγελιών που αφορούν σε συγχρηματοδοτούμενα έργα της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, ο οποίος τίθεται σε εφαρμογή, σε πλήρη συνεργασία με τον Εθνικό Συντονιστή για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.

⁵⁵ Η παρ. 3 προστέθηκε με το άρθρο 72 παρ. 3 του Ν. 4443/2016 (ΦΕΚ Α'232)

⁵⁶ Η παρ. 4 προστέθηκε με το άρθρο 111 παρ.6 Ν.4497/2017 (ΦΕΚ Α 171/13.11.2017)

Άρθρο 53
Αναδιάρθρωση Ειδικών Υπηρεσιών και συγχώνευση Μονάδων Ειδικών
Υπηρεσιών ΕΣΠΑ 2007-2013

1. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση», η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. 41637/ΔΙΟΕ 769 (Β` 150) όπως ισχύει, αναλαμβάνει αρμοδιότητες και επιτελικής δομής στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, επιπροσθέτως των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στην κ.υ.α. σύστασης για το ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση 2007-2013 και στις τυχόν αποφάσεις εκχώρησης αρμοδιοτήτων Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

«⁵⁷Η ανωτέρω Ειδική Υπηρεσία, μέσω των αρμόδιων μονάδων της, εξακολουθεί να ασκεί τις αρμοδιότητες διαχείρισης για τις τμηματοποιημένες πράξεις του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση 2007-2013, με βάση το ΣΔΕ 2014-2020, μέχρι την ένταξη τους στο Ε.Π. υποδοχής του ΕΣΠΑ 2014-2020».

«⁵⁸Η ανωτέρω Ειδική Υπηρεσία μετονομάζεται σε «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Τομέα Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Επικοινωνιών» και από την έναρξη ισχύος του παρόντος και έως τις 31.3.2017, υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Από 1.4.2017 υπάγεται στο Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης».

2. Η διαχείριση του ΕΠ «Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων» ασκείται από Μονάδα της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού της Εθνικής Αρχής Συντονισμού.

3. Οι αρμοδιότητες της Μονάδας Ε της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού της Εθνικής Αρχής Συντονισμού σχετικά με τη διαχείριση των Περιφερειακών ΕΠ 2007 - 2013 εξακολουθούν να ασκούνται από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Εφαρμογής της Εθνικής Αρχής Συντονισμού.

4. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Παρακολούθησης Λοιπών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων που είχε συσταθεί με την απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών αριθμ. 31405/ΔΔ&ΠΚΠ 2317/20.9.2001 (Β` 1270) «Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας με τίτλο «Υπηρεσία Διαχείρισης και Παρακολούθησης Ταμείου Συνοχής», σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 2860/2000», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις της Ειδικής Υπηρεσίας, σε ό,τι αφορά στον ΕΟΧ, μεταφέρονται στο αυτοτελές τμήμα ΕΟΧ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, από έναρξη ισχύος του π.δ. 116/2014 (Α` 185). Οι Μονάδες Β και Γ συγχωνεύονται με την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, στην οποία μεταφέρεται και το σύνολο του προσωπικού της καταργούμενης Ειδικής Υπηρεσίας, καθώς και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις αυτής.

5. Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΥΣΕ- ΚΤ), η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. 107900/16.3.2001 (Β` 599), υπάγεται στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και αποτελεί Ειδική Υπηρεσία της ΕΑΣ.

⁵⁹«6" «Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στους Τομείς της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ), η οποία συστάθηκε με την κ.υ.α. 15137/30.7.2008 (Β` 1540), όπως ισχύει, δύναται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ή του οικείου Περιφερειάρχη, να αναλαμβάνει τη διαχείριση μέρους τομειακού ή περιφερειακού ΕΠ αντιστοίχως, ή συγκεκριμένα καθήκοντα της

⁵⁷Το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 προστέθηκε με την παρ.4 άρθρου 64 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

⁵⁸ Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 72 Ν. 4443/2016 (ΦΕΚ Α` 232)

⁵⁹Η παρ.6 προστέθηκε με την παρ.4 του άρθρου 6 του Ν.4354/2015 (ΦΕΚ Α 176/ 16.12.2015)

Διαχειριστικής Αρχής του εν λόγω ΕΠ για δράσεις κρατικών ενισχύσεων στους τομείς της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας για την ΠΠ 2014-2020, επιπροσθέτως των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στην κοινή υπουργική απόφαση σύστασης και στις τυχόν αποφάσεις εκχώρησης αρμοδιοτήτων Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης για την ΠΠ 2007-2013.»

«Άρθρο 53A⁶⁰

Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ - ΧΜ ΕΟΧ)»

1. Στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης συστήνεται Ειδική Υπηρεσία Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ - ΧΜ ΕΟΧ), επιπέδου Διεύθυνσης, η οποία υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ και αποτελεί το Εθνικό Σημείο Επαφής, κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό για την εφαρμογή του ΕΟΧ και των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών, όπως εκάστοτε ισχύει.

2. Η ΕΥ - ΧΜ ΕΟΧ είναι αρμόδια για το σχεδιασμό, την οργάνωση της εθνικής στρατηγικής και τις διαβουλεύσεις με την Επιτροπή ΧΜ ΕΟΧ, για τη συνεργασία με την Επιτροπή για την υπογραφή των Μνημονίων Κατανόησης, την εκπροσώπηση της χώρας στις σχέσεις της με την Επιτροπή και το Γραφείο ΧΜ ΕΟΧ, την κατάρτιση και υποβολή των εκθέσεων στρατηγικής και την παρακολούθηση και εποπτεία της φυσικής και οικονομικής προόδου των εγκριθέντων έργων και προγραμμάτων των ΧΜ ΕΟΧ.

3. Το προσωπικό της Ειδικής Υπηρεσίας ανέρχεται σε δέκα (10) άτομα. Για τα θέματα προσωπικού και επιλογής Προϊσταμένου της Ειδικής Υπηρεσίας ΧΜ ΕΟΧ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κεφαλαίου Θ` και του άρθρου 59 του παρόντος νόμου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες και καθορίζονται η διάρθρωση σε Μονάδες, η κατανομή του προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. Καταργείται το άρθρο 39 του π.δ. 116/2014 (Α` 185) και οι αρμοδιότητες και το προσωπικό που υπηρετεί στο καταργούμενο Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου μεταφέρονται στη συνιστώμενη με το παρόν Ειδική Υπηρεσία ΧΜ ΕΟΧ.».

Άρθρο 54

Ενιαίο σύστημα παρακολούθησης δεικτών ΕΣΠΑ 2014-2020

1. Στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 καταρτίζεται "Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ 2014-2020". Στόχος του είναι η ανταπόκριση στις υποχρεώσεις των Κανονισμών των Ευρωπαϊκών και Διαρθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) που συνδέονται με τους δείκτες, το Πλαίσιο Επιδόσεων των Προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020 και την εκ των προτέρων γενική αιρεσιμότητα 7 «Στατιστικά συστήματα και δείκτες αποτελεσμάτων» του Παραρτήματος ΧΙ του Κανονισμού.

⁶⁰ Το άρθρο 53A προστέθηκε με το άρθρο 59 Ν.4465/2017 (ΦΕΚ Α 47/4.4.2017).

Το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών καλύπτει όλους τους δείκτες των ΕΠ/ΠΕΠ, όλων των Ευρωπαϊκών και Διαρθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) που εισάγονται στη βάση δεδομένων SFC2014, συμπεριλαμβανομένων των δεικτών του Πλαισίου Επιδόσεων. Οι δείκτες του παρακολουθούνται και μέσω του ΟΠΣ.

2. Αρμόδια Υπηρεσία για το σχεδιασμό και εφαρμογή του Ενιαίου Συστήματος Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ 2014-2020 είναι η ΕΑΣ/ΕΥΣΣΑΑΠ, η οποία μεριμνά για την ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών, την κατάρτιση των εμπλεκόμενων στελεχών, την ανάπτυξη και μεταφορά τεχνογνωσίας και την ανάπτυξη διαδικασιών και εργαλείων, συνεπικουρούμενη από τις Διαχειριστικές Αρχές και λοιπές υπηρεσίες κατά περίπτωση.

3. Το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ εγκρίνεται με Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ.

4. Η εφαρμογή των ρυθμίσεων του Ενιαίου Συστήματος Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ είναι υποχρεωτική για τις Διαχειριστικές Αρχές, τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης και τους Δικαιούχους. Η ΕΑΣ/ΕΥΣΣΑΑΠ εκδίδει κατευθύνσεις, αναφορές και οδηγίες για τους δείκτες, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

5. Για την πλήρη εφαρμογή των ρυθμίσεων του Ενιαίου Συστήματος Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ, η Εθνική Αρχή Συντονισμού/ΕΥΣΣΑΑΠ λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα διασφάλισης της πληρότητας και ποιότητας των σχετικών τηρούμενων στοιχείων, πρόληψης και αποφυγής εφαρμογής μέτρων αναστολής πληρωμών ή δημοσιονομικών διορθώσεων δυνάμει των άρθρων 19.5,22 και 142.1.δ του Κανονισμού.

«Άρθρο 54A⁶¹

1. Το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού υπέχει θέση «Υπεύθυνου Επεξεργασίας», σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 2 στοιχείο ζ` του Ν. 2472/1997 για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των συμμετεχόντων σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και υλοποιούνται στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

2. Οι Ειδικές Υπηρεσίες του παρόντος Νόμου, εκτός των Ειδικών Υπηρεσιών που υπάγονται στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, το οποίο υπέχει θέση «Υπευθύνου επεξεργασίας» και επεξεργάζεται άμεσα τα δεδομένα κατά την προηγούμενη παράγραφο, οι Ενδιάμεσοι Φορείς που διαχειρίζονται τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, καθώς και οι Δικαιούχοι που έχουν την ευθύνη για την υλοποίηση των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο υπέχουν θέση «Εκτελούντος την Επεξεργασία» για λογαριασμό του «Υπεύθυνου Επεξεργασίας», σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 2 στοιχείο η` του Ν. 2472/1997. Οι εν λόγω Ειδικές Υπηρεσίες, Ενδιάμεσοι Φορείς και Δικαιούχοι υποχρεούνται να συμμορφώνονται πλήρως προς τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για το σκοπό της εφαρμογής και υλοποίησης των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των προσώπων που συμμετέχουν στις πράξεις αυτές ως ωφελούμενοι.

⁶¹Το άρθρο 54A προστέθηκε με το άρθρο 14 παρ.10 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

3. Η επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 2472/1997, επιτρέπεται χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων τους που συμμετέχουν ως άμεσα ωφελούμενοι από τις πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο των οικείων επιχειρησιακών προγραμμάτων, για τους σκοπούς της υλοποίησης των προγραμμάτων αυτών και της άσκησης αξιολόγησης και ελέγχου ως προς την εν λόγω υλοποίηση».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Άρθρο 55 Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα

1. Στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) καταχωρίζονται, κυρίως, δεδομένα που αφορούν στις διαδικασίες και στα στοιχεία προγραμματισμού, διαχείρισης, ελέγχου και υλοποίησης του ΕΣΠΑ, των προγραμμάτων και των πράξεων, στους εμπλεκόμενους φορείς και πρόσωπα, καθώς και δεδομένα που αφορούν στο Χρηματοδοτικό Μηχανισμό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Η καταχώριση των δεδομένων αυτών έχει ως στόχο την παρακολούθηση της υλοποίησης των προγραμμάτων, καθώς επίσης την αυτοματοποίηση των διοικητικών διαδικασιών και τη χρονολογική παρακολούθησή τους, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις του Κανονισμού και του Συστήματος Διαχείρισης του ΕΟΧ.

2. Το ΟΠΣ διασυνδέεται υποχρεωτικά και με υψηλή διαθεσιμότητα με το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), με το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ), με το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο (ΗΠΜ), με το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΟΠΣΑΑ), το ΔΙΑΥΓΕΙΑ και με κάθε άλλο Πληροφοριακό Σύστημα για θέματα σχετικά με την παρακολούθηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων.

3. Το ΟΠΣ διασφαλίζει την έγκυρη αποστολή στοιχείων σε άλλα Πληροφοριακά Συστήματα, καθώς επίσης τη δημοσίευση στοιχείων προόδου υλοποίησης πράξεων είτε απευθείας σε διαδικτυακούς κόμβους, είτε με τη μορφή ανοιχτών / διασυνδεδεμένων δεδομένων για τις πράξεις που έχουν καταχωριστεί στο ΟΠΣ. Στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) και τα διασυνδεδεμένα με αυτό συστήματα έχει πλήρη ηλεκτρονική πρόσβαση η Φορολογική Διοίκηση.

4. Η ανταλλαγή των δεδομένων για την κάλυψη των απαιτήσεων του άρθρου 74 του Κανονισμού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 1 έως 6 του Εκτελεστικού Κανονισμού 184/2014 μεταξύ της χώρας και της Επιτροπής, δύναται να πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣ, το οποίο εξασφαλίζει την ασφαλή ανταλλαγή των δεδομένων αυτών.

5. Την εποπτεία της παραγωγικής λειτουργίας του ΟΠΣ, τη φιλοξενία των εξυπηρετητών του ΟΠΣ, του δικτυακού εξοπλισμού, την τεχνική υποστήριξη του κεντρικού εξοπλισμού και του λογισμικού υποδομής, την παροχή υπηρεσιών για τη δικτυακή σύνδεση του ΟΠΣ με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Δημοσίου, την ανάπτυξη και συντήρηση του επιχειρησιακού λογισμικού, την υλοποίηση των σχετικών αναβαθμίσεων, αναλαμβάνει η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, η οποία υποστηρίζεται από τη ΜΟΔ ΑΕ.

6. Τη συγκέντρωση των απαιτήσεων των χρηστών του ΟΠΣ, την ανάλυση και το σχεδιασμό του Πληροφοριακού Συστήματος και των προσαρμογών του, την εκπαίδευση και υποστήριξη των χρηστών, τον έλεγχο και την αξιολόγηση της παραγωγικής λειτουργίας του, τη διενέργεια στατιστικών αναλύσεων και την αξιοποίηση των δεδομένων για τις ανάγκες των ΕΠ του ΕΣΠΑ, αναλαμβάνει η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, η οποία δύναται να υποστηρίζεται από το δίκτυο στελεχών γραφείων ΟΠΣ.

7. Όσον αφορά στα Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας, με την Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης (ΥΠΑΣΥΔ) μπορεί να προσδιορίζονται τα στοιχεία, που καταχωρίζονται, ο χρόνος υποβολής τους, οι ευθύνες των υπόχρεων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας δύναται να ρυθμίζονται θέματα, που αφορούν στην προσαρμογή του ΟΠΣ στις ιδιαίτερες απαιτήσεις της διαχείρισης και της παρακολούθησης των ΕΠ Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, τα δικαιώματα πρόσβασης των εθνικών αρχών των κρατών - εταίρων, καθώς και στη διασύνδεση του ΟΠΣ με τυχόν επί μέρους πληροφοριακά συστήματα των Προγραμμάτων Συνεργασίας, στα οποία μετέχει η Ελλάδα, με βάση τις ειδικές απαιτήσεις των συνεργαζόμενων ανά πρόγραμμα χωρών.

8. Το ΟΠΣ δύναται να παρακολουθεί την εξέλιξη και τα αποτελέσματα των διαδικασιών διαβούλευσης στο πλαίσιο των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων, με αντίκτυπο στην υλοποίηση των παρεμβάσεων των ταμείων, μέσω διασύνδεσης με τα πληροφοριακά συστήματα που τις υποστηρίζουν, καθώς και να ενημερώνεται ως προς την εξέλιξη των αρχαιολογικών εργασιών που έχουν επίπτωση στην υλοποίηση των Μεγάλων Έργων.

Άρθρο 56

Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ΟΠΣ-Π.Δ.Ε (e-pde)

1. Στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΟΠΣ-ΠΔΕ ή «e- pde») που λειτουργεί με ευθύνη της Γενικής Δ/νσης Δημοσίων Επενδύσεων καταχωρούνται τα δεδομένα που αφορούν στην εκτέλεση και παρακολούθηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Τα δεδομένα αφορούν τον προγραμματισμό και την υλοποίηση του ΠΔΕ, καθώς και τους εμπλεκόμενους φορείς χρηματοδότησης και υλοποίησης. Η καταχώριση των δεδομένων αυτών έχει στόχο την οικονομική παρακολούθηση της υλοποίησης του ΠΔΕ, καθώς και την αυτοματοποίηση των διοικητικών διαδικασιών.

2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας καθορίζονται τα στοιχεία που καταχωρίζονται, ο χρόνος υποβολής τους, οι ευθύνες των υπόχρεων, καθώς και οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι λοιπές λεπτομέρειες λειτουργίας του Συστήματος.

3. Το ΟΠΣ-ΠΔΕ διασυνδέεται με το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), με το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που αφορά στην παρακολούθηση των έργων του ΠΔΕ. Στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΟΠΣ-ΠΔΕ ή «e- pde») και τα διασυνδεδεμένα με αυτό συστήματα έχει πλήρη ηλεκτρονική πρόσβαση η Φορολογική Διοίκηση.

Άρθρο 57 **Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ)**

1. Το Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση των δράσεων ενίσχυσης και στήριξης της επιχειρηματικότητας. Οι διαδικασίες προδιαγράφονται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου ώστε να είναι σύμφωνες με τους ενωσιακούς κανόνες των διαρθρωτικών ταμείων και των κρατικών ενισχύσεων.

2. Με σχετικές Υπουργικές αποφάσεις προσδιορίζονται τα στοιχεία που καταχωρίζονται στο Σύστημα ΠΣΚΕ, ο χρόνος υποβολής τους, οι ευθύνες των υπόχρεων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για τη διαχείριση κάθε δράσης.

3. Το σύστημα ΠΣΚΕ διασυνδέεται με συστήματα της Δημόσιας Διοίκησης (ΟΠΣ ΕΣΠΑ, λοιπά συστήματα της Δημόσιας Διοίκησης) για την ανταλλαγή των δεδομένων που απαιτούνται με βάση το ΣΔΕ και τους Κανονισμούς των Διαρθρωτικών Ταμείων και τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων.

4. Το σύστημα ΠΣΚΕ με βάση και τους κανόνες διαφάνειας όπως ορίζονται από τους κανονισμούς κρατικών ενισχύσεων δύναται να δημοσιεύει στοιχεία πράξεων κρατικών ενισχύσεων είτε απευθείας σε διαδικτυακούς κόμβους είτε με τη μορφή ανοιχτών / διασυνδεδεμένων δεδομένων. Την εποπτεία της παραγωγικής λειτουργίας του ΠΣΚΕ και τη φιλοξενία των εξυπηρετητών και του δικτυακού εξοπλισμού αναλαμβάνει η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων- ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, μέσω της αρμόδιας για τις κρατικές ενισχύσεις Ειδικής Υπηρεσίας της ΕΑΣ (ΕΥΚΕ) σε συνεργασία με την ΜΟΔ ΑΕ.

5. Την παροχή υπηρεσιών για δικτυακή σύνδεση του συστήματος ΠΣΚΕ, την τεχνική υποστήριξη και επίλυση προβλημάτων του κεντρικού εξοπλισμού και του λογισμικού υποδομής, τη συγκέντρωση των απαιτήσεων των χρηστών, τη συντήρηση και ανάπτυξη του επιχειρησιακού λογισμικού, την εκπαίδευση των χρηστών, τον έλεγχο και αξιολόγηση της παραγωγικής λειτουργίας, την ανάλυση και τον προγραμματισμό για περαιτέρω βελτιώσεις της λειτουργίας και αποτελεσματικότητας του ΠΣΚΕ, καθώς και την υλοποίηση των σχετικών αναβαθμίσεων, αναλαμβάνει η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας μέσω της αρμόδιας για τις κρατικές ενισχύσεις Ειδικής Υπηρεσίας της ΕΑΣ (ΕΥΚΕ) σε συνεργασία με την ΜΟΔ ΑΕ.

6. Η χρήση του ΠΣΚΕ είναι υποχρεωτική για το σύνολο των φορέων που υλοποιούν μέτρα ενίσχυσης και στήριξης της επιχειρηματικότητας που συγχρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ **ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 58 **Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, οι οποίες εκδίδονται μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ και σχετική επεξεργασία της αρμόδιας Ειδικής Υπηρεσίας Θεσμικής Υποστήριξης της ΕΑΣ, που θα εκδοθούν εντός τριών μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης «⁶²και οι λοιπές Ειδικές

⁶²Οι εντός « » λέξεις της παρ.1 προστέθηκαν με το άρθρο 69 Ν.4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016)

Υπηρεσίες του μέρους Ι» του παρόντος νόμου, η Αρχή Πιστοποίησης και η Εθνική Αρχή Συντονισμού αναδιαρθρώνονται και καταργούνται ή συγχωνεύονται, όπου απαιτείται, υπηρεσιακές μονάδες, ιδίως οι ομοειδείς, κατανέμονται οι μεταφερόμενες αρμοδιότητες σε υπηρεσιακές μονάδες και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα, βάσει μελέτης διάγνωσης των αναγκών τους.

2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, μετά από απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας της ΕΑΣ, προσδιορίζονται οι βασικοί κανόνες του Συστήματος Διαχείρισης των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

3. Με Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του οικείου Υπουργού, η οποία εκδίδεται, μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ κατόπιν πρότασης του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα του οικείου Υπουργείου, εντός τεσσάρων μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, δύναται να συνιστάται στα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ να αναδιαρθρώνονται ή να καταργούνται οι υφιστάμενες και να καθορίζεται το οργανωτικό επίπεδο, οι αρμοδιότητες και η διάρθρωση κάθε Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ, λαμβάνοντας υπόψη τους τομείς πολιτικής του κάθε Υπουργείου και τη διάγνωση των αναγκών τους. Με την ίδια Απόφαση καθορίζεται ο αριθμός και η σύνθεση του προσωπικού της κάθε Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ.

«⁶³Μέχρι την έκδοση των ανωτέρω κοινών υπουργικών αποφάσεων για την κατάργηση ή αναδιάρθρωση των υφιστάμενων Επιτελικών Δομών, η οργάνωση και η λειτουργία τους διέπεται από τις ισχύουσες κοινές υπουργικές αποφάσεις σύστασης των οικείων Ειδικών Υπηρεσιών των Ν. 2860/2000 (Α` 251) και Ν. 3614/2007 (Α` 267), οι οποίες μετονομάστηκαν ή συγχωνεύτηκαν με το άρθρο 18 του παρόντος νόμου. Κατά το ως άνω χρονικό διάστημα, οι ανωτέρω Επιτελικές Δομές ασκούν, εκτός από τις αρμοδιότητες των ως άνω αποφάσεων, και τις αρμοδιότητες του άρθρου 17 του παρόντος νόμου για τα ΕΠ του ΕΣΠΑ της περιόδου 2014 - 2020».

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Οικονομικών, προσδιορίζονται οι διαδικασίες επαλήθευσης και ελέγχων, τα αντίστοιχα όργανα, οι διαδικασίες έγκρισης των σχετικών εκθέσεων, οι διαδικασίες και προθεσμίες υποβολής αντιρρήσεων, οι διαδικασίες και τα όργανα έγκρισης των δημοσιονομικών διορθώσεων, η διαδικασία ανάκτησης των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών, τα κριτήρια και οι κλίμακες εφαρμογής των κατ' αποκοπή δημοσιονομικών διορθώσεων και κάθε σχετικό θέμα.

5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας συγκροτείται η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014 - 2020, εντός τριών (3) μηνών από τη συγκρότηση του συνόλου των επιτροπών παρακολούθησης των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 και ορίζονται τα μέλη και οι αναπληρωτές τους.

6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών των τομέων πολιτικής για τα ΤΕΠ ή του αρμόδιου Περιφερειάρχη για τα ΠΕΠ και μετά από εισήγηση των αρμόδιων Διαχειριστικών Αρχών συγκροτείται η επιτροπή παρακολούθησης για κάθε ΕΠ και ορίζονται ο πρόεδρος, τα μέλη και οι αναπληρωτές τους.

7. Με Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ρυθμίζονται όλα τα θέματα που αφορούν στη διαχείριση, στην πιστοποίηση δαπανών, τον έλεγχο, τις χρηματορροές και γενικά την εφαρμογή και την παρακολούθηση των ΕΠ, που εντάσσονται στο στόχο "Ευρωπαϊκή Εδαφική

---

⁶³Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ.3 προστέθηκαν με το άρθρο 2 της από 7.10.2015 ΠΝΠ (ΦΕΚ Α 127/8.10.2015), όπως αυτή κυρώθηκε με το Ν. 4350/2015 (ΦΕΚ Α 161/30.11.2015)

Συνεργασία" του Κανονισμού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις συμφωνίες με τα συμμετέχοντα στο εκάστοτε ΕΠ, κράτη.

8. Με απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Οικονομικών ρυθμίζονται, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), τα θέματα που αφορούν στον προγραμματισμό, τη διαχείριση, την υλοποίηση, τη χρηματοδότηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από τις χώρες του ΕΟΧ, σύμφωνα με τους όρους και διαδικασίες που καθορίζονται στον Κανονισμό του ΕΟΧ και στις συμφωνίες συνεργασίας.

9. Με την Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης μπορεί να προσδιορίζονται τα στοιχεία που καταχωρίζονται στο ΟΠΣ, ο χρόνος υποβολής τους, οι ευθύνες των υπόχρεων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, για το σύνολο των ΕΠ του ΕΣΠΑ συμπεριλαμβανομένων και των ΕΠ Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας. Με την ίδια ή όμοια απόφαση δύναται να ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στη διασύνδεση του ΟΠΣ με άλλα Πληροφοριακά Συστήματα (Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης, Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων, πληροφοριακά προγράμματα των προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα, με βάση τις ειδικές απαιτήσεις των συνεργαζόμενων χωρών ανά Πρόγραμμα, κ.ά.).

10. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού δύναται να ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στη διασύνδεση του ΟΠΣ - ΠΔΕ με άλλα πληροφοριακά συστήματα. Οι συνδέσεις του ΟΠΣ - ΠΔΕ με τα άλλα συστήματα αφορούν το σύνολο του ΠΔΕ, και το ΟΠΣ- Π.Δ.Ε στη συνέχεια αναλαμβάνει την διάχυση της πληροφορίας όπου απαιτείται.

11. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθώς και των συναρμόδιων Υπουργών, συστήνονται επιτροπές, οι οποίες, σε συνεργασία με τις κατά αντικείμενο αρμόδιες υπηρεσίες, αναλαμβάνουν την κωδικοποίηση και βελτίωση της υφιστάμενης νομοθεσίας, ανά κατηγορία έργων, την αναθεώρηση, κατάργηση και επαναδιατύπωση σχετικών διατάξεων, προκειμένου να απλοποιηθεί η διαδρομή υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων έργων υποδομής. Οι ανωτέρω αποφάσεις εκδίδονται εντός τριών μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου και καθορίζουν συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και ορόσημα για την ολοκλήρωση των εργασιών των επιτροπών μέχρι 31.12.2015.

«⁶⁴12. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του αρμόδιου κάθε φορά Υπουργού, μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στις προϋποθέσεις, τις διαδικασίες, τους όρους, τα όργανα και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με τη διαχείριση, παρακολούθηση, χρηματοδότηση, υλοποίηση ή άλλη συναφή ενέργεια που συνδέεται με την υλοποίηση πράξεων, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014 - 2020, προγραμμάτων του ΕΟΧ, άλλων ευρωπαϊκών ταμείων ή διεθνών ή διακρατικών προγραμμάτων.

13. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού μπορεί να συγκροτούνται ομάδες εργασίες με αντικείμενο σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος νόμου. Αν οι πιο πάνω ομάδες περιλαμβάνουν και μέλη προερχόμενα από άλλους φορείς, αυτά υποδεικνύονται από τους φορείς τους.»

«¹⁴⁶⁵. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης συνιστάται για τις δράσεις του ΕΠ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» ειδικό μητρώο δομών στήριξης επιχειρηματικότητας, το οποίο τηρείται από την

⁶⁴Οι παρ. 12 και 13 προστέθηκαν με το άρθρο 69 Ν.4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016)

⁶⁵Η παρ.14 προστέθηκε με το άρθρο 53 παρ.2 Ν.4472/2017 (ΦΕΚ Α 74/19.5.2017).

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ και καθορίζεται κάθε ειδικό θέμα για τη συγκρότηση και λειτουργία του. Με την ως άνω απόφαση δύναται να προβλέπεται η ανάπτυξη και η λειτουργία ειδικού πληροφοριακού συστήματος. Στο μητρώο δύναται να εγγράφονται υφιστάμενες δομές παροχής υπηρεσιών στήριξης και φιλοξενίας στις υπό σύσταση και σε υφιστάμενες επιχειρήσεις. Οι δαπάνες παροχής υπηρεσιών από τις εγγεγραμμένες δομές στο μητρώο προς κάθε μορφής επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών, δύναται να είναι επιλέξιμες, σύμφωνα με τους ειδικούς όρους της εκάστοτε Πρόσκλησης και το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.».

Άρθρο 59 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Το σύνολο του προσωπικού του άρθρου 34, που υπηρετεί στις Ειδικές Υπηρεσίες κατά τη δημοσίευση του παρόντος, αποσπάται «⁶⁶ή μετακινείται» αυτοδίκαια στις αντίστοιχες Ειδικές Υπηρεσίες της ΕΑΣ, στην Αρχή Πιστοποίησης και στις νέες Ειδικές Υπηρεσίες που προκύπτουν είτε με μετονομασία είτε από συγχώνευση.

2. Οι αποσπάσεις ή μετακινήσεις του ανωτέρω προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών, παρατείνονται αυτοδικαίως για μια πενταετία από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και μπορούν να ανανεωθούν μία ή περισσότερες φορές. Σε περίπτωση που ο αποσπασμένος υπάλληλος δεν επιθυμεί πλέον την απόσπασή του στην Ειδική Υπηρεσία υποβάλλει εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, αίτηση στη ΜΟΔ ΑΕ, για την άρση της απόσπασης. Το ανωτέρω προσωπικό επανέρχεται στην υπηρεσία ή στο φορέα της οργανικής του θέσης. Για το σκοπό αυτόν, εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του αρμοδίου για την απόσπαση οργάνου Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. «⁶⁷Μέχρι τον καθορισμό του πλαισίου της εσωτερικής διαδικασίας που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 37, η απόσπαση ή μετακίνηση προσωπικού στις Ειδικές Υπηρεσίες ενεργείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν. 3614/2007. Η διάρκεια της απόσπασης και της μετακίνησης είναι πενταετής».

3. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας τοποθετείται στη θέση προϊσταμένου του ΕΠ υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη και του ΕΠ ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση, ο προϊστάμενος της Ειδικής Υπηρεσίας που συγχωνεύεται, ο οποίος έχει τον περισσότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου ειδικής υπηρεσίας. Οι προϊστάμενοι των Ειδικών Υπηρεσιών με το λιγότερο χρόνο άσκησης αντίστοιχων καθηκόντων προϊσταμένου τοποθετούνται με την ίδια απόφαση αναπληρωτές προϊστάμενοι, για τους άξονες προτεραιότητας του τομέα που διαχειρίζονται. Αναπληρωτές προϊστάμενοι των Ειδικών Υπηρεσιών στους οποίους με απόφαση του οικείου Υπουργού έχουν μεταβιβαστεί αρμοδιότητες, εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας επιλέγεται να τοποθετηθεί στη θέση προϊσταμένου των επιτελικών δομών που μετονομάζονται ή συγχωνεύονται, ο προϊστάμενος της Ειδικής Υπηρεσίας, ο οποίος έχει τον περισσότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου ειδικής υπηρεσίας που συγχωνεύεται ή ο προϊστάμενος της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής. Στην περίπτωση που ελλείπει προϊστάμενος στις Ειδικές Υπηρεσίες τοποθετείται προϊστάμενος στην επιτελική δομή ο προϊστάμενος μονάδας, οποίος έχει τον περισσότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου μονάδας που συγχωνεύεται.

⁶⁶Οι λέξεις «ή μετακινείται» της παρ.1 προστέθηκαν με το άρθρο 14 παρ.11α Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

⁶⁷Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.11β Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας τοποθετείται στη θέση προϊσταμένου της ΕΑΣ, ο προϊστάμενος Ειδικής Υπηρεσίας της ΕΑΣ ο οποίος έχει τον περισσότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου Ειδικής Υπηρεσίας.

«⁶⁸6. Στις θέσεις προϊσταμένων Τμημάτων των Ειδικών Υπηρεσιών που θα αναδιοργανωθούν τοποθετούνται προϊστάμενοι κατά προτεραιότητα από τους ήδη ασκούντες καθήκοντα προϊσταμένων Τμημάτων στις αντίστοιχες ειδικές υπηρεσίες, κατά το χρόνο επιλογής, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, με κριτήριο τον περισσότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου μέχρι την επιλογή νέων. Αν δεν επαρκούν οι υπάλληλοι που ασκούσαν καθήκοντα προϊσταμένου τμήματος, τοποθετούνται υπάλληλοι, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18 του Ν. 3614/2007, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού. Οι τοποθετήσεις των ανωτέρω προϊσταμένων γίνονται με την έναρξη ισχύος των υπουργικών αποφάσεων αναδιάρθρωσης των Ειδικών Υπηρεσιών που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 58 και έχουν διάρκεια μέχρι την επιλογή νέου προϊσταμένου με τη διαδικασία του άρθρου 39. Στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης και Εφαρμογής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι οποίες αναδιарθρώνονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 42 του Ν. 4384/2016 (Α` 78), οι τοποθετήσεις των προϊσταμένων γίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων»

7. Στις θέσεις προϊσταμένων Ειδικών Υπηρεσιών και των τμημάτων τους, που συστήνονται με τον παρόντα νόμο τοποθετούνται υπάλληλοι, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 39. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 39 η επιλογή των προϊσταμένων γίνεται, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18 του ν. 3614/2007.

"⁶⁹Ειδικότερα, οι θέσεις προϊσταμένων τομέων επιπέδου υποδιεύθυνσης των Ειδικών Υπηρεσιών που συστήθηκαν με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 5 του παρόντος και έως την έκδοση της Απόφασης της παραγράφου 2 του άρθρου 39, λογίζονται ως θέσεις προϊσταμένων Ειδικών Υπηρεσιών, αναφορικά με τον καθορισμό τυπικών, ουσιαστικών και πρόσθετων προσόντων".

8. Μετά την έναρξη ισχύος των Υπουργικών Αποφάσεων αναδιάρθρωσης, η ΜΟΔ εφαρμόζει σταδιακά τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 39 για το σύνολο των προϊσταμένων των Ειδικών Υπηρεσιών και της Κεντρικής Υπηρεσίας της ΜΟΔ.

«Η θητεία των ανωτέρω προϊσταμένων λήγει αυτοδικαίως με την επιλογή και τοποθέτηση προϊσταμένων σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 39. Η επιλογή και τοποθέτηση του συνόλου των προϊσταμένων ολοκληρώνεται μέχρι 28.2.2018. Έως την επιλογή των προϊσταμένων σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 39, καθήκοντα προϊσταμένων εξακολουθούν να ασκούν οι κατά τη δημοσίευση του παρόντος προϊστάμενοι.»⁷⁰.

«⁷¹Οι προϊστάμενοι επιλέγονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα αντίστοιχα Περιγράμματα Θέσεων Εργασίας που περιλαμβάνονται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και όπου αυτά δεν υφίστανται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις αντίστοιχες υπουργικές ή κοινές υπουργικές αποφάσεις διάρθρωσης και στις κοινές υπουργικές αποφάσεις περί καθορισμού τυπικών, ουσιαστικών ή πρόσθετων προσόντων. Κατά την πρώτη εφαρμογή της διαδικασίας της παραγράφου 2 του άρθρου 39, η επιλογή των ανωτέρω προϊσταμένων γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα

⁶⁸Η παρ.6 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.11γ Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

⁶⁹Το εντός " " εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 13 του άρθρου 5 του Ν.4328/2015 (ΦΕΚ Α 51/14.5.2015)

⁷⁰Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 8 αντικαταστάθηκε από τα ως άνω εδάφια με το άρθρο 53 παρ.3 Ν.4472/2017 (ΦΕΚ Α 74/19.5.2017).

⁷¹Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 8 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.4 άρθρου 58 Ν.4465/2017 (ΦΕΚ Α 47/4.4.2017).

στην υπουργική απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 39 ως προς τα τυπικά, ουσιαστικά και πρόσθετα προσόντα.».

9. Για τους ανωτέρω προϊστάμενους Ειδικών Υπηρεσιών, οι οποίοι είναι αποσπασμένοι στις Ειδικές Υπηρεσίες από φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα και οι οποίοι δεν θα επιλεγούν με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 39, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 15 και 16 του άρθρου 86 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ..

10. Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπασμένων, από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, σε θέσεις προϊσταμένων λογίζεται ότι έχει διανυθεί στον φορέα από τον οποίο προέρχονται για κάθε συνέπεια και καλύπτει και τον τυχόν προβλεπόμενο, από τις διατάξεις που διέπουν την υπηρεσία τους, χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου ως προϋπόθεση για προαγωγή σε επόμενο βαθμό ή για επιλογή σε θέση προϊσταμένου, οπότε λογίζεται ως χρόνος άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου στο επίπεδο της οργανικής μονάδας για την οποία γίνεται η επιλογή.

11. Το προσωπικό με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των κρατικών Ν.Π.Δ.Δ., που είναι αποσπασμένο τουλάχιστον για δύο (2) έτη κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην ΚΥ της ΜΟΔ ΑΕ και στις Ειδικές Υπηρεσίες Υπουργείων ή Περιφερειών, οι οποίες συστάθηκαν δυνάμει του ν. 2860/2000 (Α` 251) ή/και του ν. 3614/ 2007 (Α` 267), και δεν ανήκει στη ΜΟΔ ΑΕ, μετατάσσεται/μεταφέρεται με την ίδια σχέση εργασίας, κατόπιν αιτήσεώς του, σε κενή οργανική θέση κλάδου ή ειδικότητας του εποπτεύοντος Υπουργείου ή της Περιφέρειας. Για τη μετάταξη/μεταφορά απαιτείται οι υπάλληλοι να κατέχουν τα τυπικά προσόντα του κλάδου ή της ειδικότητας στον οποίο μετατάσσονται/μεταφέρονται. Η μετάταξη/μεταφορά διενεργείται με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 3801/2009 (Α` 163) και του άρθρου 79 του ν. 3584/2007 (Α` 143). Η αίτηση μετάταξης/μεταφοράς των υπαλλήλων υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

12. Οι Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές και οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης των ΕΠ ΕΣΠΑ της περιόδου 2007-2013 ή και προηγούμενων περιόδων, διατηρούν όλες τις αρμοδιότητες που τους είχαν εκχωρηθεί και μετά την ισχύ του παρόντος νόμου και μέχρι την ρητή μεταφορά των αρμοδιοτήτων τους ή τη ρητή κατάργησή τους.

13. Σε ό,τι αφορά στις εμπροσθοβαρείς δράσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας, οι προσκλήσεις, οι αποφάσεις ένταξης και κάθε άλλη αναγκαία πράξη που αφορά στη διαχείριση αυτών εκδίδονται από το αρμόδιο όργανο που εποπτεύει τη Διαχειριστική Αρχή του ΕΣΠΑ 2007-2013, σύμφωνα με το ΣΔΕ, μέχρι την έκδοση της απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 58.

14. Οι Διαχειριστικές Αρχές Τομεακών ΕΠ δύνανται να προβαίνουν σε προσκλήσεις για την υλοποίηση εμπροσθοβαρών δράσεων κρατικών ενισχύσεων μέχρι την ανάληψη της διαχείρισης από Ενδιάμεσο φορέα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, όπου αυτό απαιτείται. Για τις εμπροσθοβαρείς πράξεις κρατικών ενισχύσεων που προκηρύσσονται πριν από την έγκριση των ΕΠ της περιόδου 2014 - 2020, συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής δύναται να ασκηθούν και από τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης που ορίσθηκαν δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 4 περιπτώσεις α` και γ` του ν. 3614/2007, σύμφωνα προς τα οριζόμενα στις σχετικές πράξεις ορισμού τους που εξακολουθούν να ισχύουν και για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

15. Οι διατάξεις του ν. 3614/2007 και όσες εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση αυτού εξακολουθούν να ισχύουν όσον αφορά στη διαχείριση, στον έλεγχο και εφαρμογή προγραμμάτων 2007-2013 ή και προηγούμενων περιόδων, και έχουν εφαρμογή για τα προγράμματα της περιόδου 2014 - 2020, εκτός των περιπτώσεων όπου γίνεται ειδική ρητή αναφορά περί εφαρμογής του παρόντα νόμου στα ανωτέρω προγράμματα.

16. Όπου σε νόμο, διάταγμα ή υπουργική απόφαση γίνεται αναφορά στις Ειδικές Υπηρεσίες που μετονομάζονται ή συγχωνεύονται, νοείται, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, η Ειδική Υπηρεσία που μετονομάζεται ή που συνιστάται αντιστοίχως.

17. ⁷²α) Η Ανώνυμη εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.», που συστάθηκε με την υπ' αριθμ. 10071 (Β` 324) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 17919 (Β` 1099) κοινή απόφαση των ιδίων Υπουργών, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 24 του ν. 2860/2000, η οποία απορρόφησε δια συγχωνεύσεως την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ Α.Ε.» δυνάμει του άρθρου 62 του ν. 4002/2011 και της υπ' αριθμ. ΔΙΑΚ/ΚΤΠ/οικ.21816 (Β` 2660/9.11.2011) απόφασης των Υφυπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και το Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Παρατηρητήριο για την Ψηφιακή Ελλάδα», δυνάμει του άρθρου 61 του ν. 4002/2011 (Α` 180/22.8.2011), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο δεύτερο, άρθρο 1 παράγραφος 9 και άρθρο πέμπτο, παράγραφος 10α του ν. 4047/2012 (Α` 31/23.2.2012), και της υπ' αριθμ. ΔΙΑΚ/ΚΤΠ/οικ.9652/19.4.2012 (Β` 1318/23.4.2012) Απόφασης των Υφυπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, εξακολουθεί να υφίσταται και να ασκεί όλες τις αρμοδιότητες με βάση το άρθρο 32 του ν. 3614/2007 και τις κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότησή του και μετά την ισχύ του παρόντος νόμου. Επιπλέον, η «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.» δύναται να ασκεί τις αρμοδιότητες δικαιούχου, που απαιτούνται για την υλοποίηση των δράσεων ΤΠΕ και Διοικητικής Μεταρρύθμισης για την εφαρμογή των Προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2014-2020.

«β)⁷³ Για τη στελέχωση της εταιρείας «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.» επιτρέπεται η πρόσληψη επιστημονικού προσωπικού με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου τριετούς διάρκειας, οι οποίες μπορεί να ανανεώνονται μία μόνο φορά.

Για τη σύναψη των ως άνω συμβάσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού της εταιρείας που εγκρίθηκε με τη ΔΙΑΚ/ΚΤΠ/οικ.21588/2011 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β` 2541), όπως τροποποιήθηκε με τη ΔΙΑΚ/οικ.35181/2015 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (Β` 2532), με την επιφύλαξη των διατάξεων των επόμενων περιπτώσεων».

«γ)⁷⁴ Για την πρόσληψη του προσωπικού της περίπτωσης β`, εκδίδεται προκήρυξη από την Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε. κατόπιν ελέγχου νομιμότητας που διενεργεί το Α.Σ.Ε.Π.. Η προκήρυξη περιλαμβάνει τον αριθμό του προσωπικού που θα προσληφθεί με τις συμβάσεις αυτές ανά ειδικότητα, καθώς και σύντομη περιγραφή των απαιτήσεων της θέσης. Η προκήρυξη αναρτάται στον ιστότοπο της εταιρείας και

⁷² Οι διατάξεις της παρ. 17 αριθμήθηκαν ως περ. α` και προστέθηκε περ. β` με το άρθρο 38 Ν.4440/2016 (ΦΕΚ Α 224/2.12.2016)

⁷³ Η περ. β αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 114 παρ. 1 Ν.4485/2017 (ΦΕΚ Α 114/4.8.2017)

⁷⁴ Οι περιπτώσεις γ, δ` και ε` προστέθηκαν με το άρθρο 114 παρ. 2 Ν.4485/2017 (ΦΕΚ Α 114/4.8.2017)

του Α.Σ.Ε.Π. και περίληψή της δημοσιεύεται σε δύο (2) τουλάχιστον εφημερίδες πανελλαδικής κυκλοφορίας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών καθορίζονται: α) τα απαιτούμενα ανά ειδικότητα προσόντα (κύρια, πρόσθετα ή επικουρικά), β) τα κριτήρια κατάταξης, γ) η προθεσμία υποβολής αιτήσεων των υποψηφίων και ο τρόπος υποβολής τους, δ) τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν τις αιτήσεις τους στην Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε., η οποία τις αξιολογεί και συντάσσει προσωρινούς πίνακες (α) αποκλεισμένων, (β) κατάταξης και (γ) επιλεγομένων, τους οποίους δημοσιεύει στον ιστότοπό της, αποστέλλοντας ταυτόχρονα στο Α.Σ.Ε.Π. τους σχετικούς πίνακες. Κατά των πινάκων αυτών ασκείται ένσταση ενώπιον του Α.Σ.Ε.Π. εντός δέκα (10) ημερών από την ανάρτησή τους. Το Α.Σ.Ε.Π. προβαίνει στον κατ' ένσταση και αυτεπάγγελτο έλεγχο των πινάκων και ενημερώνει εν συνεχεία την Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε., προκειμένου αυτή να καταρτίσει τον οριστικό πίνακα προσληπτέων.

δ) Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου των περιπτώσεων β` και γ` του παρόντος δεν δύναται να μετατραπούν σε συμβάσεις αορίστου χρόνου και σε καμία περίπτωση δεν δύναται να θεωρηθούν συμβάσεις εργασίας για κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών της εταιρείας Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε..

ε) Το διοικητικό και λοιπό προσωπικό που προβλέπεται στον οικείο Κανονισμό της εταιρείας προσλαμβάνεται μέσω Α.Σ.Ε.Π., σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994».

«⁷⁵18. Οι υπάρχουσες συμβάσεις ορισμένου χρόνου των στελεχών των κοινών Τεχνικών Γραμματειών των Ε.Π. Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας 2007-2013 παρατείνονται μετά τη λήξη τους μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών κλεισίματος των ενταγμένων πράξεων και πάντως όχι πέραν του οκταμήνου από την ημερομηνία λήξης της επιλεξιμότητας των δαπανών των ΕΠ κοινές Τεχνικές Γραμματείες των ΕΠ Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας 2007-2013, έπειτα από τις σχετικές αποφάσεις των αντίστοιχων Επιτροπών Παρακολούθησης, ασκούν καθήκοντα Κοινών Γραμματειών έως το τέλος του 2016 για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα 2014-2020 του στόχου Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία.»

«⁷⁶19. Προσκλήσεις, αποφάσεις ένταξης και κάθε άλλη αναγκαία πράξη που αφορά στη διαχείριση πράξεων στο πλαίσιο των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2007-2013 που εκδόθηκαν, από τις 23.12.2014 και μέχρι τις 30.1.2015, από το προ της ισχύος του ν. 4314/2014 κατά περίπτωση όργανο διαχείρισης ή εποπτείας της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΣΠΑ 2007-2013, είναι νόμιμες.»

«20. Για τις Ειδικές Υπηρεσίες που συστήνονται ή συγχωνεύονται ή αναδιαρθρώνονται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και μέχρι την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 2 του άρθρου 39, οι αποφάσεις του άρθρου 58 παράγραφοι 1 και 3 δύναται να περιλαμβάνουν διατάξεις για τα τυπικά, ουσιαστικά ή/και πρόσθετα προσόντα των Προϊσταμένων των Υπηρεσιών και των Μονάδων τους και των στελεχών, εφόσον δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου⁷⁷.

⁷⁵Η παρ. 18 τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 παρ.3 Ν.4351/2015 (ΦΕΚ Α 164/4.12.2015)

⁷⁶Οι παρ.19 και 20 προστέθηκαν με την παρ.5 του άρθρου 6 του Ν.4354/2015 (ΦΕΚ Α 176/ 16.12.2015)

⁷⁷Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 20 [«Οι διατάξεις περί προσόντων προϊσταμένων Ειδικών Υπηρεσιών και Μονάδων που περιλαμβάνονται στις ανωτέρω αποφάσεις ισχύουν έως την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 2 του άρθρου 39»] ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την παρ.5 άρθρου 58 του Ν. 4465/2017 (ΦΕΚ Α 47/4.4.2017)»

«⁷⁸21. Αν κενωθεί θέση προϊσταμένου ειδικής υπηρεσίας ή μονάδας λόγω λύσης υπαλληλικής σχέσης, άλλης υπηρεσιακής μεταβολής ή λήξης της θητείας του υπηρετούντος προϊσταμένου, και μέχρι την τοποθέτηση νέου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 39 του παρόντος, τοποθετείται προϊστάμενος με τη διαδικασία του άρθρου 18 του Ν. 3614/2007 και με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού. Στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης και Εφαρμογής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι οποίες αναδιарθρώνονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 42 του Ν. 4384/2016 (Α` 78), και μέχρι την τοποθέτηση νέου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 39 του παρόντος, τοποθετείται αντίστοιχα προϊστάμενος με τη διαδικασία του άρθρου 18 του Ν. 3614/2007 και με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων».

Άρθρο 60 **Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης - ΜΟΔ ΑΕ**

Το άρθρο 33 του ν. 3614/2007 (Α`267) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 1

Το άρθρο 1 του άρθρου 33 του ν. 3614/2007, τροποποιείται στα παρακάτω σημεία ως εξής:

- σημείο (β)

μετά το σημείο «...», καθώς και την οργάνωση ειδικών εκδηλώσεων» προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«και τεχνικών συναντήσεων που αναλαμβάνονται είτε με πρωτοβουλία της Εθνικής Αρχής Συντονισμού είτε της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είτε του Αυτοτελούς Τμήματος ΕΟΧ για το σκοπό αυτόν.»

- σημείο (γ)

αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«(γ) Υποστηρίζει τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ως προς την αξιολόγηση της διαχειριστικής ικανότητας και οργάνωσης των φορέων διαχείρισης και υλοποίησης των ΕΠ, καθώς και τους Δικαιούχους του ΕΣΠΑ με την παροχή τεχνογνωσίας, αλλά και μέσω δράσεων τεχνικής βοήθειας για τη βελτίωση της επιχειρησιακής τους ικανότητας ως προς την ωρίμανση και υλοποίηση των πράξεων.»

- σημείο (ε)

στο τέλος προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Στο πλαίσιο αυτό παρέχει και τεχνική υποστήριξη της Επιχειρησιακής πλατφόρμας ηλεκτρονικής δικτύωσης ΔΙΑΥΛΟΣ, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών αναβάθμισης και ανάπτυξης των εφαρμογών της, με στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία του και την βελτιστοποίηση υπηρεσιών δικτύωσης προς τις δομές συγχρηματοδοτούμενων έργων.»

- σημείο (στ)

αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Δύναται να υποστηρίζει το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την οργάνωση των πληροφοριακών συστημάτων των εθνικών και συγχρηματοδοτούμενων αναπτυξιακών προγραμμάτων, σε συνεργασία με τις κατά περίπτωση επιχειρησιακά αρμόδιες Υπηρεσίες. Παρέχει τεχνική υποστήριξη και επίλυση τυχόν προβλημάτων των κεντρικών και λοιπών πληροφοριακών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων και

---

⁷⁸Η παρ.21 προστέθηκε με το άρθρο 14 παρ.11δ Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

των αναγκαίων αναβαθμίσεων του εξοπλισμού και του κατά περίπτωση λογισμικού υποδομής που απαιτείται για την αποτελεσματική διοικητική και πληροφοριακή παρακολούθηση των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

Υποστηρίζει την παροχή υπηρεσιών φιλοξενίας των κεντρικών πληροφοριακών συστημάτων και εξυπηρετητών των δομών του ΕΣΠΑ. Δύναται να παρέχει υπηρεσίες φιλοξενίας και υποστήριξης σε Δικαιούχους ΕΠ.»

- σημείο (ζ)

αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«(ζ) Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας η ΜΟΔ ΑΕ, δύναται να αναλαμβάνει τις μελέτες σχετικά με την διάρθρωση των υπηρεσιακών μονάδων του ΕΣΠΑ, καθώς και την σύνθεση του αναγκαίου προσωπικού τους.»

- σημείο (θ)

αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«(θ) Υποστηρίζει την Εθνική Αρχή Συντονισμού και τις Ειδικές Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ σε θέματα δράσεων πληροφόρησης και ενημέρωσης του κοινού όσον αφορά τις συγχρηματοδοτούμενες πράξεις, αξιοποιώντας και τις δυνατότητες ηλεκτρονικής πληροφόρησης διαμέσου του διαδικτύου. Ειδικότερα, υποστηρίζει τη λειτουργία της διαδικτυακής πύλης του ΕΣΠΑ, καθώς και άλλους διαδικτυακούς τρόπους ΕΠ.»

- σημείο (ιβ)

αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«(ιβ) Δύναται να υποστηρίζει με μεταφορά τεχνογνωσίας και άλλα κράτη-μέλη ή και υπό ένταξη χώρες μέσω της επιχειρησιακής της σύνδεσης και συνεργασίας με διεθνείς φορείς ή και της συμμετοχής της σε εθνικά, διμερή ή διεθνή δίκτυα. Σκοπός αυτής της σύνδεσης είναι η εξαγωγή και εισαγωγή τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών για θέματα τεχνικής βοήθειας όσον αφορά στη διαχείριση και εφαρμογή αναπτυξιακών προγραμμάτων»⁷⁹.

Άρθρο 8

Το άρθρο 8 του άρθρου 33 του ν. 3614/2007, τροποποιείται στα παρακάτω σημεία ως εξής:

- σημείο (α)

το σημείο «...2190/1994 όπως εκάστοτε ισχύει» έως και «...των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών» αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2190/1994 όπως εκάστοτε ισχύει, ύστερα από διαπίστωση αναγκών στελέχωσης, προγραμματισμό ανθρώπινου δυναμικού, δημόσια προκήρυξη και αξιολόγηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων των υποψηφίων. Η διαδικασία επιλογής καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Η προκήρυξη και ο πίνακας προσλαμβανομένων γνωστοποιούνται στον ΑΣΕΠ με εξαίρεση του προσωπικού της παραγράφου στ του παρόντος άρθρου.»

- σημείο (β)

αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«(β) Το μισθολογικό σύστημα της ΜΟΔ ΑΕ ορίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Θ».

- σημείο (γ)

⁷⁹Με το άρθρο 64 παρ. 5 του Ν. 4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016) προστέθηκε στο άρθρο 1 του Καταστατικού της ΜΟΔ που προβλέπεται στο άρθρο 33 του Ν. 3614/2007, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και σημείο (ιε) σύμφωνα με το οποίο: «(ιε) Δύναται να υποστηρίζει την οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών της Ειδικής Γραμματείας Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Ταμείων Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και άλλων πόρων με χρηματοδότηση από πόρους της τεχνικής βοήθειας των ανωτέρω Ταμείων και άλλους πόρους».

το εδάφιο «για χρονικό διάστημα έως τεσσάρων ετών» αντικαθίσταται ως εξής:
«για χρονικό διάστημα έως πέντε ετών».

- σημείο (ε)

το σημείο (ε) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«(ε) Η ΜΟΔ Α.Ε. δύναται να προσλαμβάνει νομικούς ως ειδικό επιστημονικό προσωπικό, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους.

Οι συμβάσεις μεταξύ της ΜΟΔ Α.Ε. και των νομικών, που απασχολούνται ως ειδικό επιστημονικό προσωπικό δεν αποτελούν κώλυμα για την απόκτηση της ιδιότητας του δικηγόρου.»

- σημείο (ζ)

αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«ζ. Επιτρέπεται η απόσπαση του προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου της ΜΟΔ Α.Ε. σε φορείς ή υπηρεσίες του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε φορείς και οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α` και β` βαθμού, ανεξάρτητες αρχές και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, μέχρι ποσοστού 4% υπολογιζόμενου επί του συνόλου του προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου της Εταιρείας. Η απόσπαση γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού, που εποπτεύει τον φορέα προέλευσης και του Υπουργού, που εποπτεύει τον φορέα υποδοχής, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Διοικητικού Συμβουλίου της ΜΟΔ ΑΕ. Η άρση της υφιστάμενης απόσπασης από την υπηρεσία από όπου θα γίνει η απόσπαση ενσωματώνεται στην κοινή υπουργική απόφαση απόσπασης. Η διάρκεια της απόφασης είναι πενταετής, δυνάμενη να ανανεώνεται. Το κόστος μισθοδοσίας του αποσπώμενου προσωπικού βαρύνει το φορέα υποδοχής εκτός αν άλλως ορίζεται ρητά σε ειδικές διατάξεις.»

- σημείο (η)

στο άρθρο 8 προστίθεται σημείο (η) ως ακολούθως:

«(η) Επιτρέπεται η απόσπαση υπαλλήλων ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου σε, δικαιούχους φορείς και οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α` και β` βαθμού πράξεων ΕΣΠΑ. Η απόσπαση γίνεται μετά από αιτιολογημένο αίτημα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΜΟΔ ΑΕ. Η διάρκεια της απόσπασης είναι ανάλογη του σκοπού ή της διάρκειας υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων. Το κόστος της μισθοδοσίας βαρύνει την ΜΟΔ ΑΕ.»

Άρθρο 9

Το άρθρο 9 του άρθρου 33 του ν. 3614/2007 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

Άρθρο 9

Ειδικά Θέματα

(α) Όλα τα ειδικότερα θέματα, τα σχετικά με το προσωπικό της ΜΟΔ ΑΕ, ρυθμίζονται με τον Κανονισμό Εσωτερικής Οργάνωσης που καταρτίζεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

(β) Το σύστημα αξιολόγησης απόδοσης προσωπικού εφαρμόζεται στο σύνολο του προσωπικού της ΜΟΔ ΑΕ συμπεριλαμβανομένου και του αποσπασμένου προσωπικού της, του οποίου η δαπάνη μισθοδοσίας βαρύνει την εταιρεία. Το σύστημα αυτό εγκρίνεται με Κοινή Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, στην οποία καθορίζονται και οι τυχόν αναγκαίες αντιστοιχίες με το σύστημα αξιολόγησης του προσωπικού του Δημοσίου. Στο σύστημα αυτό υπάγονται και οι αποσπασμένοι στη ΜΟΔ ΑΕ και στις Ειδικές Υπηρεσίες υπάλληλοι του Δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα για όλη τη διάρκεια της απόσπασής τους. Τα εκάστοτε

συμπληρωμένα έντυπα αξιολόγησης και τα αποτελέσματά τους διαβιβάζονται στην υπηρεσία προέλευσης εκάστου αποσπασμένου υπαλλήλου.

(γ) Ο πειθαρχικός έλεγχος του προσωπικού της ΜΟΔ ΑΕ γίνεται βάσει Πειθαρχικού Κανονισμού που καταρτίζεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο και εγκρίνεται με απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Στον κανονισμό αυτό εμπíπτουν και οι υπηρετούντες με απόσπαση τόσο σε Ειδικές Υπηρεσίες ΕΣΠΑ όσο και σε λοιπές υπηρεσίες του Δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα εφόσον η δαπάνη μισθοδοσίας τους βαρύνει την ΜΟΔ ΑΕ.

(δ) Υπάλληλοι του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα, που υπηρετούν στις Ειδικές Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ και στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ, δεν διώκονται για πράξεις ή παραλείψεις, που έλαβαν χώρα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή για γνώμη, που διατύπωσαν στο πλαίσιο των καθηκόντων τους εκτός αν ενήργησαν με δόλο ή βαρεία αμέλεια.

Σε περίπτωση ποινικής διώξεως του υπαλλήλου ή αποδόσεως σε αυτόν αξιόποινης πράξης σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας, διατάσσεται υποχρεωτικά από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, η διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης προκειμένου να διαπιστωθεί η διάπραξη ή μη της πράξης, που του αποδίδεται. Εάν από την έρευνα αυτή δεν διαπιστωθεί ότι ο υπάλληλος διέπραξε την αποδιδόμενη σε αυτόν πράξη, με απόφαση του ΔΣ της ΜΟΔ ΑΕ παρέχεται νομική υπεράσπιση. Σε περίπτωση καταδίκης οι καταβληθείσες δαπάνες υπεράσπισης αναζητούνται από τον καταδικασθέντα.

Η σχετική δαπάνη θα καλύπτεται από πόρους του εθνικού σκέλους του Προγράμματος Τεχνικής Υποστήριξης 2014-2020.

(ε) Τα προσωπικό της ΜΟΔ ΑΕ μετακινείται και αποζημιώνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΜΟΔ Α.Ε., σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για το προσωπικό των Ειδικών Υπηρεσιών ΕΣΠΑ. Αναφορικά με την παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών στα πλαίσια του ΕΣΠΑ, για τους υπαλλήλους της ΜΟΔ ΑΕ εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 58, παρ. 9 του ν. 4075/2012. Οι ειδικότερες προϋποθέσεις παροχής εκπαιδευτικού έργου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. της ΜΟΔ ΑΕ. Αναφορικά με την παροχή εκπαιδευτικών Υπηρεσιών στα πλαίσια του ΕΣΠΑ, η ΜΟΔ ΑΕ είναι αρμόδια δομή για την παροχή εκπαιδευτικού έργου σε θέματα σχεδιασμού, διαχείρισης, υλοποίησης, παρακολούθησης και ελέγχου ΕΣΠΑ στους υπαλλήλους των δομών ΕΣΠΑ 2014-2020, καθώς και στους υπαλλήλους των φορέων που εμπλέκονται στη διαχείριση και υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων. Για τους υπαλλήλους της ΜΟΔ ΑΕ εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 58, παρ.9 του ν.4075/2012. Οι ειδικότερες προϋποθέσεις παροχής εκπαιδευτικού έργου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. της ΜΟΔ ΑΕ. Η κατά τα ανωτέρω παροχή γνώσεων από τη ΜΟΔ ΑΕ λογίζεται ως πιστοποιημένη και εξομοιούται ως προς τις συνέπειές της με την πιστοποίηση γνώσεων από τις λοιπές πιστοποιημένες εκπαιδευτικές δομές του δημοσίου.

(στ) Το καταστατικό της ΜΟΔ ΑΕ ως προς τα ειδικότερα θέματα μπορεί να τροποποιείται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της εταιρείας, που εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.»

**ΜΕΡΟΣ ΙΙ: ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ - ΣΥΣΤΗΜΑ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΣΤΑ ΕΠ ΤΟΥ ΕΓΤΑΑ ΚΑΙ
ΕΤΘΑ [ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑΣ]**

**Άρθρο 61
Ορισμοί**

Για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους ΙΙ νοούνται ως εξής:

1. «Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης» εφεξής ΠΑΑ: έγγραφο το οποίο καταρτίζεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, είναι μονοταμειακό (με τη συνδρομή του ΕΓΤΑΑ) και πολυτομιακό, καλύπτει όλη την επικράτεια για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 και εγκρίνεται από την Επιτροπή.
2. «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας»: έγγραφο το οποίο υποβάλλεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και εγκρίνεται από την Επιτροπή και το οποίο περιέχει μία συγκροτημένη δέσμη προτεραιοτήτων που θα επιτευχθούν με τη συνδρομή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας.
3. «Προτεραιότητες» για το ΠΑΑ «η επίτευξη των στόχων της αγροτικής ανάπτυξης, οι οποίοι συμβάλουν στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, η οποία επιδιώκεται μέσω των προτεραιοτήτων της Ένωσης για την αγροτική ανάπτυξη, οι οποίες εκφράζουν τους θεματικούς στόχους του ΚΣΠ, σύμφωνα με τον υπ' αριθμ. 1305/2013 Κανονισμό⁸⁰.
4. «Προτεραιότητες» για το ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας: οι προτεραιότητες της Ένωσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, καθώς και των σχετικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αντικατοπτρίζουν τους σχετικούς θεματικούς στόχους του Κανονισμού 1303/2013.
5. «Μέτρο» για το ΠΑΑ: δέσμη πράξεων που συμβάλλουν σε μία ή περισσότερες προτεραιότητες της Ένωσης για την Αγροτική Ανάπτυξη, και «Μέτρο» για το Ε.Π. Αλιείας και Θάλασσας: σύνολο δράσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της σχετικής προτεραιότητας.
6. «Πράξη» για το ΠΑΑ και το ΕΠΑΛΘ: έργο, σύμβαση, δράση ή ομάδα έργων που επιλέγονται από τη διαχειριστική αρχή των οικείων προγραμμάτων ή υπό την ευθύνη της, η οποία συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της σχετικής προτεραιότητας ή των σχετικών προτεραιοτήτων. Στο πλαίσιο των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής, η πράξη συνίσταται στις χρηματοδοτικές συνεισφορές από ένα πρόγραμμα σε μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής και στη συνακόλουθη χρηματοδοτική υποστήριξη που παρέχουν τα εν λόγω μέσα.
7. «Δικαιούχος»: δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας και, για τους σκοπούς του ΕΓΤΑΑ και του ΕΤΘΑ μόνο, φυσικό πρόσωπο που έχει την ευθύνη για την έναρξη ή και για την εφαρμογή πράξεων. Στο πλαίσιο των καθεστώτων ενίσχυσης, ο φορέας που λαμβάνει την ενίσχυση, ενώ στο πλαίσιο των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής ο φορέας που εφαρμόζει το μέσο χρηματοοικονομικής τεχνικής ή το ταμείο χαρτοφυλακίου, κατά περίπτωση.

⁸⁰Το δεύτερο εδάφιο της παρ.3: [Επίσης, οι προτεραιότητες του ΠΑΑ που υλοποιούνται από Ομάδες Τοπικής Δράσης εφεξής «ΟΤΔ» και πληρούν τους όρους έτσι όπως περιγράφονται στα άρθρα 42 του Κανονισμού 1305/2013 και άρθρο 34 του Κανονισμού 1303/2013], διαγράφηκε με το άρθρο 14 παρ.12 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

8. «Ενδιάμεσος Φορέας»: Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που ενεργεί υπό την ευθύνη μιας διαχειριστικής αρχής ή εκτελεί καθήκοντα εξ ονόματος μιας τέτοιας αρχής σε σχέση με δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις.

«⁸¹9α. «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης» εφεξής ΟΠΣΑΑ: το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπου καταχωρούνται τα δεδομένα που αφορούν στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.

9β. «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα» εφεξής ΟΠΣ: το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού, όπου καταχωρίζονται τα δεδομένα που αφορούν στα ΕΠ του ΕΣΠΑ και άλλα αναπτυξιακά προγράμματα, μεταξύ των οποίων και το ΕΠΑΛΘ».

10. «Κανονισμός Αγροτικής Ανάπτυξης» ο υπ' αριθμ. 1305/2013 Κανονισμός (Ε.Κ.) του Συμβουλίου της 17.12.2014 «για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου» που έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

11. «Κανονισμός ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας»: ο υπ' αριθμ. 508/2014 Κανονισμός (Ε.Κ.) του Συμβουλίου της 15.5.2014 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση των Κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθμ. 2328/2003, (ΕΚ) αριθμ. 861/2006, (ΕΚ) αριθμ. 1198/2006 και (ΕΚ) αριθμ. 791/2007 και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1255/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

12. «Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου ΠΑΑ»: Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με την οποία προσδιορίζονται οι βασικοί κανόνες της Διαχείρισης και του Ελέγχου του ΠΑΑ.

13. «Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου ΕΠΑΛΘ»: Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με την οποία προσδιορίζονται οι βασικοί κανόνες της Διαχείρισης και του Ελέγχου του ΕΠΑΛΘ.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 62 Ορισμός Αρχών

1. Για το ΠΑΑ ορίζονται οι ακόλουθες αρχές:

A. Η Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ):

1) Για το ΠΑΑ ως Διαχειριστική Αρχή ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013, η οποία μετονομάζεται σε Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 και ασκεί όλες τις αρμοδιότητες, οι οποίες προβλέπονται, σύμφωνα με τον Κανονισμό Αγροτικής Ανάπτυξης. Η Διαχειριστική Αρχή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και υλοποίηση του ΠΑΑ, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Η διαχειριστική αρχή του ΠΑΑ είναι αρμόδια για τη διαχείριση και εφαρμογή του προγράμματος, με αποδοτικό, αποτελεσματικό και ορθό τρόπο, και ιδίως για τα ακόλουθα:

---

⁸¹Η παρ. 9 αντικαταστάθηκε με το άρθρο δέκατο παρ.4α Ν.4405/2016 (ΦΕΚ Α 129/13.7.2016)

α) να διασφαλίζει ότι υπάρχει ένα κατάλληλο και ασφαλές ηλεκτρονικό σύστημα για την καταγραφή, τήρηση, διαχείριση και υποβολή στατιστικών στοιχείων για το πρόγραμμα και την εφαρμογή του, τα οποία απαιτούνται για τους σκοπούς της παρακολούθησης και της αξιολόγησης και, ιδίως, στοιχείων που απαιτούνται για την παρακολούθηση της προόδου προς τους καθορισμένους στόχους και προτεραιότητες·

β) να διαβιβάζει στην Επιτροπή, έως τις 31 Ιανουάριου και τις 31 Οκτωβρίου κάθε έτους του προγράμματος, τα σχετικά δεδομένα-δείκτες για τις πράξεις που επελέγησαν για χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για τους δείκτες επιδόσεων και τους χρηματοοικονομικούς δείκτες·

γ) να εξασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι και οι λοιποί φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση των πράξεων:

i) ενημερώνονται για τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τη χορηγούμενη ενίσχυση και τηρούν είτε χωριστό λογιστικό σύστημα είτε τον κατάλληλο λογιστικό κωδικό για όλες τις δοσοληψίες που σχετίζονται με τη δράση,

ii) είναι ενήμεροι για τις απαιτήσεις που αφορούν την παροχή στοιχείων στη Διαχειριστική Αρχή και την καταγραφή των επιδόσεων και των αποτελεσμάτων

δ) να διασφαλίζει ότι η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 55 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1303/2013 είναι σύμφωνη με το σύστημα αξιολόγησης και παρακολούθησης, την αποδέχεται και την υποβάλλει στην Επιτροπή·

ε) να διασφαλίζει ότι το σχέδιο αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 56 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1303/2013 έχει εκπονηθεί, ότι η εκ των υστέρων αξιολόγηση προγράμματος που αναφέρεται στο άρθρο 57 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1303/2013 πραγματοποιείται εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό, να διασφαλίζει ότι οι εν λόγω αξιολογήσεις συμμορφώνονται προς το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης, και να τις υποβάλλει στην επιτροπή παρακολούθησης και στην Επιτροπή·

στ) να παρέχει στην επιτροπή παρακολούθησης τα αναγκαία στοιχεία και έγγραφα για την παρακολούθηση της υλοποίησης του προγράμματος με γνώμονα τους ειδικούς στόχους και προτεραιότητές του

ζ) να συντάσσει την ετήσια έκθεση προόδου συμπεριλαμβάνοντας συγκεντρωτικούς πίνακες παρακολούθησης και, μετά την έγκριση από την επιτροπή παρακολούθησης, να την υποβάλλει στην Επιτροπή·

η) να εξασφαλίζει ότι ο οργανισμός πληρωμών λαμβάνει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες ιδίως σχετικά με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται και οποιοδήποτε ελέγχους διενεργούνται σε σχέση με τις πράξεις που έχουν επιλεγεί για χρηματοδότηση, πριν εγκριθούν οι πληρωμές·

θ) να εξασφαλίζει δημοσιότητα στο πρόγραμμα, μεταξύ άλλων και μέσω του εθνικού αγροτικού δικτύου, ενημερώνοντας τους δυνητικούς δικαιούχους, τις επαγγελματικές οργανώσεις, τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους, τους φορείς που ασχολούνται με την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, και τις συμμετέχουσες μη κυβερνητικές οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών οργανώσεων, για τις δυνατότητες που παρέχει το πρόγραμμα και τους κανόνες πρόσβασης στη χρηματοδότηση του προγράμματος, καθώς και ενημερώνοντας τους δικαιούχους για τη συνεισφορά της Ένωσης και το ευρύ κοινό για το ρόλο που διαδραματίζει η Ένωση στο πρόγραμμα.

ι) διασφαλίζει τη διεπαφή του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης.

Όταν η αρμοδιότητα για την άσκηση ενός μέρους των καθηκόντων της ανατίθεται σε άλλο φορέα, η διαχειριστική αρχή διατηρεί την πλήρη ευθύνη για την αποδοτικότητα και την αριότητα της διαχείρισης και εκτέλεσης των καθηκόντων αυτών. Η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει ότι έχουν θεσπισθεί οι σχετικές διατάξεις που επιτρέπουν στον άλλο φορέα να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πληροφορίες για την εκτέλεση των εν λόγω καθηκόντων.

Οι αρμοδιότητες που έχουν οι Ειδικές Υπηρεσίες του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛ για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 μεταβιβάζονται στις Διαχειριστικές Αρχές και στις Ειδικές Υπηρεσίες Εφαρμογής, όπως ορίζονται με τις παρούσες διατάξεις.

Β. Οργανισμός Πληρωμών και Οργανισμός Πιστοποίησης για το ΠΑΑ:

1. Ο Οργανισμός Πληρωμών, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 1306/2014, είναι υπηρεσία ή φορέας του κράτους - μέλους υπεύθυνος για τη διαχείριση και τον έλεγχο των δαπανών που αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 4 και στο άρθρο 5 του εν λόγω Κανονισμού. Με εξαίρεση τις πληρωμές, η εκτέλεση των ανωτέρω καθηκόντων μπορεί να ανατεθεί σε άλλους φορείς.

Για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 ορίζεται ως Οργανισμός Πληρωμών ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ), ο οποίος, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.3508/2006 (Α ' 249) είναι ο αρμόδιος φορέας για τη χρηματοδότηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής⁸².

2. Ο Οργανισμός Πιστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 1306/2014, είναι δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός ελέγχου που ορίζεται από το κράτος - μέλος. Όταν ο οργανισμός είναι ιδιωτικός επιλέγεται μέσω ανοιχτής δημόσιας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, σύμφωνα με τις εν ισχύ ρυθμίσεις για τις δημόσιες συμβάσεις.

Ο Οργανισμός Πιστοποίησης παρέχει γνωμοδότηση, η οποία συντάσσεται, σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου, σχετικά με την πληρότητα, την ακρίβεια και την αλήθεια των ετήσιων λογαριασμών του Οργανισμού Πληρωμών, την ορθή λειτουργία του εσωτερικού του συστήματος ελέγχου, καθώς και τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών για τις οποίες έχει ζητηθεί επιστροφή από την Επιτροπή, έχοντας υπόψη το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που υφίσταται.

2. Για το ΕΠΑΛΘ ως Διαχειριστική Αρχή ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας που συστήθηκε με την αριθμ. 263857/21.12.2000 κοινή υπουργική απόφαση, μετονομάστηκε με το ν. 3614/2007 και αναδιαρθρώθηκε με την αριθμ. 341509/26.11.2008 κοινή υπουργική απόφαση, η οποία μετονομάζεται σε Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑΣ και ασκεί όλες τις αρμοδιότητες οι οποίες προβλέπονται, σύμφωνα και με τον Κανονισμό (ΕΕ) 508/2014. Η Διαχειριστική Αρχή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και υλοποίηση του ΕΠΑΛΘ 2014-2020, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και με το άρθρο 125 του Κανονισμού (Ε.Ε) 1303/2013 και το άρθρο 97 του Κανονισμού (Ε.Ε.) 508/2014.

⁸² Σύμφωνα με το άρθρο 65 παρ. 9 Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016): «Στο πλαίσιο πράξεων του ΠΑΑ 2014-2020 που αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις, η καταβολή της ενίσχυσης επί του αιτήματος πληρωμής του δικαιούχου της πράξης από τον ΟΠΕΚΕΠΕ θα πραγματοποιείται στο λογαριασμό του δικαιούχου ή του αναδόχου».

«⁸³Ειδικά για το ΕΠΑΛΘ 2014-2020, ως Αρχή Πιστοποίησης δυνάμει του άρθρου 126 του Κανονισμού 1303/2013 ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 10 του παρόντος».

«⁸⁴3. Τα θέματα προσωπικού των Διαχειριστικών Αρχών του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛΘ ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 34 έως και 40. Για το σκοπό εφαρμογής της παρούσας παραγράφου όπου στις διατάξεις των άρθρων 34 έως 40 αναφέρεται απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, νοείται κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων».

Άρθρο 63 **Ειδικές Υπηρεσίες⁸⁵**

α. Για το ΠΑΑ ως Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα, η οποία μετονομάζεται σε Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020 και στην οποία εκχωρούνται αρμοδιότητες, σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ. 2 του Κανονισμού Αγροτικής Ανάπτυξης.

β⁸⁶.

γ. Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να ορισθεί Επιτελική Δομή.

δ. Οι ανωτέρω Ειδικές Υπηρεσίες εξακολουθούν να ασκούν τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα ως απορρέουν από τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με την Δ` Προγραμματική Περίοδο στο πλαίσιο του ν. 3614/2007.

«⁸⁷ε. Τα θέματα προσωπικού ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 34 έως και 40. Για το σκοπό εφαρμογής της παρούσας παραγράφου όπου στις διατάξεις των άρθρων 34 έως και 40 αναφέρεται απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, νοείται κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων».

«⁸⁸στ. Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Δράσεων ΕΠ Αλιείας, η οποία συνεστήθη με την παρ. 7ε του άρθρου 5 του Ν. 3614/2007 και ασκεί καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης, καταργείται από την έναρξη ισχύος της κοινής υπουργικής απόφασης αναδιάρθρωσης της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας και ενσωματώνεται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας. Μέχρι την έκδοση της απόφασης αναδιάρθρωσης της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Δράσεων Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας εξακολουθεί να ασκεί τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα ως

⁸³Το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παρ. 2 αντικαταστάθηκαν ως έχει με το άρθρο δέκατο παρ.4β Ν.4405/2016 (ΦΕΚ Α 129/13.7.2016)

⁸⁴Η παρ.3 προστέθηκε με το άρθρο 14 παρ.13α Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

⁸⁵Σύμφωνα με το άρθρο 42 παρ. 4 του Ν. 4384/2016 (ΦΕΚ Α' 78 26.4.2016)«4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αναδιρθρώνονται οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης και οι Ειδικές Υπηρεσίες Εφαρμογής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και εξειδικεύονται οι αρμοδιότητές τους».

⁸⁶Η παρ.β' που όριζε: [β. Για το ΕΠΑΛΘ 2014-2020 ως Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Δράσεων Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας, η οποία μετονομάζεται σε Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Δράσεων ΕΠ ΑΛΙΕΙΑΣ και ΘΑΛΑΣΣΑΣ, στην οποία εκχωρούνται αρμοδιότητες με σχετική Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων] ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο δέκατο παρ.4γ Ν.4405/2016 (ΦΕΚ Α 129/13.7.2016)

⁸⁷Η παρ. ε' αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.13β Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

⁸⁸Οι παρ. στ' και ζ' προστέθηκαν με το άρθρο δέκατο παρ.4δ Ν.4405/2016 (ΦΕΚ Α 129/13.7.2016)

απορρέουν από τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 στο πλαίσιο του Ν. 3614/2007 και ειδικότερα, όπως αυτές προκύπτουν από την 1676/26.6.2009 κοινή υπουργική απόφαση εκχώρησης (Β 1867) όπως ισχύει. Το προσωπικό της ΕΥΕΔ ΕΠ Αλιείας αποσπάται αυτοδικαίως για το υπόλοιπο της θητείας τους στην ΕΥΔ ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας.

ζ. Όπου εφεξής σε νομική ή κανονιστική διάταξη αναφέρεται η ΕΥΕΔ ΕΠ Αλιείας, νοείται η ΕΥΔ ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας».

«Άρθρο 64⁸⁹

1. Στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (εφεξής ΟΠΣΑΑ) καταχωρίζονται κυρίως δεδομένα που αφορούν στις διαδικασίες και τα στοιχεία προγραμματισμού, διαχείρισης, ελέγχου και υλοποίησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ).

2. Το ΟΠΣΑΑ θα επιτρέπει τη διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα για την ανταλλαγή δεδομένων που σχετίζονται με τον προγραμματισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο του ΠΑΑ.

Το ΟΠΣΑΑ θα διασυνδεθεί με το ΟΠΣ - ΠΔΕ για την ανταλλαγή δεδομένων που αφορούν στη χρηματοδότηση του προγράμματος ΠΑΑ μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

3. Η ανταλλαγή των δεδομένων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 85 του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013 μπορεί να πραγματοποιείται και μέσω του ΟΠΣΑΑ, το οποίο εξασφαλίζει την ασφαλή ανταλλαγή των δεδομένων αυτών.

4. Για τις ανάγκες του ΠΑΑ, τη συγκέντρωση των απαιτήσεων των χρηστών και την εκπαίδευσή τους, αναφορικά με το ΟΠΣΑΑ, καθώς και την ανάλυση και επεξεργασία του συνόλου του πληροφοριακού υλικού που απαιτείται για τη διοικητική παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΠΑΑ αναλαμβάνει η Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ, συνεπικουρούμενη από την Ειδική Υπηρεσία του ΠΑΑ και τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

5. Την εποπτεία της παραγωγικής λειτουργίας και τη φιλοξενία των εξυπηρετητών του ΟΠΣΑΑ, καθώς και την παροχή υπηρεσιών για δικτυακή σύνδεση του ΟΠΣΑΑ με τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς και την τεχνική υποστήριξη και επίλυση προβλημάτων του κεντρικού εξοπλισμού και λογισμικού υποδομής αναλαμβάνει ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

6. Επιπλέον, ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. αναλαμβάνει τη συντήρηση και ανάπτυξη του ΟΠΣΑΑ, τον έλεγχο και αξιολόγηση της παραγωγικής του λειτουργίας, την ανάλυση και τον προγραμματισμό για περαιτέρω βελτιώσεις της λειτουργίας και αποτελεσματικότητας του, την υλοποίηση των σχετικών αναβαθμίσεων, καθώς και τη διεπαφή του ΟΠΣΑΑ με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ). Για την υλοποίηση αυτών των ενεργειών, συνεργάζεται με τη Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ.

7. Μέσω του ΟΠΣΑΑ παρακολουθούνται οι δείκτες, σύμφωνα με το ενιαίο σύστημα παρακολούθησης δεικτών ΕΣΠΑ 2014-2020 του άρθρου 54 του παρόντος Νόμου».

---

⁸⁹Το άρθρο 64 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.14 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

Άρθρο 65 **Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης Πράξεων ΠΑΑ και ΕΠΑΛΘ**

Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τυχόν άλλου καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού δύναται να ορίζονται Ενδιάμεσοι Φορείς οι οποίοι αναλαμβάνουν την άσκηση αρμοδιοτήτων διαχείρισης μέρους του ΠΑΑ βάσει του άρθρου 66 παράγραφος 2 του Κανονισμού Αγροτικής Ανάπτυξης. Με όμοια απόφαση δύναται να ορίζονται Ενδιάμεσοι Φορείς στο πλαίσιο του ΕΠΑΛΘ, βάσει του άρθρου 123, παρ. 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013.

Άρθρο 66 **Ένταξη πράξεων**

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων στον οποίο υπάγεται η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος εκδίδεται Πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης από τους δυνητικούς δικαιούχους.

2. Οι υποβληθείσες προτάσεις αξιολογούνται από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος, σύμφωνα με τη μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Παρακολούθησης.

3. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων στον οποίο υπάγεται η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος γίνεται η ένταξη των πράξεων στο πρόγραμμα και η ανάκληση αυτής. Οι αποφάσεις και ο κατάλογος των δικαιούχων δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα των οικείων προγραμμάτων ή/και στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ.

4. Σε περίπτωση που μία ενταγμένη πράξη αποκλίνει από τους όρους της απόφασης ένταξης ή και του χρονικού προγραμματισμού της εκτέλεσής της, τίθεται σε καθεστώς επιτήρησης, κατά το οποίο η Διαχειριστική Αρχή καθορίζει διορθωτικά μέτρα και περίοδο συμμόρφωσης του δικαιούχου. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος δεν υλοποιήσει τα απαιτούμενα διορθωτικά μέτρα εντός της περιόδου συμμόρφωσης, η απόφαση ένταξης της πράξης ανακαλείται αυτοδίκαια και η πράξη διαγράφεται από τη ΣΑ του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε).

«⁹⁰5. Οι ανωτέρω αρμοδιότητες δύναται να εκχωρούνται δυνάμει του άρθρου 65 του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 67 **Επαλήθευση πράξεων**

1. Η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή για το ΕΠΑΛΘ, πραγματοποιεί η ίδια, ή άλλος φορέας υπό την εποπτεία της, τις επαληθεύσεις, σύμφωνα με τις παραγράφους 4, 5 και 6 του άρθρου 125 του Κανονισμού και τηρεί αρχεία για τις επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται, σύμφωνα με πρότυπα και διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Ειδικά για το ΠΑΑ οι επαληθεύσεις πραγματοποιούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανονισμών 640/2014, 809/2014 και 1306/2013.

²⁹¹.

⁹⁰Η παρ.5 προστέθηκε με το άρθρο 65 παρ.7 Ν.4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016)

⁹¹Η παρ. 2 που όριζε: [2. Ειδικά για το ΠΑΑ, υπεύθυνος φορέας για την επαλήθευση των Πράξεων, την επιλεξιμότητα των πραγματοποιηθεισών δαπανών, τη διασφάλιση της αξιοπιστίας του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, καθώς και της νομιμότητας και κανονικότητας των πράξεων είναι ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Τίτλο V- Συστήματα Ελέγχου και κυρώσεις του

«⁹²3. Η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ και ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή του ΕΠΑΛΘ, στην περίπτωση διαπίστωσης παράβασης εθνικού ή ενωσιακού δικαίου, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τη φύση της παράβασης και τις δημοσιονομικές της επιπτώσεις, δύναται να προβεί σε ακύρωση μέρους ή του συνόλου της χρηματοδότησης της πράξης από το ΠΑΑ ή το ΕΠΑΛΘ αντίστοιχα. Όπου απαιτείται τα στοιχεία διαβιβάζονται στα αρμόδια πειθαρχικά όργανα ή στις εισαγγελικές αρχές».

4. Οι Διαχειριστικές Αρχές διενεργούν ελέγχους νομιμότητας των διακηρύξεων, καθώς και των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων και των τροποποιήσεων των συμβάσεων αυτών, που αφορούν σε συγχρηματοδοτούμε νέες πράξεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η επιλεξιμότητα των δαπανών τους.

5. Με την Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου ή άλλη απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, εξειδικεύονται οι διαδικασίες του ελέγχου, τα κριτήρια επιλογής των συμβάσεων προς έλεγχο, τυχόν μέθοδοι δειγματοληψίας, τα όργανα ελέγχου, περιπτώσεις απαλλαγής από τον έλεγχο, οι προθεσμίες ολοκλήρωσης του ελέγχου, τα δικαιώματα αντιρρήσεων, λοιπές λεπτομέρειες εφαρμογής των ελέγχων αυτών, καθώς και μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμησης της απάτης. Για τις συμβάσεις που ο έλεγχος είναι υποχρεωτικός, η θετική γνώμη της Διαχειριστικής Αρχής ως προς το διενεργούμενο από αυτήν έλεγχο νομιμότητας, αποτελεί όρο για τη χρηματοδότηση της πράξης στο πλαίσιο του ΕΠΑΛΘ και του ΠΑΑ.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Άρθρο 68 Επιτροπές Παρακολούθησης

1. Οι Επιτροπές Παρακολούθησης του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛΘ, συνιστώνται εντός τριών (3) μηνών το πολύ από την απόφαση για την έγκριση του κάθε προγράμματος και έχουν ως αποστολή την παρακολούθηση της εφαρμογής του προγράμματος.

2. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΑΑ βεβαιώνεται για τις επιδόσεις του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του. Προς τούτο, εκτός από τα καθήκοντα που αναφέρονται στο άρθρο 49 του Κανονισμού, η Επιτροπή Παρακολούθησης:

α) γνωμοδοτεί και εκδίδει γνώμη εντός τεσσάρων μηνών από την απόφαση έγκρισης του προγράμματος, όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής για τις χρηματοδοτούμενες πράξεις,

β) εξετάζει τις δραστηριότητες και τις επιδόσεις που σχετίζονται με την πρόοδο εφαρμογής του σχεδίου αξιολόγησης του προγράμματος,

γ) εξετάζει, ειδικότερα, δράσεις που αφορούν την τήρηση των εκ των προτέρων όρων, οι οποίες εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της αρχής διαχείρισης, και τηρείται ενήμερη σχετικά με τις δράσεις που αφορούν την τήρηση άλλων εκ των προτέρων όρων,

---

Κανονισμού 1306/2013 και εξειδικεύονται στις διατάξεις των Κανονισμών 640/2014 και 809/2014] ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 14 παρ.15 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

⁹²Η παρ.3 αντικαταστάθηκε με το άρθρο δέκατο παρ.4ε Ν.4405/2016 (ΦΕΚ Α 129/13.7.2016)

δ) συμμετέχει στο εθνικό αγροτικό δίκτυο με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την υλοποίηση του προγράμματος και

ε) εξετάζει και εγκρίνει τις ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης πριν αποσταλούν στην Επιτροπή.

στ) προτείνει στη διαχειριστική αρχή οποιαδήποτε προσαρμογή ή αναθεώρηση του προγράμματος, η οποία αποβλέπει στην επίτευξη των στόχων του ΕΓΤΑΑ που ορίζονται στο άρθρο 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 1305/2013 ή στη βελτίωση της διαχείρισής του, συμπεριλαμβανομένης της δημοσιονομικής διαχείρισης,

ζ) εξετάζει και εγκρίνει οποιαδήποτε πρόταση για την τροποποίηση του περιεχομένου της απόφασης της Επιτροπής σχετικά με τη συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ.

3. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας βεβαιώνεται για τις επιδόσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας και την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του. Προς τούτο, εκτός από τα καθήκοντα που αναφέρονται στο άρθρο 49 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013, η Επιτροπή Παρακολούθησης:

α) γνωμοδοτεί και εγκρίνει εντός έξι μηνών από την απόφαση έγκρισης του προγράμματος, τα κριτήρια επιλογής για τις χρηματοδοτούμενες δράσεις. Τα κριτήρια επιλογής αναθεωρούνται ανάλογα με τις ανάγκες του προγραμματισμού

β) εξετάζει τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματα που σχετίζονται με το σχέδιο αξιολόγησης του προγράμματος

γ) εξετάζει τις δράσεις του προγράμματος σχετικά με την τήρηση ειδικών εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων

δ) εξετάζει και εγκρίνει τις ετήσιες εκθέσεις εκτέλεσης, πριν αυτές διαβιβαστούν στην Επιτροπή

ε) εξετάζει δράσεις για την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων, τις ίσες ευκαιρίες και την απαγόρευση των διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες.

4. Την Προεδρία της Επιτροπής Παρακολούθησης ασκεί ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

5. Η Επιτροπή Παρακολούθησης αποτελείται από εκπροσώπους της Διαχειριστικής Αρχής του ΠΑΑ, των Εταίρων Αγροτικής Ανάπτυξης (όπως αυτοί ορίζονται στο ΠΑΑ), της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, του Οργανισμού Πληρωμών, του Φορέα και της Αρχής Πιστοποίησης, επιτελικών δομών ΕΣΠΑ, εκπροσώπους εμπλεκόμενων φορέων για την εφαρμογή του ΠΑΑ, καθώς και εκπροσώπους περιφερειακών αρχών, άλλων αρμόδιων Υπουργείων ή άλλων κρατικών αρχών ή δημοσίων αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα κρατικών ενισχύσεων, απασχόλησης, περιβάλλοντος, τουρισμού, πολιτισμού, υγείας, έρευνας και καινοτομίας, δημόσιας διοίκησης κ.λπ., εκπρόσωποι της ΕΝΠΕ και ΚΕΔΕ, της ΜΟΔ Α.Ε. και αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης θα συμμετέχουν επίσης εκπρόσωποι της Επιτροπής, εκπρόσωποι της αρχής ελέγχου, της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων χωρίς δικαίωμα ψήφου. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των εχόντων δικαίωμα ψήφου μελών της.

6. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠΑΛΘ αποτελείται από τους εκπροσώπους της διαχειριστικής αρχής του ΕΠΑΛΘ, της εθνικής αρχής συντονισμού, της αρχής πιστοποίησης, των επιτελικών δομών του τομέα πολιτικής του οικείου Προγράμματος, εκπροσώπους των ενδιαμέσων φορέων που διαχειρίζονται τμήματα του Προγράμματος, εκπροσώπους δημοσίων αρχών και αρμόδιων φορέων για θέματα προώθησης της κοινωνικής ένταξης, ισότητας των φύλων, καταπολέμησης των διακρίσεων, του περιβάλλοντος, κρατικών ενισχύσεων, έρευνας και καινοτομίας, υγείας, αγροτικής ανάπτυξης, δημόσιας διοίκησης, τοπικής αυτοδιοίκησης, πολιτισμού, εκπροσώπους της ΕΝΠΕ και ΚΕΔΕ, της ΜΟΔ Α.Ε., των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, οι οποίοι μπορούν να εισηγούνται θέματα για την ημερήσια διάταξη. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης συμμετέχουν επίσης εκπρόσωποι της αρχής ελέγχου, της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων χωρίς δικαίωμα ψήφου, καθώς και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με συμβουλευτική ιδιότητα.

7. Οι Επιτροπές Παρακολούθησης του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛΘ θεσπίζουν τον εσωτερικό τους κανονισμό με τη σύμφωνη γνώμη της διαχειριστικής αρχής του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛΘ αντίστοιχα, σύμφωνα με τις οδηγίες της εθνικής αρχής συντονισμού. Συνεδριάζουν μία φορά ετησίως ή και τακτικότερα κατά την κρίση του προέδρου, με πρόσκλησή του. Στις συνεδριάσεις τους, μπορεί να προσκληθούν εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα.

8. Οι Διαχειριστικές Αρχές του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛΘ είναι αρμόδιες για την προετοιμασία της απαραίτητης τεκμηρίωσης για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων, των εκθέσεων, καθώς και της ημερήσιας διάταξης και των πρακτικών των συνεδριάσεων, καθώς και για την παρακολούθηση της εφαρμογής των αποφάσεων.

9. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συγκροτούνται οι Επιτροπές Παρακολούθησης του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛΘ και ορίζονται ο πρόεδρος, τα μέλη και οι αναπληρωτές τους.

Άρθρο 69 **Εφαρμογή ενίσχυσης στο ΠΑΑ και ΕΠΑΛΘ**

1. Για τις περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων στο ΠΑΑ και ΕΠΑΛΘ με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τις υπαγόμενες δράσεις, το είδος ενίσχυσης, τους δικαιούχους και τα ποσοστά ενίσχυσης.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εξειδικεύονται οι ειδικότεροι όροι και ρυθμίσεις που αφορούν στη διαχείριση, στον έλεγχο και στην υλοποίηση του ΠΑΑ και ΕΠΑΛΘ και κυρίως θέματα που αφορούν:

- στις υπαγόμενες κατηγορίες ενισχύσεων και δικαιούχων,
- στις επιλέξιμες δαπάνες,
- στις διαδικασίες πρόσκλησης, υποβολής και επιλογής αίτησης ενίσχυσης, παρακολούθησης, ελέγχου και πληρωμής,
- ⁹³ στη σύσταση και λειτουργία επιτροπών αξιολόγησης και γνωμοδοτικών επιτροπών,

---

⁹³Η τέταρτη περίπτωση της παρ. 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο δέκατο παρ.3 Ν.4405/2016 (ΦΕΚ Α 129/13.7.2016)

- στα δικαιολογητικά βάσει των οποίων παρέχονται οι ενισχύσεις, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής,
- στις διαδικασίες επιλογής στο έργο και στις υποχρεώσεις φορέων οι οποίοι αναλαμβάνουν την υλοποίηση μέτρων / δράσεων του ΠΑΑ και ΕΠΑΛΘ ή μέρος αυτών.

«3.⁹⁴ Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εκδίδεται πρόσκληση για την υποβολή και επιλογή σχεδίων τοπικών προγραμμάτων στο πλαίσιο της Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER) του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΕΠΑΛΘ 2014-2020 και ρυθμίζονται τα συναφή με τη διαδικασία θέματα. Σε συνέχεια της πρόσκλησης αυτής εκδίδεται Υπουργική Απόφαση για την έγκριση των σχεδίων αυτών.»

«4.⁹⁵ Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να καθορίζεται η σύσταση, συγκρότηση και η λειτουργία μητρώου αξιολογητών, καθώς και μητρώου παρακολούθησης, πιστοποίησης/ επαλήθευσης πράξεων για το ΠΑΑ και το ΕΠΑΛΘ».

Άρθρο 70

Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και ΕΠΑΛΘ

1. Οι ενέργειες τεχνικής βοήθειας αφορούν στον προγραμματισμό, σχεδίασμό, προετοιμασία, διαχείριση, παρακολούθηση, αξιολόγηση, δημοσιότητα, εφαρμογή και έλεγχο των προγραμμάτων του ΠΑΑ και του ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Οι ανωτέρω ενέργειες χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους μέσω του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων.

2. Οι ενέργειες τεχνικής βοήθειας συνίστανται ιδίως στην προμήθεια αγαθών και λήψη υπηρεσιών, την κάλυψη λειτουργικών δαπανών και δαπανών αμοιβών προσωπικού, καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη δαπάνη που αποσκοπεί στην ενίσχυση της υλοποίησης των στόχων και των προγραμμάτων της παραγράφου 1.

«⁹⁶3. Δικαιούχοι πράξεων τεχνικής βοήθειας του ΠΑΑ και του ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας ορίζονται οι ΕΥΔ ΠΑΑ και ΕΥΔ ΕΠΑΛΘ, αντίστοιχα, διά των αρμοδίων μονάδων τους, καθώς και η ΜΟΔ Α.Ε. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να ορίζονται και άλλοι δικαιούχοι τεχνικής βοήθειας των ανωτέρω προγραμμάτων, καθώς και να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στη διαδικασία υλοποίησής τους».

4⁹⁷.

5⁹⁸. Η εκτέλεση ενεργειών τεχνικής βοήθειας γίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 4/2002, αναλόγως εφαρμοζόμενες για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 και με την επιφύλαξη της υπουργικής απόφασης της προηγούμενης παραγράφου.

⁹⁴Η παρ.3 προστέθηκε με το άρθρο 65 παρ.8 Ν.4389/2016 (ΦΕΚ Α 94/27.5.2016)

⁹⁵Η παρ. 4, οποία είχε προστεθεί με το άρθρο 14 παρ.16 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016), αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 53 παρ.4 Ν.4472/2017 (ΦΕΚ Α 74/19.5.2017)

⁹⁶Η παρ. 3, όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ. 6 του άρθρου 6 του Ν.4354/2015 (ΦΕΚ Α 176/16.12.2015), αντικαταστάθηκε εκ νέου με το άρθρο 14 παρ.13 Ν.4492/2017 (ΦΕΚ Α 156/18.10.2017)

⁹⁷Η παρ. 4 που όριζε: [4. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορούν να καθορίζονται οι επιλέξιμες κατηγορίες ενεργειών τεχνικής βοήθειας, τα όρια χρηματοδότησης ανά κατηγορία ενεργειών, οι κατηγορίες δαπανών για το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος και το σκέλος που καλύπτεται από εθνικούς πόρους, οι διαδικασίες δημοσιότητας που εφαρμόζονται για την ανάθεση προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα] ΔΙΑΓΡΑΦΗΚΕ με το άρθρο 14 παρ.17 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016)

6. Με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού δύνανται να συγκροτούνται επιτροπές ή ομάδες εργασίας και να ορίζονται εμπειρογνώμονες ή/ και αξιολογητές στο πλαίσιο ενεργειών τεχνικής βοήθειας του παρόντος άρθρου, για την υποβοήθηση του έργου των Ειδικών Υπηρεσιών ή της Εθνικής Αρχής Συντονισμού ή της Αρχής Πιστοποίησης.

Άρθρο 71 **Δημοσιονομικές Διορθώσεις και ανακτήσεις**

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Οικονομικών προσδιορίζονται οι διαδικασίες ελέγχου, επαλήθευσης και επιθεωρήσεων, τα αντίστοιχα όργανα, οι διαδικασίες έγκρισης των σχετικών εκθέσεων, οι διαδικασίες και προθεσμίες υποβολής αντιρρήσεων, οι διαδικασίες και τα όργανα έγκρισης των δημοσιονομικών διορθώσεων, τα κριτήρια και οι κλίμακες εφαρμογής των κατ' αποκοπή δημοσιονομικών διορθώσεων και κάθε σχετικό θέμα.

2. Με την απόφαση της παραγράφου 1 ή όμοιά της καθορίζεται η διαδικασία ανάκτησης των ποσών των δημοσιονομικών διορθώσεων και κάθε σχετικό θέμα.

«Άρθρο 72⁹⁹ **Χρηματοδοτήσεις και πληρωμές από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων**

«Οι δράσεις του προγράμματος ΠΑΑ που θα εγγραφούν στο ΠΔΕ θα χρηματοδοτηθούν με μεταφορά των πιστώσεων από την Τράπεζα της Ελλάδος στον ειδικό λογαριασμό (ΕΛΕΓΕΠ) που τηρεί σε πιστωτικό ίδρυμα ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Οικονομικών, και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαδικασία πληρωμών των έργων του προγράμματος ΠΑΑ που θα βαρύνουν τον ανωτέρω ειδικό λογαριασμό. Ειδικότερα, οι δημόσιες δαπάνες μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το ΠΔΕ ή και τον τακτικό προϋπολογισμό, όπως κάθε φορά ορίζεται στην απόφαση ένταξης της κάθε πράξης στο ΠΑΑ».

«Άρθρο 72Α¹⁰⁰ **Τελικές διατάξεις**

«Οι διατάξεις των άρθρων 9, 33 και 51, καθώς και των παραγράφων 1, 2, 3, 5 και 6 του άρθρου 27 και των παραγράφων 3, 5 και 9 του άρθρου 48 εφαρμόζονται και για τις πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΠΑΑ και το ΕΠΑΛΘ.».

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ **ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2012/17 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ** **ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 13ης ΙΟΥΝΙΟΥ 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) ΣΤΟ** **ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 3419/2005 (Α 297) ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ** **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

[...]

⁹⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 377 παρ.1 περ. 5 και 62 σε συνδυασμό με το άρθρο 379 παρ. 13 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α 147/8.8.2016) η παρούσα παρ. 5 ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ από 1.1.2017.

⁹⁹ Το άρθρο 72, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 49 Ν.4342/2015 (ΦΕΚ Α 143/9.11.2015), αντικαταστάθηκε εκ νέου με το άρθρο δέκατο παρ.4στ Ν.4405/2016 (ΦΕΚ Α 129/13.7.2016)

¹⁰⁰ Το άρθρο 72Α, το οποίο είχε προστεθεί με το άρθρο 14 παρ.18 Ν.4403/2016 (ΦΕΚ Α 125/7.7.2016), αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 53 παρ.4 Ν.4472/2017 (ΦΕΚ Α 74/19.5.2017).

Άρθρο 114
Έναρξη ισχύος

Ο παρών νόμος ισχύει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευσή του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 23 Δεκεμβρίου 2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΚΙΚΑΣ ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΡΓΥΡΗΣ ΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 23 Δεκεμβρίου 2014

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Ι
ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΣΥΣΤΗΜΑ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΣΤΑ ΕΠ ΤΟΥ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ ΚΑΙ
ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ

Α. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α`
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1
Αντικείμενο

Άρθρο 2
Πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 3
Ορισμοί

Β. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β
ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 4
Αρμόδιες αρχές

Άρθρο 5
Διαχειριστικές Αρχές Τομεακών ΕΠ

Άρθρο 6
Σύσταση Ειδικών Γραμματειών Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Άρθρο 7
Διαχειριστικές Αρχές Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Άρθρο 8
Αρμοδιότητες Διαχειριστικής Αρχής

Άρθρο 9
Κατανομή αρμοδιοτήτων των Αρχών διαχείρισης και ελέγχου

Άρθρο 10
Αρχή Πιστοποίησης

Άρθρο 11
Αρχή Ελέγχου

Άρθρο 12
Έλεγχοι Αρχής Ελέγχου

Άρθρο 13
Ενδιάμεσοι Φορείς

**Γ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ`
ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΤΩΝ ΕΠ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ,
ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΩΝ**

Άρθρο 14
Εθνική Αρχή Συντονισμού - Αρμοδιότητες

Άρθρο 15
Οργανωτική Δομή των Ειδικών Υπηρεσιών της ΕΑΣ - Αρμοδιότητες

Άρθρο 16
Επιτελικές Δομές Υπουργείων

Άρθρο 17
Αρμοδιότητες Επιτελικών Δομών Υπουργείων

Άρθρο 18
Ένταξη Ειδικών Υπηρεσιών Υπουργείων στις Επιτελικές Δομές

**Δ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Άρθρο 19
Εξειδίκευση ΕΠ

Άρθρο 20
Ένταξη πράξεων

Άρθρο 21
Επαλήθευση πράξεων

Άρθρο 22
Δημοσιονομικές διορθώσεις και ανακτήσεις

**Ε. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ**

Άρθρο 23
Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014-2020

Άρθρο 24
Επιτροπές Παρακολούθησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Άρθρο 24Α
Περιφερειακές Επιτροπές Αναπτυξιακού Σχεδιασμού ΕΣΠΑ για την τοπική αυτοδιοίκηση

Άρθρο 25
Θεματικά Δίκτυα Συντονισμού

Άρθρο 26- ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ

Συντονισμός Δράσεων Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Δράσεων Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

ΣΤ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ ΧΡΗΜΑΤΟΡΡΟΕΣ

Άρθρο 27

Χρηματοδοτήσεις και πληρωμές από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

Άρθρο 27Α

Αρμοδιότητα υποβολής προτάσεων και χρηματοδοτήσεων και έκδοσης αποφάσεων κατανομής εντολών πληρωμής του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

Ζ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ ΜΕΤΡΑ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Άρθρο 28

Επιτάχυνση της εκτέλεσης υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων

Άρθρο 29

Προσωπικό έργων εκτελουμένων δι' αυτεπιστασίας

Άρθρο 30

Συμβάσεις Μίσθωσης Έργου σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις

Άρθρο 31

Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (κ.ν. 2882/2001)

Άρθρο 32

Πληρωμές στους δικαιούχους

Η. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Άρθρο 33

Μέτρα περιορισμού επιβάρυνσης Εθνικών πόρων στα ΕΔΕΤ

Θ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΙΔΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 34

Κατηγορίες προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών ΕΣΠΑ

Άρθρο 35

Ενιαία διοίκηση του προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών ΕΣΠΑ

Άρθρο 36

Θέματα προσωπικού ΜΟΔ και Ειδικών Υπηρεσιών

Άρθρο 37

Θέματα κινητικότητας προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών

Άρθρο 38

Υπηρεσιακή κατάσταση προσωπικού των Ειδικών Υπηρεσιών

Άρθρο 39

Τρόπος Επιλογής Προϊσταμένων Ειδικών Υπηρεσιών και των μονάδων τους

Άρθρο 40

Νομική προστασία υπαλλήλων

Άρθρο 41

Στελέχωση Κοινών Γραμματειών (ΚΓ)

Ι. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Άρθρο 42

Διαχείριση Μηχανισμού «Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ/CEF) και Ταμείου Αλληλεγγύης

Άρθρο 43

Διαχείριση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στο πλαίσιο του στόχου Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία

Άρθρο 44

Ειδικά θέματα του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ)

Άρθρο 45

Διαχείριση Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση»

Άρθρο 46

Ειδική Υπηρεσία Βιώσιμης Ανάπτυξης και Υποδομών ΣΔΙΤ

Άρθρο 47

Εφαρμογή κρατικών ενισχύσεων

Άρθρο 48

Τεχνική βοήθεια

Άρθρο 49

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις δικαιούχων

Άρθρο 50

Διοικητική και επιχειρησιακή ικανότητα δικαιούχων

Άρθρο 51

Μέσα χρηματοδοτικής τεχνικής

Άρθρο 52

Μέτρα πρόληψης και καταπολέμησης της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις

Άρθρο 53

Αναδιάρθρωση Ειδικών Υπηρεσιών και συγχώνευση Μονάδων Ειδικών Υπηρεσιών ΕΣΠΑ 2007-2013

Άρθρο 53Α
Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ - ΧΜ ΕΟΧ)

Άρθρο 54
Ενιαίο σύστημα παρακολούθησης δεικτών ΕΣΠΑ 2014-2020

ΙΑ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Άρθρο 55
Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα

Άρθρο 56
Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ΟΠΣ-Π.Δ.Ε (e-pde)

Άρθρο 57
Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ)

ΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 58
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 59
Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 60
Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης - ΜΟΔ ΑΕ

ΜΕΡΟΣ ΙΙ: ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ - ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΣΤΑ ΕΠ ΤΟΥ ΕΓΤΑΑ ΚΑΙ ΕΤΘΑ [ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑΣ]

Άρθρο 61
Ορισμοί

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 62
Ορισμός Αρχών

Άρθρο 63
Ειδικές Υπηρεσίες

Άρθρο 64

Άρθρο 65
Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης Πράξεων ΠΑΑ και ΕΠΑΛΘ

Άρθρο 66
Ένταξη πράξεων

Άρθρο 67
Επαλήθευση πράξεων

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Άρθρο 68
Επιτροπές Παρακολούθησης

Άρθρο 69
Εφαρμογή ενίσχυσης στο ΠΑΑ και ΕΠΑΛΘ

Άρθρο 70
Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και ΕΠΑΛΘ

Άρθρο 71
Δημοσιονομικές Διορθώσεις και ανακτήσεις

Άρθρο 72
Χρηματοδοτήσεις και πληρωμές από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

Άρθρο 72Α
Τελικές διατάξεις

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

**ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2012/17 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 13ης ΙΟΥΝΙΟΥ 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) ΣΤΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 3419/2005 (Α 297) ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

[...]

Άρθρο 114
Έναρξη ισχύος